

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Soucek_Ludvik-Bohove_Atlantidy.PDB

PDB Name: Souček-Bohové Atlantidy
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.3.2005
Modification Date: 1.3.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Ludvík Souček

Bohové Atlantidy

Vydání třetí, v nakladatelství Baronet první.
Copyright (c) Ludvík Souček, dědicové, 1970, 1983, 2000
All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet a. s., Široká 22, Praha 1 v roce 2000 jako svou 562. publikaci.
Přebal a vazba (c) 2000 Valentino Sani a Baronet.
Sazba a grafická úprava Ricardo, Sudoměřská 32, Praha 3.
Korektorka Zdeňka Grigarová.
Vytiskly a svázaly Tiskárny Vimperk a. s., Boubínská 483, Vimperk.

1. díl/NOC

I.

A když se pak byli napili a uložili své číše jako obětiny do chrámu, věnovali se hostině a potřebám tělesným.
Platon, Kritias

Nuže, Mindo, řekni mi pravdu, jedlas někdy netopýra?
Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Tam, kde byla ještě před okamžikem zeleň nejrůznějších odstínů, nažloutlá, trávová, bledá a budící útrpnost i ostře a nápadně jedovatá, se pojednou objevila negace všech barev, malá, pulzující černá tma. Podobala se klíčové dírce do pokoje bez oken. Pohlcovala kolem sebe vše v ohňostroji silových polí, posouvala květy a hmyz, katalepticky strnulý a nehybný, do minulosti, kam se propadal jako pod hladinu řeky.

Prales se bránil. Snažil se uhnout z dosahu té strašné síly, daleko překonávající občasné požáry, ostatně brzy udušené a zalknuté rychle mobilizovanými přívaly prudké řídké ochranné mízy. Obrovští mravenci se chvílemi vynořovali z nebytí a krystalizovali jakoby ze vzduchu na vlhkých listech přízemního porostu, kam před několika okamžiky spadli spolu s kapkami nedávného deště. Odervané provazy lián bičovaly s hlasitým, skoro zálibným mlaskáním bahnitou půdou, plnou kaluží mrtvé vody a protkanou blátivými stružkami.

Pulzující černá koule byla vyňata ze světa, nepatřila k němu ani v tomto čase, ani v tomto prostoru, ale přesto se živila časem i prostorem i listy a větvemi, na nichž kdysi listy vyrostly, i polapeným hmyzem. To vše rozkládala v atomy hmoty, informací i časoprostoru, mísila a znovu třídila podle nevyhnutelně předurčeného kódu. Rostla. Zprvu velká sotva jako hrací kulička, jako míč, jako největší dýně, stávala se rychle balonem nicoty, přesouvajícím víry energie a smršťemi silových polí osvědčenou strukturu tohoto světa někam, kde byl prales bezmocný.

Pak bylo ticho.

Zavřel jsem oči. V hlavě mi bušila nesnesitelná bolest, surově potahovala za oční nervy a projížděla vlnami desetitisíců jehel celým tělem. Byl jsem na ni vlastně připraven – kódování chronokomunikátoru bylo svou mírou lidské a jako takové ovšem alespoň v posledních důsledcích nedokonalé. Čtyřicet bilionů buněk mého těla a neskonale více molekul a atomů, vykloubených ze starousedlických míst, se jen zvolna a neochotně vracelo tam, kam patří, a nejtenčí synapse nervových vláken, kde se rodí bolest, se v panické křeči teprve vyhledávaly.

Stanhope – pokud jsem mohl soudit – se necítil ani trochu lépe.

Potácel se jako opilý a nejistými, třesoucími se prsty prohledával kapsy.

„Kristepane, kristepane...“ blábolil plačtivě, „věděl jsem, vytušil jsem, Jordane, že to bude... ale tohle... kristepane, kristepane...“ Neviděl. Tápal kolem sebe jako slepec. Složitá a nad pomyslením jemná molekulární struktura naší oční sítnice asi dostala pořádně co proto, takže Stanhope narážel na stromy a beznadějně se zamotával do klubek potrháných, divoce zpřeházených lián, pokrývajících půdu všude kolem nás. Byly pokropeny rozdrčenými, mýdlově tuhými okvětními plátky orchidejí.

„Tady, kamaráde, honem berte...“, podával mi s bolestně staženou tváří hnědou skleněnou ampulku. Sám si vstrčil do úst druhou, nezdržoval se ani odlamováním krčku, a skousl. Bolest byla velmi zlá, nepopsatelně zlá, horší než prudký ledvinový záchvat, a to je co říci. Jako lékař o těchto radostech života ledacos vím.

Následoval jsem jeho příkladu teprve po chvíli, když vyplivl střípky skla s krvavými slinami a zatvářil se poněkud přívětivěji. Trochu to opravdu pomohlo; divize skřítků, vyzbrojených jehlami, pobíhaly po těle pomaleji a před očima se nám pozvolna rozjasňovalo.

Rozhlédl jsem se. V korunách pralesa zela čerstvá, zeleně prýstící jizva, jako by tu havarovalo slušně velké letadlo. Odvrátil jsem bolavé oči od okrajů průseku – tetelily se, podobné předmětům v proudu žhavého vzduchu, ačkoli tady dole bylo spíše chladno a vlhko. To poslední části stromů a popínavých rostlin vycházely z minulosti a vracely se do našeho času, takže připomínaly známý fákířský trik se stromečkem vyrůstajícím před očima diváků.

Země páchla tlením a krvácejícími květy orchidejí. V uctivé vzdálenosti všikla poplašená opice a rozhovořili se zelení papoušci loros.

Skoro jsem se ulekl, když mi Stanhope znenadání položil ruku na rameno.

„Tak jsem přece jenom vyhrál láhev, staroušku“, řekl vítězně, ačkoli se mu hlas ještě trochu třásl bolestí. „Jsme tady.“

Všechno ovšem začalo úplně jinak. Ono je vůbec všechno docela jinak, jak prozradil rabín z anekdoty na smrtelné posteli své rodině jako nejvyšší kabalistickou moudrost. A měl pravdu.

Se Stanhopem jsem se seznámil jednou večer v Mariánských Lázních, poblíž kamene s nápisem, hlásajícím, že tu trávil své poslední dny Václav Beneš Třebízský, spisovatel český. Jestli zrovna na tomto místě, například ve stanu, pak si vybral docela dobře. Když poslední churavci s všikajícími děckami opustí Lesní pramen, tiše a vznešeně chátrající vyřezávaný hudební pavilon a lavičky mezi nimi, je tu přívětivě liduprázdno, tu a tam rušené jen nedostatkem boje o život degenerovanými veverkami s vypelichanými ocasy, které se všechny jmenují Zuzana. A tu a tam autem, fičícím nedalekou silničkou k přehradě nebo k některé z lesních hospod, specializovaných na obzvláště tučná a kořeněná jídla s hromadami knedlíků. Oddávají se jim tu redukční, žlučnickové a ledvinové diety, utržené na pár hodin ze řetězu.

Lze snad pochopit, že jsem nebyl nijak nadšen, když se mi Stanhope vetřel do obzvláště příjemné chvíle, předcházející soumrak a umožňující ještě odložit rozhodnutí, jak a čím, případně s kým zabít večer. Rozhodně minul celou spoustu volných laviček a usadil se právě na druhý konec vedle mne. Vůbec si mne nevšímal. Podezíravě prohlížel sousoší dvou nudistek, které se k sobě mají – alespoň podle mého vkusu víc, než je nutné veřejně ukazovat. Přitom dlouhými tahy kouřil nebezpečně vypadající černý doutník.

Výstrachal jsem z kapsy krabičku cigaret a pátral po zápalkách.

Byl rychlejší; vysekamotoval odněkud zlatý ronson a připálil mi, což je nejprimitivnější, ale také nejúčinnější způsob, jak zahájit rozhovor. Zaclonil jsem oběma rukama plamének proti větru.

„Ale ne“, řekl s mírným překvapením a jako by se samo sebou rozumělo, že mluvím anglicky, „tak vy jste byl taky v Mexiku, kamaráde...“ Vypustil mohutný oblak dýmu. Doufal jsem, že se mu nedostane do cesty žádná Zuzana a že nebude ohrožena otravou nikotinem. „To se podívejme“, potrásl hlavou a prohlížel si mne jako vzácný exponát kabinetu kuriozit. Nemám rád, když mi někdo říká kamaráde, a už vůbec nemám rád, vyslovuje-li r jako v, takže se o sobě dozvídám, že jsem „kamavád“. Detektivní schopnosti rušitele míru nebyly napínány nad únosnou míru; od své nedávné návštěvy v Mexiku, kde jsem se potloukal se skupinou českých lékařů v pošetilé, ačkoli dobře miněné snaze osvojit si něco z tropické medicíny, nosím na prsteníku levé ruky masivní zlatý (doufám) kruh s objemnou, v obsidiánu rytou podobou pámbíčka Tlaloca. Koupil jsem si ho na trhu v Torreónu od velice romanticky kostýmovaného a obchodně nadmíru schopného chlapíka spíše jako osobní zbraň než ozdobu. Celý Tlaloc mohl netto vážit hezkých pár dekagramů. Jeho výbojně třící nos přímo volal po pokusu někoho knockoutovat.

„No a co... kamaváde?“ odsekl jsem.

Nejspíš ho to pobavilo. Musel jsem mu připsat další bod k dobru.

Nevypadal totiž přese všechno vůbec nesympaticky, spíš naopak.

Lebku, holou jako kulečnicková koule, měl do ořechova opálenou, takže se trochu podobal Yul Brynnerovi v méně vrahounském a usedlejší vydání. Navzdory dynamitovým patronám, které kouřil, měl zuby zářivě bílé. Zřejmě je rád ukazoval. A dovedl se podívat do očí.

Poklepal mi po rameni rukou s krátkými, silnými prsty, porostlými černými chloupky.

„Nic ve zlém, doktore. Internista? Nebo snad psychiatr?“ Na okamžik se zamyslel a hned opravil sám sebe. „Ne.

Psychiatr ne. To byste tak razantně nevyletěl. Sázím na internistu. Co vy na to, bratře?“

Znělo to jako „bvatře“, ale začínal jsem se bavit.

„Sázka se nepřijímá. Jak jste na to přišel?“

Opsal doutníkem rychlý elegantní oblouk, aniž by se sloupeček popela odlomil.

„Vůbec žádný problém! Host v lázních, který moudře nepije místní vodu, protože dává přednost v klidu posedět. Pro secundo: má docela krátce a doktorský ostříhané nehty, ale nosí prsten – což by asi chirurg nedělal, zbytečně by ho někde na operačním sále zapomněl...“

„Omyl“, pokusil jsem se poněkud přistříhnout křídla jeho sebevědomí, „profesor Jirásek, dej mu pámbu nebe, nosil ohromný diamant a s oblibou jím svítil po posluchárně.“

„Pvofesov Ji-vá-sek? Chirurg? Pak to byl ale velmi osobitý typ, kamaráde!“

„To byl,“ připustil jsem okamžitě.

„Tak vidíte,“ zabafal spokojeně. „Pro tercio: je z vás cítit špitál na sto honů, ale zase ne tak silně, jako byste doktoroval někde tady. Čili jste přijel nedávno, nejspíše včera nebo předevčírem. Well – a abych zase nevypadal tak chytře, že by vám to přišlo líto: před chvílí jsem viděl, jak jste se zamračil nad maminkou, lízající zmrzlinu střídavě se svou ratolestí. To je poznávací znamení za všechny peníze, ne?“

„Máte vzdychy ve zvyku hrát si na detektiva?“ rýpl jsem.

„Přesně tak, kamaráde! Nerad se nudím, víte?“

„S takovou ušlechtilou zábavou se asi opravdu nenudíte, ehm, pane... pane...“

Na tak přímou výzvu musel ovšem reagovat.

„Stanhope, prosím. John Reginald Richard atakdále atakdále Stanhope of Bannister. Ale nic si z toho nedělejte. Na univerzitě mi říkali Huddy, protože prý nadělám všude hromadu zmatku. Ne, máte pravdu, doktore! Opravdu se nenudím. Alespoň to se mi zatím podařilo, ehm,“ snažil se mne dost zdařile imitovat, „pane... pane...“

„Doktor Karel Jordan. Sine nobilitate.“

„Buďte rád, kamaráde!“ poučil mne závistivě. „Internista? Ano?“

Škoda že jsme nevsadili. Mohli jsme se prima napít. Ale to snad můžeme tak jako tak, ne?“

Odhodil hříšně dlouhý nedopalek doutníku do rododendronových keřů, obklopujících místo posledního pobytu zasloužilého literáta pana Třebízského, a jaksi samozřejmě rázoval z kopečka směrem k městu. Já ho jaksi samozřejmě následoval a odhadoval z nové perspektivy. Na lorda – alespoň na lorda mých představ – mi připadal trochu moc zavalitý a hřmotný, s rameny postaršího zápasníka, kterému už trochu roste to, čemu krejčí říká šetrně „pas“. Vůbec ho zřejmě nenapadlo, že bych mohl také zůstat sedět na lavičce, protože ustavičně mluvil přes rameno, aniž se obtěžoval ověřit si mou skromnou přítomnost v pozadí.

„Jednoho Jordana jsem znal, doktore! Nebo to nebyl Jordan? Ale ano, určitě. Barman v Port Harcourtu. Báječný chlap, kamaráde!“

Úplný čaroděj. Dal mi prima recept na vystřízlivění pro unavené starší pány: angostura bitter, žloutek, kečup, vodka, led, pepř a asi deset dalších věcí. Ohromné, kamaráde!“

„Vystřízliví se po tom?“ poznamenal jsem skepticky.

„Co vás napadá – zlískáte se ještě víc. Ale chutná to docela originálně. Asi jako prairie-oyster.“

Zřejmě Mariánské Lázně znal, protože kormidloval přímo ke Colibri baru, obhlédl situaci a se spokojeným zafuněním se spustil na jedno z volných křesílek. Provoz se tu rovnal zhruba nule – veškerá dospělá populace lázní právě buď servírovala, nebo konzumovala diety. Hřešit se bude teprve později. Jenom v koutku sestrkávala spiklenecky hlavy skupina mladíků temné pleti, zápolících tu s pralesem podivuhodných výjimek české gramatiky, než se oboří do univerzitního studia. Stanhope na ně protektorsky kývl a vydal ze sebe zvuk podobající se pracně přemáhanému kašli. Mládenci to trhlo. Rozpačitě odkašlali odpověď.

„Dneska mám zase jednu vševědoucí den, Jordane,“ liboval si Stanhope. „Hned mne napadlo, odkud jsou. Gabun. To se pozná na první pohled, co, kamaráde?“

Zajímal mne čím dál tím více. „Byl jste tam?“

„Yes,“ mávl rukou, jako by pobyt v Gabunu, spojený s ovládnutím místního jazyka, byl pro průměrného vzdělance samozřejmostí, „fajn kluci. Trochu, pravda, choulostiví na Evropany, ale to je teď v Africe všude, kam se podíváte. Říkají nám tam Tarzani, a kdyby nás nepotřebovali...“ odhalil zuby v poněkud vlčím smíchu.

„Aha...“ reagoval na přítomnost pana Kvida, který mi už nesl kokakolu s baccardim. Jako obvykle. „Co to pijete? Chcete se sklátit do hrobu? Ballantine...“ objednal. „Bez Well...“ obrátil se zase ke mně, „tak vy jste internista, doktore, a byl jste v Mexiku. Umíte kurýrovat ty jejich všelijaké nemoci?“

„To bych musel napřed zkusit,“ řekl jsem znechuceně. Podobné otázky nemá žádný doktor rád.

Stanhope, nazývaný v koleji Huddy, moudře pokýval hlavou. „A jak jste na tom s fyzickou kondicí?“

„Děkuji za optání, slušně. Asi bych vás přepřal.“

„Asi ne...“ řekl věcně. „Víte, znám spoustu všelijakých triků.“

Ale jinak vypadáte docela ucházející, o to nic. Zvláště když si uvědomím, že pijete takové hrozné věci. Poslyšte, ochutnal jste už někdy negroni? Totiž přesně řečeno negroni, jaký dělají na Riviéře?“

„Co to je?“

„Můj ty pane! Co máte ze života?“ řekl otcovským tónem.

Na to nebylo co odpovédět.

„Poslyšte, nechtěl byste se zase podívat do... do...“ chvíli váhal, jako by hledal správná slova, „... zkrátka někam tam dolů?“

Ukázal palcem přes rameno směrem k baru a k panu Kvidovi, ale ani jedno, ani druhé zřejmě neměl na mysli.

„Do Mexika?“ řekl jsem ohromeně.

„Ne, řekněme...“ přikývl a s láskyplnou péčí ořezával špičku dalšímu děsivému doutníku. „Tak přibližně. Totiž pokud jde o místo, tak úplně. Rozdíl by byl jen v čase.“ Mrkl na mne spiklenecky a dokončil choulostivý chirurgický zákrok. „Nechápu.“

„Bodejt' byste taky chápal, kamaráde!“ vzdychl a něžně promáčkával hnědý váleček formátu náboje do velkorážního leteckého kanonu.

„Proč si myslíte, že jsem zrovna tady, v Mariánských Lázních?“

„Ledviny,“ dohadoval jsem se a dodal škodolibě: „Whisky bez sody...“ Zdrtil mne pohledem, pečlivě si zapálil a odfoukl mohutný kumulus modrého dýmu ke stropu.

„Jednu a půl ledviny mohu kliděňko věnovat na transplantace,“ řekl konečně, „a budu dál zdrav jako ryba, Jordane. Ba ne.

Rodinka. Lady Stanhope of Bannister, drahý bratranec Ignatius, ještě dražší bratranec Maurice a úplně nejdražší bratříček Alvin... Odpusťte, že vás otravuji rodinnými záležitostmi, ale vy sám jste se ptal, pokud se pamatují.“

„Neptal. Ptal jste se vy, Stanhope, ale to nic. Proč před nimi utíkáte?“

„Protože mne chtějí zavít do blázince, Jordane. Teď to víte. Za chvíli mi vystoupí pěna kolem úst a pokusím se vás podříznout tady tím kinžálem,“ povytáhl z kapsy nožik, se kterým si ořízl doutník. „Tak snad abyste rychle opustil nebezpečné pásmo. Ten váš odporný nápoj platím. Sbohem!“

Díval jsem se na něj přes okraj skleničky, kde v hnědofialové zbarvené tekutině chrástily zvolna tající kostky ledu.

„Tak snad abyste si přestal hrát na velkého chlapečka, Huddy, ne?

Jste už s nervy skoro na hromadě a potřebujete se asi vypovídat.

Můžete začít. Dneska už sotva podniknu něco důležitého.“

„Vážně jste internista?“ zeptal se po chvíli.

„Vážně!“ K baru přisedla dívka s krásným nohama. Ještě si ani nestačila osladit kávu, když s citlivostí radiolokátoru zaznamenala náš anglický dialog. Mírně se pootočila a nejstarším gestem na světě si upravovala vlasy. Stanhope po ní sjel pohledem, jakým by asi oceňoval stejnou váhu krouhané řepy. Tato příjemná záliba ho tedy z lůna rodiny nevypudila. Objednal ještě jednu whisky a zamýšleně do ní zíral jako byzantští sektáři, soustředující se v očekávání přímého spojení s nebesy na vlastní pupek.

„Lady Stanhopová, drahý bratranec Ignatius...“ napověděl jsem mu potřebnou nit hovoru.

Podíval se na mne zpod víček. Teď vypadal rozhodně starší než před chvílí. Dobrých čtyřicet, možná pětáctýřicet let.

„Tak abyste věděl, Jordane, já jsem fyzik. Ne zrovna špatný fyzik, i když zase ne módní.“

„Netušil jsem, že se earlové mohou stávat fyziky. Spíš se to přihází naopak, Stanhope. Nemám pravdu?“

„Máte, ale zkuste zůstat pro změnu chvíli zticha, nebo mě ta zpověď přestane bavit. Máte pravdu potud, že tohle byl první pořádný malér v rodině. Místo abych v rozumné lhůtě a po obvyklých průlomech a taškařicích se studiem praštil a dal se na střílení bažantů a na regaty a dostihy a takové ty blbosti, jel jsem ve fyzice dál. Dovedete si představit ten poprask?“

Dovedl jsem –

„Učil jsem se u Wyckotta a Robertsona, u Tombaugha a nakonec u starouška Einsteina v Princetonu... Přemohl jsem se tak dalece, že jsem s ním chodil dokonce na zmrzlinu...“ Otrásl se při tak děsivé vzpomínce. „Také on – bohužel až ke konci života, Jordane, – měl v hlavě stejného brouka jako já. Čas.“

„Časoprostorové kontinuum? To přece už...“

„Ale samozřejmě že ne! Tentokrát čas jako takový. Čas jako fyzikální veličinu, kterou je možné nejen víceméně přesně měřit, ale také víceméně přesně charakterizovat. Charakterizovat, rozumíte, kamaráde? Zatím se o to pokoušeli hlavně filozofové, a podle toho to také dopadlo,“ řekl znechuceně. „Znáte ty řečičky.

Svatý Augustin – tempus sine aligua mobili mutabilitate non est – a skoro stejně špatné názory Whiteheada. Nobe Milne se svým časem, běžícím dvě miliardy let a zkracujícím se jako vyprané triko. Nemluvě o Bergsonovi: čas mrtvých věcí je bez trvání... To určitě! Einstein v posledních měsících života uvažoval konečně správným směrem, šikula. To nebyla genialita, Jordane, to byla hlavně píle. Dneska už je ve vědě genialita leda pro legraci králíkům. Představte si, že někde – a nikdo ovšem nemá tušení kde – leží řešení problému. Jakéhokoli. A za tím problémem se vydá různými směry padesát vědeckých týmů – asi jako když padesát skupin policajtů se psy hledá mrtvolu. Všichni mají stejnou možnost, ale ten jeden jediný tým se docela náhodou do řešení problému strefí. Leželo zkrátka v jeho směru, chápete?“

Přikývl jsem.

„Chvála bohu! Einstein taky zkusil všelijaké směry, a nakonec kápl na ten pravý. Něco prý o tom napsal Infeldovi, jenže ten si to moudře nechal pro sebe a zametl i stopy, které snad zanechal nebožtík Einstein v zápiscích a v laboratoři.“

„Proč?“

„To je peklo, Jordane... Protože Einstein pochopil, že čas není jen jedna fyzikální veličina, jenom součást časoprostorového kontinua, dimenze a já nevím co všechno, ale – a teď se podřte – forma energie. Strašlivé energie, totiž pardon,“ opravil se a upil whisky, „energie, která by se v rukou lidstva, odjakživa důmyslného v rafinovaných formách sebevraždy, mohla strašlivou stát.“

„Víte, Stanhope, já jako lékař...“

„Nesmysl! Na tohle by měl přijít i operní tenor, a to už je co říci, Jordane! Cožpak je možné, aby v tom našem pitomém vesmíru existovaly jednosměrné toky energie? Já vám to tedy řeknu po lopatě, pro operní hejkalý: řeka někam teče. Čas taky.

Z minulosti přes přítomnost do budoucnosti. Elektrický proud někam teče. Magnetické pole dosahuje odněkud někam. Jasně?“

Nezávazně jsem pokýval hlavou, což Stanhope vůbec neregistroval.

„Řeka teče jen a jediné proto, že se jí voda ve formě dešťů na horním toku vrací. Elektřina: totéž v modrém, jenomže místo vody tam pokluskávají elektrony. O magnetismu vám snad nemusím vykládat, to už měl obstarat učitel. Obecně vzato, energie je nezničitelná, může se proměňovat, ale zůstává. Od nešťastného dne, kdy vznikl vesmír, se neztratil ani jediný mrňavý erg. Jenom jeho milost čas si podle nás klidně proudí z nějakého nevyčerpatelného rezervoáru, na okamžik nás poctí přítomností a pak zase hurá dál, čertví kam. A nikdy zpátky. Jordane, člověče, je to logické?“

Pocítil jsem naléhavou potřebu se napít.

„Tak vidíte,“ prohlásil vítězně Stanhope. „Nahlížíte to, ačkoli jste jenom docela obyčejný doktor medicíny. A co z toho vyplývá?“

Že i čas je vratný. Že se nepohybuje jenom jedním směrem. Že těch směrů je nekonečné množství a vzájemně se konečkonců musejí srovnávat tak, aby bylo stále zachováno celkové množství času tohoto vesmíru. Každá vteřina dopředu musí být kompenzována vteřinou zpátky. Progrese regresí. Už je to jasné?“

„Děkuji. Vůbec ne,“ řekl jsem s upjatou zdvořilostí.

Huddy spráskl ruce, až slečna s krásnými nohama na bonbonku barové stoličky povyskočila a šelmovsky se na nás usmála jako na párek nezbedů. „Ti doktoři!“ vzdychl Stanhope, jako by mluvil o obecních bláznech nebo o spiritistech.

„Doufám, že jste alespoň někdy slyšel o Lemaitrově teorii rozpinání vesmíru. Podle ní vznikl celý vesmír gigantickým výbuchem z jakéhosi původního veletomu, soustředujícího všechnu prvotní hmotu. Soudě podle dnešních vzdáleností galaxií, které, jak jistě račte vědět a jak věda díky rudému posuvu spektrálních čar zjistila, se od nás vzdalují tím rychleji, čím jsou vzdálenější, došlo k praexplozi už před pár miliardami let.“

„O tom vím,“ připustil jsem, „jenomže je to jenom jedna z teorií...“

„No a?“ zamával Stanhope doutníkem. „Co jste čekal, drahoušku?“

Předhodte pěti vědcům otázku, třeba co dělá větříček, když nefouká, a budete mít v tu ránu pět překrásných teorií. Tuhle teorii náhodou tak trochu zastával i starý Einstein. Souhlasil dokonce s tím, že se rozběhlý vesmír zase jednou začne stahovat, až se zhustí v původní praatom.“

„Činž budeme mít po starosti,“ podotkl jsem.

„Vy jste se minul povoláním,“ prohlásil Stanhope. „Měl jste se místo na pacientech činit na veselých povídkách. Brrr –,“ otrásl se. „Ale vážně, Jordane, pointa je v tom, že Einstein nedokázal dojít až k představě, že se zároveň se smršťováním vesmíru bude vracet čas. Od konce k počátku.“

„Počkejte, počkejte...“, přerušil jsem ho. „Tak tedy podle vás bude ze zřícenin Parthenonu zase prima novostavba. Napoleon si to odžije od Heleny přes Waterloo až na rodnou Korsiku, stařici se změní v novorozeňata, která potom hupnou do... ehm... do svých maminek...“

Stanhope se na mne přemítavě díval a chvíli neodpovídal. Nakonec mávl rukou. „Legrace, co? Víte, co si myslím, Jordane? Až jednou bude bláznivé lidstvo létat po hvězdách – a já o tom vůbec nepochybuji, že bude –, narazí na ještě divnější formy života než na staříky skákající nakonec, jak jste se vtipně vyjádřil, do maminek. Jenže ono to takhle nemusí dopadnout. Mechanická energie také nemusí vždycky jenom pohybovat kyvadlem sem a tam, houpou hou, od jedné výchylky ke druhé. Jestli je v principu možné, aby se čas zpomalil, což dokázal už starý Albert, nebo dokonce obrátil, což se pro změnu snažím už dvacet let dokázat já, případně probíhal nějak napříč, řekněme našemu biologickému času, pak by ani návrat vesmíru neprobíhal tak, jak si představujete.

Prostě proto, že se ani čas v něm nevyvíjel prostě a lineárně.“

„Aha. Což tedy jinými slovy znamená, že je docela dobře možné sestrojít nějaký stroj času, že, Stanhope? Pokud se pamatují, začal s tím Wells a teď se tahle zázračná mašinka dostala do kdejaké sci-fi připitomělosti. A budeme si to frčet proti času a napříč časem, jen se za námi zapráší...“

Připadal jsem si ohromně vtipný. Stanhope to asi za tak legrační nepovažoval. Pozorně zamáčkkl nedopalek, uhasil poslední jiskřičku žhavého popela a pak se ke mně naklonil, div mi nosem nevypíchl oko.

„Konečně jste na to kápl, kamaráde! Ony totiž ty stroje času jsou už dávno na světě a motají se nám v dějinách.“

II.

Jste mladí svými dušemi – odpověděl kněz – neboť v nich nechováte žádné staré myšlenky, získané dávnou tradicí, ani vědomosti, zešedivělé časem.

Platon, Timaios

Bože, bože, jak je to dnes všechno podivné! A včera šlo všechno docela jako jindy. Což jsem se přes noc změnila? Skoro si vzpomínám, že jsem se necítila ve své kůži. Nejsm-li však táž jako včera, musím se ptát, kdo u všech všudy jsem. Aha, to je ta velká hádanka.

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Bažina páchla jako stoka, do níž jsme se každým krokem bořili po kotníky, po kolena. Trnité liány nás chytaly za oděv, viděl jsem, že Stanhope krvácí z rukou a obličeje, jak se nedočkavě prodíral pralesem plným hnilobných a plesnivých výparů. Zdálo se, že půda je kotlíkem vařící vody, z níž vystupovaly miliony moskytů, kroužících v hejnech nad rozpadajícími se kmeny a odumřelými větvemi, trčícími jako žebra pravěkých zvířat z bažiny. Jako všude na světě tu vegetace houstla jenom ve slunci.

Jizva v pralese, již jsme sem proti proudu času vnikli, se už uklidnila a znehybněla.

Stanhope se zastavil. Otíral si krev z obličeje kapesníkem, ale oči mu zářily.

„Co tomu, říkáte, Jordane, kamaráde? Víte, co se děje na druhé straně světa? Egypt si ještě nějaké to tisíciletí počká na sjednocení králem Menim, pyramidy jsou hudbou vzdálené budoucnosti právě tak jako Ur, Lagaš, Umma, Kiš a ostatní mezopotámské ministátečky. Možná že už stojí první chajdy tam, kde jednou bude Mohendžodaro a Harappa. A v Číně ještě uběhne moc let do vzniku prvního státečku Jin na Žluté řece. Ale vás zajímá Evropa, co, kamaráde?“

No – zatím samá voda! Možná že se pár Pelasgů a Karů v Řecku a na Krétě rýpá zahnutými klacký v zemi nebo – a to spíš – sbírá žaludy. Nic víc.“

„Nemám pocit, že by mě to zrovna teď nějak obzvláště vzrušovalo,“ zabručel jsem nezdvořile a odtrhl ze zápěstí pijavku, svíjející se jak malý hádek. Zůstala po ní nepatrná krvácející ranka.

„Jestli se za ta léta v přírodní kulise mnoho nezměnilo, Stanhope, tak je to tu přímo nabitě hady a jedovatým hmyzem. A

docela určitě klišťaty.“

„Nemám klišťata rád,“ řekl stísněně, jako by se přiznával k nějaké tajné neřesti, a otřel si kapky potu z holé lebky.

„Já je přímo zbožňuju! Ta větší, co se jim jednou bude říkat garapatos, jsou velká jako vlašský ořech. Menších pilinios je zato víc. Zavrtají se jedno vedle druhého, zejména kolem rozkroku...“

„Tak snad abyste si dal pohov, ne, mladíku?“ vyjel s náznakem hysterie v hlase. Nesměl jsem to přehánět. Huddy byl koneckonců pán středních let a měl za sebou kromě rozložení na atomy v chronokomunikátoru i lady Stanhope of Bannister, drahého bratrance Ignatia a ještě dražšího bratrance Maurice a... „Cožpak já snad nekoukám dostat se co nejdříve z téhle botanické zahrady?

A mimo to, kamaráde: Jestli se tu tak moc nezměnilo, jakože se nezměnilo, tak si dejte pozor na ty malé černé mušky, co vám bzučí kolem hlavy. Jmenují se colmoyote a nechávají pod kůží na památku docela malinké vajíčko, ze kterého se pak líhne docela slušná ponrava...“ Vyrovnal to na jedna – jedna.

Ohlédl jsem se naposledy po Stroji. Téměř už ho zakrývaly liány a kmeny padlých stromů. Seděl na perletově lesklém vejci silokřivek, zaříznutých do měkké půdy. Doufal jsem, že bahno není příliš hluboké, ale se svou obavou jsem se raději Stanhopeovi nesvěřil.

Huddy rozhrnul větve a rázem uskočil zpátky, div mne neporazil.

Metr před námi se kývalo něco, co kdysi bývalo lidskou hlavou, ale teď už jenom její ubohou připomínkou, obletovanou mouchami, s prázdnými očními důlky a vyceněnými zuby mezi shnilými rty. Tělo se zachytilo ve větvích ostnatého keře, jehož dlouhé, štíhlé trny projely svalstvem paží, takže na bílém, krátkém šatu, jakési tunice, byly tu a tam černé skvrny zaschlé krve, hemžící se hmyzem. Lebka byla rozpolcena až ke kořeni nosu strašlivou sečnou ranou. Stanhope kolem sebe zatápal rukama jako noční chodec, ale kupodivu rychle se uklidnil. „Vidíte to, Jordane? Už jsme narazili na první známku civilizace.“

Pustil větve, které se rázem vrátily do původní polohy, takže se zdálo, jako by mrtvý přívětivě zakýval na souhlas.

Těch skleniček na lačný žaludek už bylo asi dost. Colibri bar počaly vylepšovat duhové obrysy jako po přiměřené dávce LSD, což jsem už dávno znal jako významný varovný příznak. Slečna u baru se pochopitelně také začala jevit v růžovějším světle, a to by nemuselo dvakrát dobře dopadnout. Konečně se jí podařilo zachytit earlův pohled, a to ještě, chudinka, ani netušila, že je Huddy opravdovský, dvacetikarátový lord. Schoulil se, jako by na něho namířila pětáctýřicítku. „Už je to tak, kamaráde... ztracená práce. Ale že bych vám to dopověděl venku, ne? Zaplatím!“ pronesl nezvýšeným hlasem, aniž komíhal horní půlkou těla nebo třepetal náprsní taškou. Přesto tu byl pan Kvido okamžitě. Stanhope se prohrabal ve svazku bankovek nejrůznějších států, než vystrachal příslušnou měnu. Očekával jsem, že dívka v tomto kritickém okamžiku pravdy a po drásavém pohledu do Huddyho peněženky sehraje jako poslední možnost mdlobu, záchvat padoucnice nebo prostě exploduje, ale její relativní nevinnost ještě asi nebyla dostatečně poučena. Opustili jsme bar bez komplikací.

„O čem jsme to – aha, ty stroje času v dějinách... No, to se rozumí, že na to někdo nakonec přijít musel,“ pokračoval Stanhope zálibně, jako by objevitelem, přicházejícím v úvahu, nemohl být nikdo jiný než on. „Ty pitomosti o Martíanech... Poslyšte, Jordane, proč si mě ta holka tak prohlížela?“ zeptal se najednou a bez zřejmé souvislosti.

„Měl jste na nose sazi. Ne – už je to v pořádku. Před chvílí zase odešla.“

Podíval se na mne nedůvěřivě a pro jistotu si přejel po nose dlaní.

„Teď je to perfektní,“ ujistil jsem ho. „Co bylo s těmi stroji času v dějinách?“

Pomalu jsme šli z kopečka hlavní třídou kolem vlhce vydechujících parků. Přemýšlel jsem, jestli je Huddy potřebstětec, šílenec nebo podvodník. Ani jedno řešení se nezdálo pravděpodobné, pokud ovšem nebyl vynikajícím hercem, že by vedle něho mohl sir Lawrence Olivier leda statovat ve třetím dějství jakožto dav.

„Slyšel jste někdy o Wilhelmu Königovi?“

„Ne. Obráceně. O Königu Wilhelmovi. Vlastně o Kaiseru Wilhelmovi.“

Chvilí trvalo, než pochopil.

„Už zase kecáte, kamaráde,“ řekl vyčítavě. „König byl archeolog a našel někde tam dole v Turecku tři tisíce let starý elektrogalvanický článek, docela slušně fungující. Zlatníci v okolí dodnes napalují důvěřivé turisty měděnými tretkami, galvanicky pozlacenými díky docela stejným baterkám.“

„Výborně,“ poznamenal jsem. „Dobře jim tak! Proč nesedí doma nebo v Colibri. Přijde to asi stejně drahé a je alespoň legrace. A co má být?“

„Nic. V Turkestánu nebo okolí se našel pár tisíc let starý hrob a v něm nebožtíček, který měl opasek z čistého hliníku...“

„Bezva. To bylo moc ohromně praktické, rozhodně příjemnější než se vláčet po světě v železném drátěném košili jako Venouš.“

„Jaký Venouš?“ zděsil se Huddy.

„Venouš, Václav. Jeden český panovník. Máme ji na Hradčanech v Praze, tu košili, víte?“ vysvětlil jsem, ale díky čerstvému vzduchu se ve mně stále zřetelněji vznášal pocit, že asi nejsem tak břitce vtipný a neodolatelně legrační, jak si připadám, a že by ten hliník v hrobě vlastně asi neměl být. Snažil jsem se co nejrychleji napravit reputaci. „Ale proč... jak ten hliník, tedy amilu... aluh... aluminium, to se doluje teprve nedávno, ne?“

Změřil si mě zdrcujícím pohledem jako něco, co právě vylezlo zpod kamene.

„Milý doktore,“ zdůraznil titul, „hliník se vůbec nedoluje a na této pitomé planetě se bohužel ani nenachází v čistém stavu.“

Vyrábí se elektrochemicky, a to velice obtížně a nákladně a s mimořádnou spotřebou elektrického proudu. Z bauxitu.“

„Aha!“ osvítilo mne poznání. „Tak oni ti turečtí šikulové vyráběli proud, a díky proudu hliník a exportovali ho do... kam jste to říkal?“

Stanhope neodpověděl. Popadl mne rázně pod paži a zakormidloval doleva, směrem k neonovému, čerstvě rozžatému návěští baru Lil.

Zřejmě z toho dnes nevyjdu, řekl jsem si. Kismet. Osud. Jako prapor.

V Lilu pro mne Stanhope objednal přes mé chabé protesty dvojitou kávu (což u nás bývá považováno za přání pojíst kašovitou směs horké vody a dvojnásobné porce černé pochutiny, ale to ovšem nemohl tušit), chytil mne za knoflík a důrazně mi vysvětlil, že se mnou neztrácí čas jenom proto, aby se bavil.

„Doufám, že už s vámi zase bude rozumná řeč!“ poznamenal podezíravě, když jsem s odporem skončil konzumaci dvojediného turka a pátral po něčem k jídlu.

„Ten hliník беру zpátky, Stanhope!“ kál jsem se.

„No proto! Ve Střední Americe se už před třemi tisíci lety tavila platina, kamaráde, což se dnes podaří jenom v elektrickém oblouku nebo ve speciálních pecích, a to ještě ne tak, aby se daly odlévat celé sošky. A oni je tenkrát, rošťáci, odlévali.

V Baalbeku jsou kamenné kvádry dva tisíce tun těžké, to je, abyste věděl, jako rachejtle Saturnu před startem, a dopravené dost daleko na staveniště, kde byly zdvíhány do výšky nejméně sedmi metrů...“

„To musel být technický problém, co?“ snažil jsem se tvůrčím způsobem obohatit diskusi.

„Kamaráde!“ bouchl pěstí do stolu. Už mi to jeho „kamaváde“ ani moc nevadilo. „Když jsem byl naposledy v Tiahuanaku, brečel ředitel vykopávek, nějaký pan Sanginés, jako želva. Nejkrásnější exemplář, který vyhrabali, nemohou vůbec vyzdvihnout, a vzhledem k tomu, že tam povede silnice, bude prý asi zase se vši slávou pohřbený. Byl jsem se na ten zázrak podívat. No – hezké to je, o to nic – granitový oltář z jednoho kusu, s obětním kamenem, reliéfy, zkrátka docela zajímavá věc. Váží tak asi sto padesát tun a nejsilnější pojízdný jeřáb, který vůbec v Bolívii je, unese dvacet tun. Señor Carlos Pouce Sanginés byl z toho tak naměkko, že byl ochoten oltář věnovat každému, kdo ho dovede zdvihnout a odvézt. Obrátil se dokonce i na Kruppa, na General Motors, a pokud vím, i na vaši Škodovku.“

„No a?“

„No a. Dneska tam vede silnice a señor Sanginés se občas chodí vyplakat k patniku číslo to a to, protože deset metrů pod ním je zahrabán jeden z nejvýznamnějších archeologických nálezů Tiahuanaka. A to bylo jenom sto padesát tun, chlapče – v Baalbeku jsou to dva tisíce! Kdyby se ty kvádry rozmlátily na šterk, byly by pro jeden jediný potřebí k odvozu čtyři stovky těžkých nákladů. A to ještě nic není, Jordane! Slyšel jste někdy o Sacsayhuamanu?“

Cuba libre, chudinky, chřadly.

„Sacsay... hm...“, počkejte, o tom jsem někdy... Tam byla nějaká pevnost Aztéků nebo Mayů, že?“

„Inků. Z toho si nic nedělejte. Na doktora je to dobré i tak, kamaráde! Jenomže o tu pevnost teď nejde. Kousek od ní je skutečně slušný kus kamene, vzorně opracovaný a zřejmě kdysi odněkud někam transportovaný, protože stojí, tak říkajíc, na hlavě, soudě alespoň podle schodišť a něčeho, co vypadá dost nepochybně jako sedadla nebo trůny. Abyste věděl, tenhle kvádrík váží, to se ví, zase jenom podle odhadu, asi tak dvacet nebo třicet tisíc tun.“

„Prosím?“ Myslel jsem, že jsem se přeslechl.

„Třicet tisíc tun. To je asi tolik jako tisíc slušně vyzbrojených a municí opatřených těžkých tanků i se svými politováníhodnými posádkami. Jako patnáct největších kosmických raket s palivem. A teď si představte, kamaráde, že se s touhle horou někdo vláčel.

Můžete mi laskavě prozradit, když už ne proč, tak alespoň jak?“

„To tedy nemohu,“ prohlásil jsem smutně. „A vy můžete?“ Stanhope se vítězně zazubil a spiklenecky naklonil k mému uchu, přičemž mne ovanula vůně doutníku a pasty Super Colgate (čistí chrup i dech).

„Mohu, Jordane. Já ano, trvalo mi to skoro dvacet let, člověče, než jsem na to přišel. A hlavně než jsem si všechno ověřil.“

„Ty stroje času, o kterých jste mluvil, s tím mají něco...“

„Pssst!“ sykl Huddy a kývl směrem k číšníkovi. Pohyboval se ustavičně v kritické vzdálenosti, kde sice mohl, ale také nemusel nic slyšet. Podle mého životního pravidla číslo tři „Důvěřuj, ale spíš si dej pozor“, jsem raději ztlumil hlas.

„To se ví, že mají, bratře! Napadlo mne to ihned, když jsem se doslechl o přednášce toho chudáka Burgharda Heima. To vám taky nic neříká, co? Jakpak by taky... Geniální fyzik, rozumíte? Svým způsobem blázen, ale hlavně chudák. Za války ho vytáhli na frontu. Vrátil se domů do Frankfurtu bezruký a slepý. Nevím, jestli mohl ještě nějak teoreticky pracovat, nedovedu si to představit. Snad tenkrát v roce sedmačtyřicátém mluvil o svých starších výzkumech, ačkoli zase to mezopole je vlastně až ze šestačtyřicátého a on hořel v tanku už někde u Stalingradu.

Zatracená práce...“

„Nechtěl byste se zase chvilku zkusit přeorientovat na chápavost operních tenorů, vy jedno mezopole,“ přerušil jsem ho roztrpčeně.

„Tak to tedy vezmu jako na kolečkových bruslích,“ odpověděl a podíval se na hodinky. Samozřejmě nejdražší na světě, značky Patek. Pomalu jsem začal chápat pocity bezzemků a chudých, samostatně hospodařících rolníků, když táhli s kosami na pány.

„Ono to bude lepší. Už je skoro osm hodin, a my... Vlastně si to povíme až později. Teď k tomu zmraženému chudákovi; oznámil zkrátka, jako by mluvil o zlepšeném typu párátka, že objevil dva nové stavy hmoty, totiž pole, to je, jak rače vědět, taky fáze hmoty: dynabarické a kontrabarické. Umožňují přímou změnu hmoty v energii a naopak. Zamotal do toho šestirozměrný prostor – to si raději vůbec nesnažte představit, kamaráde, na to jsem i já krátký – ve kterém můžete s tímhle mezopolem sestrojít kosmickou loď, která dosáhne nadsvětelné rychlosti. A že se nikomu z posádky ani z cestujících nezkrví vlasek na hlavě, protože jaksi mimochodem vymyslel i takzvané budiče pole, jimiž si na matičce přírodě vyprosil výjimky ze zákonů setrvačnosti. Takže se nikdo nerozplácne na maděru, i když ta jeho superloď třeba z plného fofru na místě zastaví.“

„Víte, co by za to daly automobilové továrny a hlavně pojišťovny, Stanhope?“ řekl jsem s posvátnou hrůzou.

„Výborně, kamaráde! Už se vám ty odpornosti vykouřily z hlavy. Co si dáte?“

„Kofolu!“ prohlásil jsem mučednickým hlasem.

„Dvakrát duble-ballantine a sodu zvlášť,“ objednal Huddy bez zvýšení hlasu. Pan vrchní sebou mrskl jako pstruh k baru.

Pravidlo číslo tři se opět jednou osvědčilo.

„Jenomže než k tomu mohlo – myslím s těmi pojišťovnami a tak – dojít,“ pokračoval Stanhope, „Heim prostě zmizel. Ztratil se bez funusu a už o něm jaktěživ nikdo neslyšel. Nebyl nikde v blázinci – promiňte, zapomněl jsem na vaši profesí – tedy v žádné léčebně tohoto druhu, nepřejelo ho auto, zkrátka nic. Absolutně nic.“

Tenkrát jsem byl mladý studentik a profesor Infeld mne z Toronta poslal za Heimem do Frankfurtu. To víte, že jsem se chtěl vytáhnout a najít ho a...“ Mávl beznadějně rukou.

„Jak je to možné?“

Zamyšleně poklepával prstem na ubrus. „To bych taky rád věděl, Jordane. Ono sice Německo v sedmačtyřicátém ještě nevypadalo na hospodářský zázrak, spíš tak na Divoký západ, pašerácké gangy se občas vesele střílely po ulicích jako v Chicagu, ale přesto...“

No, prostě nevím. Na té přednášce prý bylo pár penzistů, co se přišli ohřát a bylo jim fuk, jestli někdo přednáší o sumerském písmu, antikoncepci nebo o šestirozměrném prostoru. Stejně spali.

Potom skupinka bývalých kolegů, co přišli ze soucitu a ze slušnosti a pak si určitě říkali, že se chudák Burghardt z toho zranění pomátl. No, a pak možná ještě někdo, komu to zapalovalo a kdo si Heima včas zajistil.“

„Jak to myslíte, zajistil? Proč?“

„I vy dušičko naivní, prostínka a nevinná! Slyšel jste někdy O operaci Paperclip (Svorka na papír) a o operaci Alsos? V rámci těchhle operací sbalili amíci všechny německé atomové a raketové vědce, pokud je měli na dosah, a šup s nimi pryč do Států. Nechte si to vyprávět od Wernhera von Brauna, od Weiszackera nebo od Heisenberga, jak se to dělá. Jiné velmoci logicky udělaly totéž v modrém, jenomže tomu asi neříkaly ‚Svorka na papír‘ ale romantičtější, třeba, co já vím, Večer na rejdě. A Heimovy výzkumy byly, když se to tak vezme kolem a kolem, zajímavější než německá atomovka, do které bylo ještě hodně daleko a amíci už ji stejně dávno vyrobili. O tomhle však neměli ani páru.“

Dal jsem Stanhopovi za pravdu, že to asi bude to pravé. „Myslíte si, že už tenkrát byl kosmický výzkum tak hrozně aktuální? Pokud se pamatuji, byla ještě celá léta nejdokonalejší raketou ukořistěná V-2.“

„Svatá pravda, kamaráde! Jenže o kosmický výzkum vůbec nešlo.“

Někoho asi napadlo totéž co mně: jestliže se nějaké těleso pohybuje rychlostí blízkou rychlosti světla, zpomaluje se v něm čas vzhledem k času jiného tělesa, které považujeme za nehybné a podle něhož měříme rychlost té rachejtle.“

„To vím!“ prohlásil jsem hrdě.

„Jo. To už dneska ví každý desetiletý kluk, když si čte obrázkové comics o vesmírných bubácích,“ poznamenal Stanhope neomaleně. „To je ovšem jenom začátek. Se zvyšováním rychlosti se tedy zkracuje čas a zároveň roste hmota, masa pohybujícího se předmětu.“

V okamžiku dosažení rychlosti světla se místní čas zastaví, zkamení – ovšem opět pouze vzhledem k nehybnému pozorovateli – a masa by měla teoreticky vyrůst na nekonečnou hodnotu...“

„...což je zřejmě nesmysl, a kromě toho se mi zdá, Stanhope, že ta světelná rychlost...“

„Račte laskavě ještě popřát slovo vetchému starci, mladíku,“ přerušil mne Huddy. „Všechny námitky, které si vůbec můžete vymyslet, jsem slyšel na neporovnatelně vyšších úrovních alespoň při padesáti otravných kongresech, protože tam se vždycky najde nějaký mládenec, co se rozhodl ozdobit se exhumovaným Einsteinovým skalpem. Vy zřejmě moc věříte vědcům, kamaráde!“

Pamatujte si: až jednou všichni poletíme při nějakém tom supernukleárním velevýbuchu do vzduchu, tak poslední, co uslyšíte, budou třesoucí se hlasy odborníků, že se to absolutně nemůže stát. A že byla vědecky dokázána nemožnost železnice a telegrafu a...“ Podíval se na rolls-

-royce mezi hodinkami. „Nemáme čas. Bohužel! Tak tedy při dosažení světelné rychlosti narazí předpokládaná loď na jakousi časovou a hmotnou bariéru. Vypadá stejně nepřekonatelně jako při teoretických výpočtech bariéra zvuková. Vzduch má totiž za takového tlaku málem konzistenci cementu – a zkuste se nabourat tryskáčem v tisíce kilometrech za hodinu do zdi! No vidíte – a ono to přece jen tak zlé není, i když na to první chudáci piloti tvrdě doplatili. Chce to prostě své. Invalida Heim domyslel všechno do puntíku – deset let jsem ho kontroloval a ověřoval. Měl pravdu.“

Časovou bariéru můžeme prorazit a dostat se do docela jiného času – do času, který běží nazpátek. A fofrem, kamaráde! Ne snad že by při dvojnásobné rychlosti světla šlapal jenom dvakrát rychleji. Jako doktor to nemůžete pochopit, ale matematicky to klapě; stačí pár mizerných kilometrů ve vteřině nad rychlost světla a stovky let se vám otáčejí jako elektroměr, když si v bytě pro potěšení zapnete elektrickou lokomotivu.“

„Jenom do minulosti? Do budoucnosti to nejde?“ zeptal jsem se.

„I vy jeden! A to nestačí? Ne, do budoucnosti to opravdu nejde.“

Tam se můžete vypravit jenom s panem H. G. Wellsem na jeho Stroji času. Nedoporučuji, kamaráde! V podzemí žijí naši masožraví potomci, morlokové, živící se chovem a požíváním nadzemní složky lidstva. Abychom mohli posunovat čas do budoucnosti, museli bychom objevit pohyb pomalejší než absolutní nehybnost. A na to, bohužel, jsme zatím křafasové.“ Litostivě povzdychl. „Kdyby to šlo, mrknul bych se každý týden jen tak jedním okem na příštího vítěze dostihů, vsadil bych si – a měl bych zčásti pokoj od ctihodné lady Stanhope of Bannister a dalších drahých příbuzných, čert aby je vzal.“

„Vy s nimi máte nějaké potíže?“ vyhrkl jsem netaktně a patrně zcela proti zvykům vládnoucím mezi early of atd.

„Ani se neptejte, bratře! Jakmile jsem si totiž uvědomil, že cesty do minulosti jsou možné, za druhé že na princip přišel

pan Burghardt Heim, za třetí že ho někdo unesl a že se tedy na technické realizaci téhle myšlenky někde pracuje ostošest, pustil jsem fyziku z hlavy a dal jsem se na cestování. A to stojí nějaké prachy! Pomalu už si ani nebudu moci dovolit bydlet v Hiltonech,“ řekl žalobným tónem, jako by mi oznamoval, že kryje svou kalorickou spotřebu vybíráním popelnic. „Došlo to tak daleko, že mne rodinka chce dát pod kuratelu, bestie. No, zaplať pámbu, teď jim asi na nějaký ten čásek uteču.“

V životě mne nenapadlo přemýšlet o možnostech lady of Bannister a drahého bratrance Ignatia zorganizovat zadržení hýřivého seniora rodu v Československu, ale vzhledem k jeho devizovému přínosu by asi narazili na vážné obtíže, takže jsem s Huddym v duchu souhlasil.

„Nedořekl jste to, Stanhope. Na jaké cesty jste se dal?“

„My heaven. Přece za stroji času! Je logické, že někde v budoucnosti stojí už ta mašinka perfektně hotová, vyzkoušená a schopná provozu. Neméně logické je, že v ještě vzdálenější budoucnosti do ní někdo vlezl – to zní legračně, vidíte, mluvit o budoucnosti v minulém čase, co? – a vydal se nazpátek, do dějin. Třeba k nám, ale spíš někam trochu dál. U nás je to teď jednak nezajímavé, jednak patrně dost známé, a hlavně na pár desítek nebo stovek let se ta mašinka asi tak snadno nastavit nedá. Ono se to bude nejspíš vracet jako namydlený blesk.“

„Myslíte, že snesu ještě jednu?“ zeptal jsem se zlomeným hlasem.

„Vždyť jste zrovna před chvilkou říkal, že do budoucnosti nemůžeme... a teď...“

„Whisky a mléko můžete vždycky, kamaráde,“ ujistil mne blahovolně Huddy a luskl prsty na číšníka. „Obojí je stejně zdravé, ale whisky mi chutná lépe. Tak to jste tedy zase vedle, říkal jsem, že se zatím nemůžeme uměle, vlastní vůlí dostat do budoucnosti.“

Čímž ovšem není řečeno... Podívejte se, jak bych vám to řekl...

Čas může sem i tam... Ne, to není pro tenory. Takhle: když připustíme možnost vrátit se v čase nazpátek, a to jsem, bratře, dokázal,“ proložil i v řeči Stanhope, „a žít v tomto minulém čase a mít před sebou“ – opět proloženo, „svoje praprávnuky, pak musíme tuto skutečnost přijmout i pro naše dnešní životy. Čas je zkrátka hrozně složitá věc...“

Heuréka, už to mám!“ zvolal vítězně, takže se pan vrchní úslužně přihnál, domnívaje se, že toto slovo znamená objednávku, a byl zapuzen. „Představte si, že jste Mickey Mouse nebo Kačer Donald nebo Pes Filipes.“

Začínal jsem mít opět pocit, že mi po ještě pár sklenicích bude docela fuk, co jsem nebo nejsem, a velkoryse jsem přikývl.

„Výborně,“ pokračoval Stanhope, „jste tedy dvojrozměrná figurka a skotačíte na plátně biografu nebo na obrazovce a vůbec netušíte, že jste vlastně jenom sledem desetitisíců obrázků na filmu, které se díky trojrozměrnému kuželi světla a stínů objevují na promítací ploše, že se dá film vrátit i posunout dopředu, zastavit – zkrátka dělat s ním, co chcete. Asi ve stejné situaci jsme my, trojrozměrní šohajové, oproti Heimovu šestirozměrnému prostoru.“

„Řekněme, že máte pravdu, Stanhope, ale jestli jsem už předem vyveden na nějakém filmu až do zatmění plátna, tak je vlastně úplně zbytečné, abych o něco usiloval, něco chtěl... zkrátka vůbec nic nemá smysl!“

Huddy otáčel brunátnou skleničkou v prstech a mlčel. Nakonec řekl: „Víte, Jordane, tohle je přesto to, co nevíme... Tady má fyzika trochu krátké triko, abych tak řekl. Mohamedáni taky věří v nevyhnutelný osud a přitom se vás v súkách kdekoli na bazaru snaží přímo zoufale natáhnout o každý piastr... To není můj obor.“

Ale abychom to dokončili,“ – zase pohled na hodinky – „hledal jsem zkrátka stopy působení moderních lidí v minulosti, víte, zkáza Sodomy a Gomory, pověsti o atomových zbraních v Indii – to si jednou nechte vyprávět, to je ohromně zajímavé – ti hlavatí panáci ve skafandrech na Sahaře, co je našel Lhote a říká jim Marťanští bohové a tak vůbec... Všechno to může a také nemusí být ono, kamaráde. Dumám nad tím už pět let – jo, v tom Gabunu jsem byl samozřejmě taky proto.“

Jenom jednu stopu považuji za úplně betonovou, Jordane. Tím spíš, že to je asi zatraceně dávno a že se tam ty mašinky času, víte, já jsem je pokřtil na chronokomunikátory, protože zprostředkují spojení minulého času se současností, mohly nejspíš dostat. A asi si taky lidé v nich říkali, že tam natropí nejmenší paseku.“

„A ta paseka?“

Tentokrát byl earl of Stanhope kupodivu stručný.

„Atlantida,“ řekl.

III.

Je nyní na tobě, Timaie, abys vyprávěl, počna příslušným vzýváním bohů.
Platon, Timaios

„Zkoušel jsem kořeny stromů a zkoušel jsem břehy a zkoušel jsem křoviny,“ pokračoval Holub, nevšímaje si její poznámky „ale ti hadi – nelze se jim zavděčit!“
Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Stanhope klekl a ohmatával spáry mezi jednotlivými balvany.

Snažil se tam vsunout čepel kapesního nože. Nešlo to. „To beru, Jordane!“ obrátil se na mne nadšeně. Vypadal jako Velký Bůh Pan, ověšený révovím, jenomže místo révoví na něm visely kusy trnitých, pichlavých lián a mokrá stébla trávy. „Proti tomuhle dláždění jsou naši řemeslníci politováníhodní fušeři.“

Silnice, široká alespoň sedm metrů, procházela pralesem rovně jako šňůra, vlastně spíš jako stuha bílých kvádrů, zapadajících přesně do sebe, po obou stranách opatřená souvislou, asi půl metru vysokou zídou. V pravidelných vzdálenostech byly v zídce otvory, určené pro odtok dešťové vody.

„Takovéhle silnice byste si měli pořídit u vás doma,“ snažil se mne ranit Stanhope.

„Máte na zátylku klíště, kamaráde!“ vrátil jsem mu škodolibost a potěšeně pozoroval, jak se bije do šíje s rozhodností středověkého flagelanta.

To se ví, že tam nic neměl.

„Tady si musejí jejich vozy, nebo co tu mají za fára, frčet, vidíte, Jordane?“ poznamenal, zatímco si pátravě prohlížel dlaně, hledaje zbytky rozdrčeného parazita.

„Nebo taky ne. Pokud se pamatují, neznali Indiáni obou Amerik kolo ještě ani za Kolumbových dob, Stanhope!“

„Jenomže, pokud se zase já pamatují, je kresba vozíku už na nejstarší severoevropské skalní malbě v Herrebró a mezi sumerskými vykopávkami v Uru byl nalezen na mozaice i vůz.

Nedovedu si představit...“

„Nechte toho, nebo začnu sympatizovat s lady Stanhope of Bannister a drahým Ignatiem. Máte u mne tak jako tak vroubek.

Můžete mi říci, v kterém roce asi tak jsme?“

Stanhope se zašklebil. Vypadal se svou lesknoucí se pleší jako nějaký levnější exemplář benáreského litého bronzu Buddhy. „Podle čeho to mám zjistit, kamaráde? Ať jsme kde jsme a kdy jsme, tak se Kristus Pán teprve narodí, veselme se! A proč vás to tolik zajímá, smím-li se zeptat?“

„Takže vy to nevíte, Stanhope?“

Vytáhl z kapsy pouzdro s doutníky a láskyplně ořezával špičku.

Napadlo mne, že za chvíli vyfoukne asi první obláčky tabákového kouře na této planetě. Anebo taky možná že ne.

„Tak to tedy ne, Jordane,“ prohlásil, když si konečně zapálil a labužnický odfoukl. Už byl, jak se zdálo, docela v pořádku – mně ještě hlava třeštila a před očima poletovaly tu a tam jiskřičky.

Moje nervové buňky asi doplýtily na transport časem hůře – kdo se podíval na Huddyho, pochopil proč.

„To ne. Víte, jak jsem předpokládal, šlo to opravdu ohromně rychle. Asi to chce cvik. Nejprve bych se byl rád podíval sem, do Mexika, kolem desátého století, když Mayové vandrovali ze Staré do Nové říše a nikdo vlastně dodnes neví, proč opustili svoje nádherná města. Morisson si o tom myslí...“

„Ale vy nevíte, ve které době jsme, že?“ přerušil jsem jeho archeologické výklady. Vůbec jsem teď na ně neměl náladu. Dotčeně mávl doutníkem. „To manévrování s všelijakými hejblaty mi dalo zabrat. Spadli jsme do mimoprostoru asi pětkrát, kamaráde.

Na tom zatraceném ciferníku už pro vás čas nejsou staletí, ale jenom desítky tisíc let, víte?“

„No nazdar!“ vyklouzlo mi.

„Počkejte, neplašte se, mladíku! V třetihorách nejsme, to je na beton. Podívejte se na tu autostrádu. Ale – abych pravdu řekl – to mne právě tak trochu mate. Měli bychom totiž být tak někdy kolem roku 10 000 předtím, než se nám pán Kristus narodil...“

„Veselme se,“ dodal jsem a neměl jsem zrovna na mysli koledu, ani opakování Huddyho šprýmu. Zažíval jsem něco podobného pocitu odcizení, kterým kdysi strašili kosmonauty a kterým kupodivu na rozdíl od nich trpívají výškoví letci. Připadal jsem si v hlubině času strašně osamělý. Naše mašina teď možná zapadá do bahna. Nebo se v ní něco porouchá na mikroelektronických panelech. Sedl jsem si na zídku, lemující silnici, a sevřel třeštilou hlavu do dlaní.

„No tak, no tak,“ brumlal konejšivě Stanhope, jako bych byl právě pod stromček dostal místo očekávané vzduchovky housle a on pocíťoval potřebu mě potěšit. Jenomže na vánoční stroměčky bylo ještě moc času.

„Tahle doba vůbec není k zahoezení, Jordane. Posloucháte mě? To by byla přece legrace, strefit se zrovna do záhuby Atlan...“

Nedopověděl.

V pralese, který byl zřejmě po obou stranách silnice pečlivě osekán skoro jako živý plot, takže ani jediná větve nepřesahovala nad kamennou dlažbu, se ozvalo praskání, jako by se tudy dral tank. Stanhope strnul s doutníkem na půli cesty ke rtům. Stál uprostřed cesty a viděl tu věc dříve než já. Trochu zpopelavěl ve tváři, ale humor ho neopustil.

„Jordane, tady někdo natáčí filmový horror,“ zašeptal.

Nad korunami nejméně patnáct metrů vysokého pralesa se kývala ohyzná, bradavičnatá hlava, velická jako mikrobús, s vyvalenými očima a tlamou potřísněnou nějakým zeleným neřádem. S doprovodem praskotu lámaných větví a ve smršti listů se přes silnici zřítíl vyvrácený bahenní cedr, málem nás oba zasáhl korunou. Zůstal jsem jako přimrazený sedět, vůbec mne nenapadlo, abych se snažil schovat, bránit nebo utéci. Hlava na vrásčitém krku se nad námi sklonila. Ovanul nás teplý, páchnoucí dech, který ta potvora vyrážela v rytmických intervalech jako parní stroj. Zablýhl jsem nepoměrně drobné přední pracky, ozbrojené třemi drápy dlouhými jako kosy a přitisknuté k pytlovitě hrudi. Potom to zamlaskalo, stromy se ještě jednou zakymácelo a hlava zmizela.

Stanhope si otlé čelo a sedl si vedle mne na zídku. Zahodil doutník do bažiny, dosahující po obou stranách až k cestě.

„Ty třetihory беру pokorně zpátky, kamaráde,“ řekl. „A taky to určitě nereguluje starý Alfý Hitchcock. Ten si na strašidla nepotrpí, víte? Škoda že jsem neměl po ruce fotoaparát.“

New York American, 20. října 1912

I FOUND THE LOST ATLANTIS, THE SOURCE ALL CIVILISATION (Jak jsem našel ztracenou Atlantidu, pramen veškeré civilizace) Dr. Paul Schliemann

Můj děd, dr. Heinrich Schliemann, který zemřel roku 1890

v Neapoli, předal několik dní před smrtí jednomu z nejlepších přátel zapečetěnou obálku. Na obálce bylo napsáno: „Smí otevřít jenom ten z členů rodiny, kdo se zapíše, že věnuje život zde popsanému bádání.“ Sotva hodinu před smrtí

požádal děd o kus papíru a tužku. Chvějící se rukou napsal: „Důvěrný dodatek k zapečetěné obálce. Rozbij vázu se soví hlavou. Dej pozor na obsah. Týká se Atlantidy. Kopej ve východní části svatyně v Sais a na pohřebišti v údolí Chacuna. Důležité. Nalezneš potvrzení mé teorie. Noc se blíží – žehnám ti.“

Přikázal, aby i tento list odevzdali jeho příteli. Listiny byly uloženy u jakési francouzské banky. Po několikaletém studiu v Rusku, Německu a na Východě jsem se rozhodl pokračovat v práci svého děda. Roku 1906 jsem složil přísahu a rozlomil pečeť.

V obálce byly fotografie a četné dokumenty. První z nich zněl:

„Ten, kdo otevře obálku, musí slavnostně přísahat, že bude pokračovat v práci, kterou jsem sám nedokončil. Došel jsem k závěru, že Atlantida nebyla jen velkým územím mezi Amerikou a západním pobřežím Afriky a Evropy, ale i kolébkou celé naší kultury. O tomto tématu bylo už mezi odborníky dost sporů. Podle jedněch je tradice Atlantidy prostě holým výmyslem, vzniklým na základě útržkovitých zpráv o potopě světa tisíc let před Kristem. Jiní sice považují tuto tradici za historický fakt, nemohou však uvést důkazy. V přiloženém materiálu jsou doklady, poznámky, zprávy i rozličné důkazy, s nimiž se podle mého soudu musí počítat. Kdo se však chce s problémem lépe seznámit, musí se zavázat, že bude pokračovat v mém bádání a vynasnaží se dosáhnout co nejúplnějších výsledků. Při tomto díle necht' využije především fakt, která mu vkládám do rukou já, za druhé však nesmí zatajit, že skutečným objevitelem jsem já. Ve Francouzské bance je připraven zvláštní vklad s kvitancí, jehož výše zcela jistě postačí krýt všechny výlohy bádání. Necht' Všemohoucí ochraňuje toto dílo! Heinrich Schliemann.“

V jiném z dědových dokumentů jsem se dočetl toto: „Při vykopávkách zřícenin Troje roku 1873 v Hissarliku jsem mezi předměty Priamova pokladu, nalezenými v druhé vrstvě, objevil podivnou bronzovou vázu. Byly v ní hliněné střepy, drobné zlaté předměty, mince a výrobky ze zkamenělých kostí. Na některých z nich i na bronzové váze samotné byl nápis fénickými hieroglyfy:

„Od Chrona, krále Atlantidy.“

V materiálech, označených B, stálo: „Roku 1883 jsem našel v Louvru sbírku předmětů, pocházejících z vykopávek v Tiahuanaku ve Střední Americe...“

Přestal jsem číst.

„Pokud vím, Stanhope, tak Tiahuanaco...“

Mávl rukou. „Ale ovšem, kamaráde! Je vidět, že jste docela vzdělaný. Na doktora, myslím. Tiahuanaco je samozřejmě v Jižní Americe a v originále – krk na to dám – byl Teotihuacán v Mexiku.“

Víte, tenkrát se o Tiahuanaku hodně psalo, někteří fandové mu připisovali stáří pár set tisíc let – a sazeči nebo korektorovi strašilo to jméno v hlavě. Zrovna tak musíte prominout ty fénické hieroglyfy. Každý akademický sochař ví, že Féničané psali hláskovým písmem. Zase se asi chtěl někdo udělat chytřejším, Jordane! Nic víc.“

Pokřčil jsem rameny a četl dál.

„...ve Střední Americe. Mezi nimi jsem objevil hliněné střepy přesně téhož tvaru a z téhož materiálu i předměty ze zkamenělých kostí, navlas podobné předmětům v bronzové váze z Priamova pokladu.“

Tato podobnost nemohla být náhodná. Vázy ze Střední Ameriky se nijak nepodobaly fénickým a nebyl na nich také žádný nápis. Ještě jednou jsem prozkoumal své trojské nálezy a přesvědčil jsem se, že nápis byl mladší než samotné předměty. Opatřil jsem si i podobné předměty z Tiahuanaka a prozkoumal je chemicky i mikroskopicky. Rozbor jednoznačně dokázal, že obě vázy, jedna ze Střední Ameriky a druhá z Troje, byly sice vyrobeny ze stejné hlíny, že však materiál nepocházel ani ze staré Fénicie, ani ze Střední Ameriky. Analýza kovových předmětů ukázala, že se jejich materiál skládá ze slitiny platiny, hliníku a mědi, jaká nikdy nebyla ve starověkých nálezech objevena a která je ostatně neznámá dodnes. Objevily se zkrátka předměty z téhož materiálu a nepochybně i z téhož zdroje ve dvou značně vzdálených částech světa. Předměty nejsou ani fénického, ani středoamerického původu. Co to znamená? Že se na místo nálezů dostaly z jednoho místa – a nápis na nich místo označoval: Atlantidu.

Tento neobyčejný objev mne vybičoval ke zvýšenému úsilí.

V petěrburském muzeu jsem našel starý papyrusový svitek, pocházející z dob faraona Senth, panovníka druhé dynastie, z roku 4571 před Kristem. Je v něm vyličen faraonova výprava „na západ“, usilující nalézt „Atlantidu“, odkud před 3 350 lety přišli předkové Egyptanů a odkud také své vlasti přinesli poklady vědy. Výprava se vrátila po šestiletém bezvýsledném pátrání.

Neobjevila žádnou novou pevninu a nenašla žádné stopy, které by mohly otázku ztracené země objasnit.

V témž muzeu se jiný papyrus, sepsaný egyptským dějepiscem Manethonem, zmiňuje o období 13 900 let jako o době vlády Mudrců z Atlantidy. Tím posunuje počátky dějin Egypta do let kolem roku 16 000 před Kristem.

Nápis, jež jsem našel na mykénské Lvi bráně, hlásá, že Misor, od něhož se podle tohoto nápisu Egyptané odvozují, byl synem egyptského boha Tota, a bůh Tot opět synem jakéhosi atlantského kněze, který se zamiloval do dcery krále Chrona. Musel uprchnout a po dlouhém bloudění přistál v Egyptě. To on postavil první chrám v Sais a počal tu hlásat víru své vlasti. Tento nápis je neobyčejně důležitý a až dosud jsem jej choval v tajnosti. Najdeš ho mezi doklady, označenými písmenem D. Chci ještě uvést konec tohoto významného svědectví: Jistá tabulka, kterou jsem našel v Troji, obsahuje dialog egyptských kněží o chirurgickém odstraňování šedého očního zákalu a vnitřních nádorů. Podobný recept jsem objevil ve španělském rukopise, přechovávaném v Berlíně. Autor jej získal od jakéhosi kněze v Mexiku, který jej opět opsal ze starého rukopisu.

Došel jsem kromě toho k závěru, že ani Egyptané, ani Mayové, tvůrci předaztécké středoamerické kultury, nikdy nebyli dobrými mořeplavci a nikdy ani neměli lodě, schopné přelout Atlantský oceán. Stejně hluboce jsem přesvědčen, že se ani Féničané neplavili z jedné polokoule na druhou. Přesto však jsou si mayská a egyptská kultura tak podobné, že musíme náhodu vyloučit. Takové náhody se nestávají. Existuje jen jedna jediná možnost: že totiž – shodně s legendami

– kdysi existoval velký kontinent, spojující to, co dnes nazýváme Starým a Novým světem. Atlantida. Její obyvatelé zakládali své kolonie v Egyptě i ve Střední Americe.“

Nalezl jsem ještě další poznámky a významné důkazy, ale zároveň i dědovo doporučení, abych vše zachoval v tajnosti až do okamžiku, kdy zcela splním jeho instrukce a dokončím započaté výzkumy.

Déle než šest let jsem neúnavně pracoval v Egyptě, ve Střední Americe a v různých archeologických muzeích celého světa. Objevil jsem Atlantidu. Nalezl jsem fakta, nesporně potvrzující existenci této velké říše, od níž jsou odvozeny všechny historické civilizace.

Chtěl bych se ještě zmínit o tom, co následovalo po přečtení dokladového materiálu Heinricha Schliemanna.

Nejprve jsem se odebral do Paříže, abych tam prostudoval dědovu tajnou sbírku. Váza se soví hlavou byla podivná, na první pohled velmi stará. Přečetl jsem na ní nápis fénickými písmeny: „Od Chrona, krále Atlantidy.“ Několik dní jsem váhal, mám-li ji opravdu rozbít – vždyť děd mohl svůj poslední vzkaz psát s již ne zcela jasnou myslí posledních hodin života. Pak jsem však přece jen vázu rozbil.

Vůbec mne nepřekvapilo, když ze dna vázy vypadla čtverhranná stříbřitá kovová destička, na jedné straně s vyrytými podivnými postavkami a znaky, nepodobajícími se žádným známým hieroglyfům, žádnému známému písmu. Na rubu byl nápis starofénickým písmem: „Z chrámu průzračných stěn.“ Jak se mohl tento kovový předmět dostat do vázy? Její hrdlo bylo příliš úzké, než aby jím prošel.

Pocházela-li váza z Atlantidy, musela odtud pocházet i destička.

Moje výzkumy ukázaly, že fénický nápis byl vyryt později než figury a znaky na lici. Dodnes je pro mne záhadou, jak k tomu došlo.

Mimo to jsem ve sbírce našel další závažné předměty, pocházející, podle dědova tvrzení, také z Atlantidy. Mezi nimi byl i prsten z těžce zvláštní slitiny jako čtverhranná mince. Byl tam i podivný slon, vyřezávaný ze zkamenělé kosti, stará váza a další věci, které teď nebudu jmenovat. Mimo jiné byl zde i plán, podle něhož egyptský vůdce výpravy hledal Atlantidu. O ostatních předmětech pomlčím, abych splnil dědovo přání. Na váze se soví hlavou, na další, snad ještě starší váze, na bronzové váze a na prstenu byly fénické nápisy. Na slonovi a na penězích chyběly.

Nejprve jsem se vypravil do Egypta a zahájil vykopávky v oblasti nalezišť v Sais. Dlouho jsem hledal marně. Konečně jsem se však seznámil s jakýmsi egyptským vojákem, který mi ukázal sbírku starých mincí, pocházejících z hrobu kněze první dynastie. Kdo popíše moje překvapení, když jsem mezi nimi našel dvě tvarem a velikostí stejné mince jako ona v trojské váze? Nebyl to úžasný úspěch? Zde mince z trojské vázy, pocházející – alespoň podle mínění děda – z Atlantidy, a tu dvě další ze sarkofágu kněze saiské svatyně, svatyně, kde se podle Solona uchovávaly zápisy o Atlantidě. Dozvěděl se prý o nich právě od saiských kněží.

Pro jistotu jsem se obrátil o pomoc na dva významné francouzské geology, s nimiž jsem prozkoumal západní pobřeží Afriky. Zjistili jsme, že je celé pokryto horninami sopečného původu. Několik mil břehu se zdálo naznačovat, jako by se odtud kdysi při sopečném výbuchu odtrhla nějaká pevnina. A právě zde jsem našel dětskou hlavičku, zhotovenou ze stejného kovu jako mince a prsten. Ležela ve vrstvě hustého vulkanického popela.

Odstěhoval jsem do Paříže, abych vyhledal majitele středoamerické sbírky, o němž se zmiňoval děd. Souhlasil, abych pro svoje výzkumy jednu vázu se soví hlavou rozbil. Učinil jsem tak, a také v ní jsem našel minci stejné velikosti a tvaru jako ony tři, které již byly v mém majetku. Lišily se pouze rozličným umístěním hieroglyfů.

Konečně jsem měl pět článků řetězu: minci z tajné dědovy sbírky, minci z atlantské vázy, minci z egyptského sarkofágu, minci ze středoamerické vázy a dětskou hlavu z afrického pobřeží.

Neprodleně jsem se vydal do Střední Ameriky, do Mexika a do Peru.

Prohledával jsem pohřebiště a prováděl vykopávky ve starých městech. Konečně v teotihuacanské pyramidě v Mexiku jsem opět našel mince z těžce slitiny, jenže s jinými nápisy.

Můžeme směle prohlásit, že se před 40 000 lety používalo těchto podivných destiček jako platidla v Atlantidě. Tato domněnka se opírá nejen o mé vlastní výzkumy, ale i o jistá dosud nezmiňovaná bádání dědova.

Pro nedostatek místa nebudu mluvit o hieroglyfech a dalších důkazech nasvědčujících, že kultury Egypta, Mykén i Střední a Jižní Ameriky právě tak jako kultury středomořské mají společný pramen.

Nyní přejdeme k překladu jistého mayského rukopisu, výňatku ze slavné Le Plongeonovy sbírky, z Trojského rukopisu. Lze si ho prohlédnout v Britském muzeu. Překlad zní takto: „Roku 6 Kan, v jedenáctý den Muluk měsíce Zak začalo strašlivé zemětřesení, trvající bez přestání až do třináctého Chuen. Krajina bahnitých hor Mu mu padla za obět'. Dvakrát byla vyzdvížena a v jedné jediné noci klesla po neustálých výbuších podmořských sopek. Pevnina se zdvihla a klesla několikrát a nakonec se země propadla, deset říší bylo rozerváno a zničeno. Potopily se spolu se 64 miliony lidí v době, předcházející 8 060 let před napsáním této knihy.“

Mezi listinami prastarého buddhistického chrámu ve Lhasě je starý chaldejský rukopis, pocházející asi z roku 2000 před Kristem.

Zní: „Když Bafalova hvězda spadla tam, kde je nyní moře a nebe, zatřáslo a zachvělo se Sedm měst zlatých bran a průzračných chrámů jako listí stromů za bouře. A z paláců se vylila řeka ohně a dýmu. Povětrí se naplnilo smrtelnými stony a křikem zástupů.“

Lidé hledali útočiště ve svých domech a palácích. A moudrý Mu, velekněz Ba-Mu, vyšel a pravil: „Což jsem to nepředpovídal?“ A tehdy mužové i ženy v drahocenných rouchách, zdobených drahokamy, nařikali: „Mu, zachraň nás!“ A Mu odpovídal: „Zahynete všichni i se svými otroky a se svým bohatstvím, a z vašeho popela povstanou nové národy. Zapomenou-li, že se musí nad vše povznést, nad to, co získali, i nad to, co ztratili – stihne je též osud.“

Poslední slova velekněze zanikla v ohni a dýmu. Krajina i její obyvatelé byli rozerváni v kusy a vše se rázem potopilo do moře.“ Co znamenají tyto dvě pověsti – jedna z Tibetu a druhá ze Střední Ameriky? Obě hovoří o těžké katastrofě, obě se vztahují k zemi Mu.

To vše přestane být záhadou, až uvedu i ostatní, mně známé skutečnosti.

„Co vy na to, kamaráde?“ řekl Stanhope a opět pečlivě složil fotokopii článku do objemného notesu se zlatými iniciálami.

„Senzace, co?“

„Hm,“ řekl jsem bez velkého nadšení. „A je to pravda?“

„Aha – už vám to myslí!“ radoval se Huddy. „No všeobecně se tvrdí, že ne, ačkoli je to přinejmenším tak šikovně vymyšlené, že se to nakonec ocitlo v každé novější antologické knize. Pavel Schliemann, syn Agamemnona, vnuk veleslavného pana Heinricha Schliemanna, objevitele Troje a paláce krétských vládců v Mykénách, tedy ve zlatých Mykénách, abych přesně citoval Homéra, a to i s pokladem krále Minoia, se už jaktěživ neozval.

Redakce New York American taky mlčela jako zařezaná. Nakonec se rozvášnění atlantologové prohrabali až ke starému spolupracovníkovi dědy Schliemanna, archeologovi Wilhelmu Dorpfeldovi. Hned na něho udeřili, cože prý tomu všemu říká.

Dorpfeld prohlásil, že se, pokud ví, starý pán nijak zvlášť o Atlantidu nestaral, ačkoli se o ní tu a tam zmiňoval, a snad dokonce při své příslovečné pili – víte, Jordane, že se ten chlap, postrádající školní vzdělání, naučil sám asi třicet jazyků? Mezi nimi i česky, představte si! – o ní shromažďoval poznámky. Víc nevěděl a také, jak se na vědce sluší, neřekl.“

„To je ovšem malér,“ připustil jsem. „Poslyšte, Stanhope, před chvílí jste říkal, že pospícháte. Nebo snad ne?“ naznačil jsem nevelký zájem o nějakou novinářskou kachnu.

„Pospíchám. Přesněji řečeno pospícháme, kamaráde. Ale...“ zase pohled na hodinky, „...tohle musíme přesto dokončit. Chcete ještě trochu natankovat?“ položil řečnickou otázku. Tentokrát postačil vrchnímu pohled. Příště už asi příběhne na pouhý telepatický pokyn, napadlo mne.

„To by bylo pořád ještě jakž takž ušlo,“ pokračoval Stanhope.

„Přišly horší maléry. Egyptologové prohlásili, že žádného faraona Senta z druhé dynastie neznají a že o tom pánovi jaktěživ neslyšeli. A pokud jde o páse Manethona, s tím že sice měli tu čest, ale jenom prostřednictvím starších řeckých autorů. Nemluvě o tom, že nikdo nikdy neviděl vázy se sovými hlavami – s kresbami sov, to ano, těch je spousta po obou stranách Velké louže. A samozřejmě destičky z té prazvláštní slitiny. Korunu všemu zmatku nasadil nějaký pan Serge Hutin. V knize Les Civilisations inconnues prohlásil, že se doktor Paul Schliemann nemohl ani ozvat prostě proto, že nikdy neexistoval a že si všechno novináři vymysleli pro potěšení čtenářů i vydavatele. Kromě pevniny Mu – tu prý zrodil špatný překlad nějakého mayského textu. A bylo po legraci.“

„Tak proč s sebou vláčíte kopii toho článku jako svatou relikvii?“ zajímal jsem se.

„Víte, kamaráde, ono mi to přece jen tak trochu nedalo. Především ten článek – pane, já přece znám novináře jak své boty! – vůbec nevypadá na nějakého šestákového pisálka. Prosím – poučit se na dvou sloupcích v Encyklopedii Britannica o, řekněme, atomové teorii, a potom z toho vypotit pět stránek pitomostí, to ano. To jsou oni, jak když vyšiješ. Ale sestudovat deset knih pro pár ubohých stránček... Prosím vás, kdo by se s tím dnes páral? A natož v roce 1912 – na to nezapomínejte!“

„Třeba to byl vtip, Huddy,“ navrhl jsem.

„Těžko, kamaráde! V tom případě by to šprýmař nevydržel a přihlásil by se. Už proto, aby se znesmrtelnil v dějinách oblidnosti, nazývané novinářství. Podobný fůrek si dovolil, tuším, v roce 1835 New York Sun. Uveřejnil senzační článek o novém obrovském dalekohledu Johna Herschela – shodou okolností taky syna slavného tatíčka, Williama; to jsou náhody, co? – kterým prý jsou na Měsíci vidět všelijaké ptákoviny, zvířata, kytičky a hlavně okřídlení lidé, poletující jako lepší netopýři.

Chytlo se toho pár docela seriózních odborných časopisů, dokonce svižně Měsíčany pojmenovaly na Homo vespertillio a uřízly si ostudu jak hrom. Chudáka Johna Herschela málem klepla mrtvice, když se jeden výtisk Sunu konečně dostal do Jižní Afriky, kde se zrovna koukal na nebe... No, a nějaký Richard A. Locke, co se k autorství článku přiznal, má zajištěnou reputaci i po smrti.“

„Budiž, ale když sám říkáte, Stanhope, že doktor Paul Schliemann vlastně neexistoval...“

„Pardon, nic takového neříkám! To tvrdil – a náhodou mylně – pan Serge Hutin. Paul Schliemann existoval. Dokonce byl až moc čilý a veselý. Po otci byl jenom čtvrtě Němec, po matce čtvrtě Řek. Oženil se ovšem zase s Řekyní – to už měl asi v rodě po dědouškovi i po otci – ale ta kapka germánské krve v něm přesto pracovala jako reaktor, takže se hned na počátku první světové války uchytil u německé tajné služby. Tenkrát také zmizel. Podle jedné verze za revolučních zmatků v Rusku, podle druhé rovnou pod drn na Balkáně, když si předtím odbyl nepříjemnou chvíli před hlavněmi pušek popravčí čety.“

„A ti faraonové Mani a Sati, nebo jak jste...“ snažil jsem se marně vzpomenout a kochal se příjemným pocitem, že už i Lil začíná mít pěkně duhové kontury.

Stanhope se ke mně spiklenecky naklonil. Místnost se pomalu plnila žlučníky, ledvinami a žaludky obojího pohlaví, které se do desíti hodin, kdy se většina léčebných ústavů zavírá, budou ze všech sil snažit co nejrychleji a nejúčinněji zlikvidovat blahodárné účinky diet, postů a procedur.

„Myslíte Senta a Manethona, kamaráde, vidíte? Tak pokud jde o prvního gentlemana, a jenom ten měl být faraonem, opravdu ve staroegyptském Who is who není. Zato je ve druhé dynastii pan král Sendi nebo taky Setheni, podle toho, jakému čtení staroegyptské hatmatilky dáváte přednost.“

Chtěl jsem ho ujistit, že je mi to úplně fuk a že se přizpůsobím, ale nepustil mě ke slovu.

„To je při zmatku, který ve čtení staroegyptštiny, lépe řečeno ve fonetickém přepisu těch obrázků, vládne, maličkost a hnida.

Sendi, Setheni, Senth, všechno za jedny peníze, kamaráde! No a pokud jde o páře Manethona: jeho vlastnoruční listy sice neznáme a v seznamu petěrburgského muzea, dnešní Ermitáže, taky nejsou, ale dávno před revolucí bylo ve městě několik fandů, kteří si založili docela slušné sbírky staroegyptských rukopisů, třeba takový Golenišev, Lichačev nebo Turajev, víme? Děda Schliemann, tenkrát ovšem ještě mladistvý jura, se s městskou honorací a notabilitou, to se ví, stýkal. Takže papyrus mohl docela dobře někde vystrchat.“

„Pořád vám ovšem, Huddy, do toho vašeho románu chybí vázy a destičky,“ konstatoval jsem a s potěšením shledal, že ještě stále uvažují přísně logicky.

Stanhope se zatvářil jako ctnostná dívka, nabitá ideály, které se právě podařilo uhnat bankéře – to jest upejpavě a vítězně zároveň.

„Jestli vám leží na srdci jenom tohle, Jordane, tak můžete klidně spát. Ty věci jsou pěkně pod zámek trezoru Bannisterů. Tady u toho fešáka,“ ukázal na sebe prstem. „A on taky, kluk špatná, ví, co se stalo s Paulem Schliemannem a kam se nám ztratil. Budete koukat, doktore! Do Atlantidy. Expresně a bez přestupování. A taky vím, kudy a jak za ním. I s vámi, kamaráde.“

Přívětivé duhové obrysy kolem pana vrchního a vůbec kolem všeho se velmi rychle rozplynuly.

IV.

Sokratés: ... jen s pomocí boží vykládejte a já v odměnu za včerejší řeč budu tiše poslouchat.

Platon, Timaios

„Jak se mám dostat dovnitř?“ ptala se opět Alenka hlasitěji. „A máte se vůbec dostat dovnitř?“ řekl lokaj. „To je otázka, víte?“

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Město se před námi vynořilo jako bílá fata morgána, sotva jsme vyšli na vrchol pozvolného pahorku, pár set metrů od místa, kde Stanhope vyškral do zidky svůj monogram. Nikdo nám nemohl zaručit, že nějakí pilní místní cestáři neodklidí poražený kmen stromu a že pak nebudeme jako Jeníček a Mařenka bloudit pralesem, tropickou selvou, hledající chronokomunikátor a sprostě láteřice.

Po setkání s obrovským lenochodem – shodli jsme se s Huddym pro klid duše, že to asi byl obrovský lenochod, dávající ve svém jídelníčku přednost chlorofylu před hemoglobinem – nás poněkud opustila chuť prozkoumávat příliš důkladně prales kolem silnice.

Zde se už selva otevírala do rozsáhlé kotliny, uzavřené horami a zelenající se tu a tam banánovými plantážemi i skupinami palm.

Stanhope byl u vytržení.

„Kromě toho Atlantida plodila a dobře živila různá vonná koření, byliny, dřeva, šťávy, květy a lahodné plody, co jich jen země chová. K tomu pak jedlé plody suché, sloužící za potravu, i ony, používané jako příkrm, jež nazýváme obilím a zeleninou...“

Staroušek Platon, Jordane, rozumíte? Škoda že tu není s námi. Byl by asi úplně pař, jak mu to perfektně vychází. A teď nastavte uši, kamaráde, kopnu tam ještě kousek Kritia: ... Chovala i plodinu dřevnatou, poskytující nápoj i jídlo i tuk, a dále těžko uchovatelné plody ovocných stromů, rostoucích pro naši lahůdku a pochoutku... To je, co? Kokosové palmy a banány, jak když vyšije!

Já odjakživa říkal, že nestor všech bláznivých atlantologů senátor Donelly měl nos, když tohle uhádl. Panebože, kamaráde, ten děda tu taky chybí...“

„A ještě lady Stanhope of Bannister a vaši draží bratrance,“ podotkl jsem jedovatě, „a byla by tu pěkná tlačenička. Poslyšte, neměli bychom se už vrátit? Snažím se sice dýchat co nejméně, jako v obchodě se sýry, ale stejně...“

„Vy jste se asi zbláznil, Jordane!“ vytřeštil na mne Stanhope oči. „Ted?“ Když jsme už jenom pár kroků od... od...“

Raději nedopověděl. Bílé město, odstupňované vzdušnou perspektivou do řady kulis, se zdálo být značně rozsáhlé. Ze zelené pokrývky a vlnícího se mlžného oparu nad zemí, protkané stružkami vody a malými jezírky, se zdvihalo několik desítek stupňovitých pyramid. Některé z nich nesly na vrcholcích jakési krychlové nástavby s kruhovými okny – pokud jsme mohli ovšem na vzdálenost rozhodně větší než Huddyho „pár kroků“ a v tetelivém, sluncem rozpáleném vzduchu rozeznávat detaily.

„Nějakou tu hodinu můžeme klidně risknout,“ ujistil mne nepříliš přesvědčivým hlasem. „O moc horší to tak jako tak nebude. A když už nám nějaká ta pitomá mozková buňka zařve, čert ji vzal. Tohle přece za to stojí, ne? Vidíte to, mladíku? Copak vás neláká ani Poseidonův chrám, který Atlanťané kromě akrotheria potáhli stříbrem, akrotherium samo pak zlatem a nad ním sklenuli strop vykládaný bělostnou slonovinou, zlatem a mosazí? To už snad stojí za fotku, nemyslíte? A co socha boha, která má, podle přísného kritika Platona, „poněkud barbarskou podobu“... Raději nezdržujte provoz!“ Nebyla s ním řeč. Konečně, nějakou tu pitomou mozkovou buňku snad opravdu riskovat můžeme. Kdo ví, k čemu to bude v budoucnosti, vlastně v přítomnosti, která je hezkých pár tisíců let před námi, dobré. Jenom pouliční ruch se mi zdál tak trochu připomínat Prahu o srpnové neděli v šest hodin ráno. Nikde ani človička. Stanhopovi to očividně nevadilo. Rázně vykročil k betlémsky seřazeným kulisám bílého města.

„Podívejte, Huddy, orlové!“ ukázal jsem na nebe, nabíhající světle modrou barvou horké oceli. Kroužilo jich tam pět, ne, deset, dvacet. Obrovští ptáci, podle všeho podstatně větší než všichni orlové, s nimiž jsem měl až dosud tu čest se seznámit – především ovšem ve voliéře pražské zoo.

Stanhope po nich sotva mrknul.

„A co má být, kamaráde? Jsme tady, alespoň doufám, v budoucím Mexiku. Mexiko má dodnes, pokud mi stařecká paměť slouží, ve znaku orla.“

„Taky hada,“ doplnil jsem.

„Tohle snad zatím odložíme, Stanhope,“ navrhl jsem, když jsem spláchl první šok. „Já jsem tu na čtrnáct zasloužených dní zotavené a měl bych kromě toho asi potíže, i kdybych chtěl třeba jen do Jugoslávie. Nehledě na to, že už nemám nervy vystát asi čtyři fronty. Do Atlantidy, to je naprostá pitomost. Škoda!“

„Omyl, kamaráde!“ rozzářil se. „V tom je právě ohromný trik, že se vrátíme zrovna do vteřinky, ze které jsme odletěli. My se tam totiž musíme tak jako tak vrátit. Víte – vrazili bychom jinak ustaranými hlavami do časové bariéry. Takže si vyberete dovolenou jaksi mimo program.“

„Tak už dost, kamaráde,“ postavil jsem sklenici, div se nerozbila. „Už je těch legrácek nad hlavu. Vy nejste fyzik, vy jste šašek. Copak se svět galantně zastaví a počká, až se z vaší nesmyslné výpravy vrátíte? A jestli mi tu budete vyprávět, že jste si udělal stroj času pomocí rozebraného rádia, necek a mírně upraveného kuchyňského mixéru, tak vás rovnou praštím. I když,“ připustil jsem, „vyprávíte docela zábavně. Dneska to zkraje vypadalo na nudnější večer.“

„Zabrzďte, Jordane,“ přerušil mne. „Tyhle věci vám teď už opravdu nemám čas vykládat. Možná později. Chci vám dopovědět alespoň něco o Paulu Schliemannovi.“

„Co objevil Atlantidu...“ poznamenal jsem, abych dokázal, že jsem zcela ve věci.

„Doufám. Vlastně tomu věřím, ale betonově zatím víme jenom, že vyhrabal pár starých krámů, svědčících pro její existenci. Nic víc. Jenomže ono to mělo pokračování. Víte, já jsem asi stejný poděs jako děd Heinrich, který věřil Homérovi jako Písmu svatému, zatímco všichni ostatní říkali, že to jsou jenom pěkné básničky, a po straně na ně nadávali, protože se je museli učit. Jaktěživo by je nenapadlo Iliadu nebo Odysseu doopravdy přečíst. Což trvá dodnes.“

Mlčky jsem souhlasil. Homérů v rozličných vydáních je po soukromých knihovnách jako chroustů na jaře, ale jaktěživ jsem se nesetkal s nikým, kdo by se byl oběma eposy poctivě prokousal od A do Zet. Snad s výjimkou klasických filologů, jenže takovým známostem se vyhýbám.

„Tak vidíte. A já zrovna tak naivně věřil tomu článku v New York American. Protože v Sais a v Teotihuacánu a na Hissarliku je už všechno překopáno a desetkrát obráceno na ruby, jako by tam prošlo stádo... zkrátka, protože tam by bylo kutání zřejmě zbytečné a protože by mne ve Lhase asi na to šup vycpali a používali jako názornou vyučovací pomůcku k ilustraci idejí velkého vůdce Maa, tak mně zbyla jenom ta západní Afrika.“

„Aha. Co se tam odtrhla pevnina a nechala za sebou jenom dětskou hlavu bez tělíčka. To je z Erbena, abyste věděl,“ vysvětlil jsem.

„Neznám. Ano, zrovna tam. Neměl jsem sice k ruce ani ty dva ‚význačné francouzské geology‘, ale stačila mi nakonec populární knížka za dvanáct šilingů. Tam se prý totiž opravdu něco takového mohlo stát.“

Loni jsem se – to je konečně jedno kam – vypravil a po všelijakých obtížích – poslyšte, jedl jste už někdy pořád skopové? Ne? V tom případě nevíte, co je to život – zkrátka dorazil jsem do vesnice, která se jmenovala Bandajuma. Vynikala tím, že tam obyvatelé pietně zachovávali tradici uříznout neopatrným šoférům hlavu a ozdobit s ní chladič, čímž tato dítka přírody vyjadřovala lehkou nechuť k jakýmkoli formám moderní civilizace. Prima, co? Já vím, kamaráde, že takové náhody jsou spíš pro román, ale pár starých dědků v galábích si tam za patřičný bakšiš vzpomnělo na chlapíka, který před první světovou válkou najal půl vesnice, aby mu pomáhala v tak očividně nesmyslném podniku, jakým je kopání a hledání nějakých starých a ke všemu rozbitých hrnců. Na jméno se nepamatovali, ale popisovali ho jako statného, mladého, připlešatělého a vousatého chlapa. Nejspíš Němce.

Za války se tam objevil podruhé, asi tak kolem roku 1917.

Tentokrát nikoho nenajímá. Chodil prý docela sám cestou kolem moře, kterou mi ukázali. Jednou se pár místních chuligánů domluvilo, že se podívají, co tam vlastně pořád hledá, a vydali se za ním. Což neměli dělat. Plešatý vousáč si jich povšiml – známosti sem nebo tam – vytáhl bouchačku a začal střílet. Chlapci upalovali, co jim burnusy, stačily a – to se ví – hned se vydali k nejbližšímu představiteli evropské branné moci, což byl tenkrát trvale ožralý seržant cizinecké legie v bohem i lidmi definitivně opuštěné pevnůstce.

A že prý na ně střílel zlý Němec a že by to konečně vyřídili kudlami sami, jenomže se jim do toho riskantního podniku jaksi nechce.

Když se seržant, doufaje patrně v zatížení hrudníku metálem, dopotácel do Bandajumy, byl už vousáč pryč. Vrátil se do vesnice s napraženým revolverem jako Garry Cooper blahé paměti, sebral svých pět švestek a zase vypadl. Tou cestou kolem moře. Od té doby ho nikdo neviděl a lidový folklor vesnice byl obohacen o další příběh se šejtanem, který odnesl nevěřícího psa do džehenny.“

„A to byl podle vás Schliemann, že?“

„Určitě! Popis souhlasí, a dokonce i o té hlavičce z bílého kovu něco cvrlikali. Já se na tu cestu šel podívat. Končí slabě tři kilometry za vesnicí a nevede dál. Nikam, kamaráde, leda rovnou do moře, a to je tam náhodou takové, že by bez úrazu nepřistála ani lodička z papíru, natož nějaký člun. Kolem dokola skály jako kolmé zdi. Takže zbývala už jen otázka, jak se odtud vlastně Schliemann dostal.“

„No, asi skrze šejtana,“ navrhl jsem.

„Houby! Vzal jsem si na to minohledačku, nakukal jsem totiž premovanému představiteli teprve zřízované místní armády, že jsem význačný archeolog, a on mi ji, starý nezkušený dobrák, půjčil. A začal jsem prohledávat cestu metr za metrem. Nebylo to moc obtížné; ono tam těch dostupných metrů zase tak moc není. Už druhý den jsem narazil na místo, kde to ve sluchátkách pištělo a praštělo, a díky tomu i na zavalenou jeskyni – podrobnostmi se nebudeme zdržovat – odkud náš milý Pavlíček zmizel. Na jedné mašině času. Druhá tam zbyla. A taky jako přívazek dvě vázy se soví hlavou a s nápisem ‚Od Chrona, krále Atlantidy‘, které už nemohl pobrat. Pro jistotu jsem je nenechal prozkoumat a sám tomu

rozumím jako koza bridži, ale na falzifikáty rozhodně nevypadají.“

„A mince s hieroglyfy, ne?“

„Ne. Po těch jsem zase nechal slídit hned po válce, když se Německo, chudáček, vyprodávalo za camelky a za nylonky, londýnskou numismatickou firmu. Doufal jsem, že se někde v tom zmatku objeví na černém trhu. Za pár měsíců jsem je taky měl.“

Přál bych vám, kamaráde, vidět milované příbuzenstvo, jak vyvádělo, když se dozvědělo, kolik jsem těm zlodějům u firmy Aubry a Aubry za ty pačličky vysolil...“

„A stroj času... ten jste si vymyslel, vidíte, Stanhope?“ řekl jsem nejistě.

„Za chvíli ho uvidíte na své vlastní upřímné oči, kamaráde. O tom teď ani slovo. Uznáte, že mi dalo fušku pochopit co a jak, i když to asi stavěli, vlastně budou stavět, nebo jak vlastně chcete, spíš pro ty pitomější reprezentanty a technické antitalenty příštího století.“

„Tak brzy?“

„Určitě! Jsou tam cedulky některých firem, které existují už dneska. Správní rady by se zbláznily radostí, kdyby se dozvěděly, jakou dlouhou budoucnost bez bankrotu a bez fúzí před sebou mají.“

A akcionáři, ti teprve! Jestli to ovšem není jenom kamufláž,“ dodal podezíravě, „jako třeba teď ta vaše Škodovka nebo ČKD, kamaráde! Vidíte, to mne nenapadlo. Ale ať už je to jak chce, dávali to dohromady naši synáčkové, nanejvýš vnoučata, Jordane.“

Ještě jsem to jakž takž stačil rozluštit, i když ne zrovna pochopit principy zapojení a vůbec. Tomu ostatně jaktěživ žádný pořádný šofér nerozumí, a když ano, tak u mne není šofér,“ prohlásil rezolutně. „Já jsem byl odjakživa spíš pro takovou tu – mystiku věcí, rozumíte?“

Rozuměl jsem, ale nechtělo by se mi vézt se s mystickým šoférem ani z Mariánských Lázní do Chebu a zpět, natož do plusquamperfekta. Taký jsem to Stanhopovi řekl.

Poškrábal se na holé lebce. „To je svízel, já vím, Jordane, jenomže čert se v tom vyznej! Ono to vypadá tak trochu jako nultá série, je to strašně složité, a složitost je vždycky známka novorozené mašinky! Vy byste si ještě mohl pamatovat první rádia – vlastně nemohl, promiňte! Já si je pamatuju moc dobře. Knoflíků to mělo jako ponorka, ladily se tam i cívky, pořád z něčeho vytékal parafín – nu, a dneska můžete nosit šestilampovku jako náramkové hodinky. A v Apollu XI bylo 536 všelijakých vypínačů.“

Víte, jsou tam takové mikroelektronické plástve, všechno zřejmě několikanásobně jištěné. Pokud jsem nad tím za dlouhých zimních večerů s mikroskopem koumal, mám pocit, že se našim vnoučkům podařilo najít něco docela nového, lepšího a fortelnějšího než tranzistory, tyristory a jak se všechno to elektronické harampádí jmenuje. Prostě těm zapojením nerozumím. A zdrojům vlastně taky ne – ale šlape to pořád, ačkoli to v jeskyni trčelo přinejmenším hezkých pár tisíc let. Kontrolky svítí, oscilátory mrkají – zkrátka normálka.“

„Kdyby všechno, Huddy, tak tohle vám nevěřím. Taková doba – člověče, vždyť by z toho musela být leda hromada rezu!“

„To zase prrr! Ono to totiž nevypadá jako automobil, kamaráde, ani jako Saturn V. Vůbec to nemá pohon – jestli snad vám straší v hlavě ty nadsvětelné rychlosti. Nepředstavujte si, že budeme létat jako na koštěti kolem naší sluneční soustavy a čekat, až odečte dost času. Je to zřejmě zařízení na ohromně účinné silové pole, jsou tam nějaké zářiče, trochu jako lasery, jenomže to samozřejmě vůbec nejsou lasery, místo rubínů to má vevnitř zase elektroniku a sem tam nějakou platinovou elektrodu. Já myslím, že v tom budou asi emitovány ty potvory, tachyony, co se o nich zrovna teď páni kolegové tak hezky hádají. Rychlejší než světlo.“

Zkrátka celá mašina se dostává do mimoprostoru, úplně někam jinam, chápete, jinam, mimo svět, mimo čas – ale jak, to ví pámbu! Opravdu nevím. Je tam taky šikovný malý computer, s tím jsem si už poradil. Náramná hračka. Až se vrátíme...“

„Lorde Stanhope, já nikam neletím, nejedu a nepřenáším se,“ prohlásil jsem rozhodně. „Vezměte to laskavě na vědomí. Kromě toho je to všechno absurdní nesmysl.“

„...tak to prokoumám a zkusím někomu střílet. A bude pokoj od rodinky!“ dokončil s bohorovným klidem. Připadal jsem si jako statečný lovec Dick Kennedy z románu Pět neděl v baloně, skálopevně rozhodnutý, že do koše slavné Victorie nevleze, ani kdyby ho čtvrtili. A Stanhope si byl zase jistý právě tak jako doktor Fergusson, že tam nakonec vlezou.

Alespoň se tak choval, pošetilec.

„K tomu počítači patří zajímavá věcička, programátorek pro analfabety,“ pokračoval Huddy. „Vypadá jako glóbus a nastavením dvou indikátorů je možné vypočíst, ovšem se započítáním předpokládaného času, o který chcete popoběhnout nazpátek, kdy je nutné otočit klíčkem startéru. Má to zřejmě něco společného se zemskou rotací, s precesí osy a takovými těmi věcmi, ale to vás nemusí zajímat!“

„A vy si do toho klidně sednete a zmáčknete startér, ano? A hurá jinam. Tak to vás tedy chci vidět, Stanhope!“ poznamenal jsem skepticky.

„To byste mne tedy už byl viděl, kamaráde! Já jsem to samozřejmě dvakrát vyzkoušel. Jednou jenom tak docela maličko, co nejbližší do minulosti, ale i tak mi to bohatě stačilo,“ na chvíli se odmlčel a otáčel doutníkem v prstech. „Strašlivě z toho bolí hlava. Víte, on je to vlastně transport hmoty do času, a já si myslím, že ta přenášená hmota musí být nejprve dokonale rozložená, vlastně přestane existovat a pak se zase bůhvíjak složí. Tohle asi dělá potíže. Je vám jako po maturitním flámu, kdy jste pil střídavě pivo, jihoafrický vermut a petrolej.“

Vydržet se to nakonec dá. Mám už na to nějaký lék. Trochu přece jen pomáhá,“ dodal rezervovaně.

„A podruhé?“

„Podruhé to bylo... trochu divočejší. No, ale zase se dohromady nic nestalo, jak sám vidíte. To jsem vyplaval někde kolem roku nula, jak odhaduji. Asi na minutu, a málem... ale to je konečně fuk. Důležité je, že ta mašina má zařízení, které

ji brání zhmotnit se pod zemí nebo naopak třicet metrů nad ní, když se náhodou geologické podmínky změnily. Proto taky ji asi naši vnoučci pustili do sériové výroby.“

„Víte co, Stanhope,“ naklonil jsem se k němu, „ukážte mi alespoň jeden jediný důvěryhodně vypadající předmět, který jste si z těch vašich cest do minulosti přinesl, a já vám možná budu věřit.“

„Tak to bohužel nejde. Strašně lituju! Z minulosti si nikdo nic nepřinese. To prostě není možné, víte, Jordane? Časová bariéra funguje i pro každý mrňavý atom. Zkoušel jsem to už, pochopitelně, ale všechno okamžitě zmizí jako v pohádkách o rošťácích, co si chtěli pomoci zlatem víl a zbylo jim suché listí. Prostě to zůstane ve svém čase a vy frčíte pryč.“

Tentokrát to chci zkusit alespoň s fotografováním. Jestli mají fotochemikové pravdu, že latentní obraz v emulzi vzniká díky dírám, prostřeleným v krystalech halogenu odtrženými elektrony, co dostaly od fotonů kopanec, tak by to mohlo vyjít. Ukradené fotony přece neodvezeme. Ale ani tohle nevím určitě. Zato vím, že zrovna kolem hmoty, rozškátulkované do času, je největší svízel.

Zatracená práce!“

„Proč?“ zajímal jsem se.

„Že si s sebou nemůžete odnést ani pitomý kamínek, by mě konečně tak nedrásalo, kamaráde. Nehraju si na kosmonauta. Horší je to s jídlem a pitím. Všechno musíte mít pěkně v ruksaku, a kdybyste náhodou trefil třeba na jablka Hesperidek, tak si z nich ani nekousnete.“

„Počkejte... počkejte... ano...“

„Správně! Každá molekula z času X musí zůstat v čase X nebo se stěhovat v chronokomunikátoru do minulosti – když totiž motyka spustí a dostane se do něj. Do budoucnosti ne. Při návratu po proudu času byste v minulosti zanechal kromě vzpomínek i všechny molekuly těla postavené z místních zdrojů. Takže při dostatečně dlouhém pobytu by se z vás asi vrátila jenom nesmrtelná duše. A při kratším... Víte, já na to nechci raději ani myslet, co by se mohlo z člověka ve vteřině stát.“

„A to se nedá řešit?“

„Dá. Zůstat v minulosti. Paul Schliemann to udělal a před ním zřejmě ještě některé z našich rozverných vnoučátek, které náhodou v nezničeném pohraničí Atlantidy nechalo ty dva kočáry. Pak je rázem po problémech. A abych už byl docela upřímný – vidíte, kamaráde, že to s vámi hraju na rovinu – zrovna tak je to i s dýcháním. On se totiž kyslík taky slučuje ve tkáních, že, to vám snad jako lékaři nemusím vykládat. Ideální by byly skafandry, jenomže kde si dneska koupíte v jednotkovém obchodě kosmický skafandr... Ke všemu prý stojí hrůzu peněz. Tak jsem se poradil a spočítal, že by pár hodin pobytu v minulosti zrovna nemuselo tak moc uškodit, obzvláště kdyby si pak člověk párkrát přihnul z kyslíkové bomby poctivého současného kyslíku. A já ty bomby mám!“ řekl hrdě. „Tak co, držíte partu?“

„Kdy chcete ten svůj bláznivý pokus udělat a kde máte ten... ten kočár?“ zeptal jsem se nezávazně. „Hrozně rád bych viděl, jak mizíte v mimoprostoru. To myslím bez urážky – kromě toho jsem dlužníkem za to pití, ale vy jste mne sám pozval, Huddy!“

Mávl velkoryse rukou a podíval se znovu na hodinky. „No, máme tak právě čas vrazit do sebe ještě jednu medicínu, zaplatit a vypadnout. Musíme to rozjet už přesně za hodinu, kamaráde. Jinak je s Atlantidou zase na pár měsíců konec. Nevím sice proč, ale komputer si v tomto punktu postavil hlavu. A nejen s datem, i místem – proto jsem ostatně přijel až sem, ne že bych se snad potřeboval nějak zvlášť léčit. Mašinka je kousek odtud, v hotelu.“

Tak –“ kývl na vrchního, „aataboy – a jde se na to!“

Začínal jsem se výborně bavit.

„A to si to chcete našněrovat rovnou doprostřed moře, kde bývala podle pana Schliemanna Atlantida? Preji vám šťastnou cestu!“

Nezapomeňte si vzít plovací vestu!“

Stanhope zavrtěl hlavou. „Ne – já vím, že by to byl moc velký risk. Chtěl bych to napřed zkusit v Mexiku, někde na Yucatanu.“

Tam je ostatně stejná pravděpodobnost najít Atlantidu jako někde v oceánu, na Krétě, v Africe, na Špicberkách a ještě asi na dvaceti dalších místech, Jordane. A něco mi říká... Věříte na předtuchy?“

„Ne. Ale věřím, že tam, když budete mít trochu štěstí, alespoň nespádnete po hlavě do vody.“

Vyšli jsme z baru a odporně čerstvý vzduch nás jako obvykle málem porazil. Škoda že ho chudák Huddy nebude moci zkonsumovat plnými doušky a do sytosti, pomyslel jsem si litostivě a mé druhé, lepší já mne okamžitě obvinilo z mírné podroušenosti.

Bydlel – to se ví – v Continentalu.

Měl jsem trochu těžké nohy – ale v tak vybraných podnicích se naštěstí nechodí pěšky ani do prvního patra. Stanhope odemkl a vedl mne hned do ložnice.

Ano – byl tam.

Kupodivu.

Podobal se jemné síti, vytvářející dokonalý ovoid, dlouhý asi dva a vysoký necelého půldruhého metru. Uvnitř byla dvě titěrná skládací sedátka a malý řídicí panel s několika ciferníky, tlačítka a globusem, o kterém Huddy mluvil, velikým sotva jako grapefruit. Naklonil jsem se nad ním a potřásl hlavou, abych se přesvědčil, že nemám delirium ani halucinace. Glóbus se bez viditelné opory vznášel několik centimetrů nad řídicím panelem a podobal se – vlastně nepodobal se – byl skutečným obrazem země, jaký vidáme na obrazovkách při televizních přenosech z kosmických lodí. Nad modrozelenou kuličkou se vznášely plochy titěrných mraků. Ta věc žila. Stanhope pokrčil rameny a tvářil se rozpačitě, jako bych ho byl právě přistihl při pokusu o žhářství.

„Já za to nemohu, kamaráde! Říkal jsem vám, že je to něco jako glóbus... K čemu to je, to jsem už vydumal, ale jak je to

uděláno...“

„Z čeho jsou ty špagáty, ta síť kolem té věci, Huddy?“

„To není síť. To je – vlastně sám taky nevím co. Opticky viditelné silové pole. Tak asi. Koukejte!“ Vztáhl ruku se sklenicí. Stříbrná síť se trochu prohnula, potom v místě, kudy se do ní Stanhope dobýval, zmizela. Ruka prošla do prostoru uvnitř ovoidu bez zřejmé námahy.

„Dá se to tímhle knoflíkem vypnout, ale trvá asi dvě hodiny, než se zase všechno dokonale nažhává. Tak jsem to raději nechal dneska celý večer běžet,“ poučil mne. „Jinak se ten krám dá schovat do kufříku. Naštěstí.“

„Na zdraví!“ odpověděl jsem. Huddy, prima kamarád, mi znovu nalil. Křesílka byla ohromně legrační. Naši vnoučci budou asi trpasličci a budou mít špičaté červené čepičky a lucerničky a maličké motýčky. Rozesmálo mne to tak, že jsem to Huddymu sotva mohl vysvětlit.

Whisky jsem už vůbec necítil, jenom pokoj se trochu pohupoval. To asi ta silová pole. Špagáty. Silové pološpagáty. Silopolové špagáty. Silošpagátové póly.

„Tak pojďte, Jordane,“ řekl mi, řekl mi to hrozně hezky, tak nějak lidsky, jestli víte, co to je, říct něco hezky, lidsky, jako když se zároveň omlouváte, to já většinou neumím, ale Huddýnek to umí. Prima.

Křesílko se nezlomilo, ačkoli bylo pro trpasličky, asi mě nadnášela váha whisky, ta je přece lehčí než voda. Pardon, my jsme momentálně ve vzduchu, ale pořád to bylo lepší, než kdybych byl například vypil rtuť. Tu by mi ovšem Huddy nedal. On je kamarád. Huddýnek.

Seděl na druhém křesílku u toho rádia nebo co to bylo, takže jsme byli jako dva trpasličci. On vypadal jako Prófa nebo jako Štístko a já nechtěl vypadat ani jako Šmudla, ani jako Dřímál a na ty ostatní trpaslíky jsem si už nevzpomněl, tak jsem si pro změnu představoval, že jsem Sněhurka, a přišlo mi to zase k smíchu. A pak jsem se Huddýnka zeptal, proč mě vlastně do té klece bral, když máme láhev venku. Vůbec se na mne nepodíval, takže neviděl, že jsem vlastně Sněhurka, a povídá:

„Kamaráde, protože se strašně bojím a sám bych to asi nezvládnul.

Ale vsadím se přesto o flašku, že to nějak dopadne. Deset, devět, osm, sedm...“

To už jsem počítal hlasitě s ním a ohromně mi to šlo, rozhodně líp, než letům v podtlakových komorách, ti to vždycky nakonec zkopou. Já ne. Nikdy! Potom řekl Huddýnek: „...nula!“ a pak už nebylo vůbec nic.

2. díl/JITRO

V.

Nejprve sklenuli mosty přes pásy moře, obklopující staré hlavní město, a tím byla vybudována i cesta, vedoucí ke královskému sídlu i od něho. Královské sídlo bylo od samého počátku zřízeno v posvátných místech boha a předků, a jak je pak jeden vládce za druhým přejímal a doplňoval výzdobu novými, vzácnými drahocennostmi, snaže se co nejvíce předstihnout svého předchůdce, vytvořili sídlo ohromující velikostí a nebývalé krásou. Prohloubili totiž průplav od moře až k vnějšímu kruhu vod, tři sta stop široký a sto stop hluboký, dlouhý plných padesát stadií, s ústím tak širokým, že bylo schopné přijmout i největší koráby. Díky tomuto průplavu mohl vnější kruh vod sloužit za přístav. A také pásy země, které vzájemně oddělovaly vodní kruhy, prokopali tak, aby triéry mohly proplovat z jednoho do druhého pod mosty, opatřenými vysokými oblouky. Břehy suchých pásů byly tak vysoké, že dostatečně převyšovaly hladinu vod. A největší z vodních kruhů, průplavem spojený s mořem, byl pak tři stadia zšíří a sousední kruh země mu byl roven. Další vodní pás měl šíři dvou stadií, právě tak jako sousední pás suchý, a konečně poslední kruh vod, objímající již samotný střed ostrova, byl široký jedno stadio. Ústřední ostrov, nesoucí královské sídlo, měl průměr pěti stadií. Nato obehnali ostrov vodními kruhy i mosty širokými sto stop, z obou stran kamennou zdí a všude na mostech i u průplavů, spojujících vodní pásy, zdvihli věže a brány. Kamene k lámání byl všude dostatek, jak na samotném ostrově, tak na pásech souše, na povrchu i v samotné hloubi.

Lámali kámen bílý, kámen černý a kámen červený, čímž zároveň vylamovali v pevné skále loděnice, bezpečně chráněné. A domy stavěli zčásti jednobarevné, zčásti pro okrasu pestré, z kamenů rozličných barev, využívající takto jejich přirozené krásy.

Hradbu kolem nejzevnějšího pásu pak obložili mědí, jako by tak byla zbarvena, hradbu vnitřního pásu pobili cínem a věnec hradeb kolem vlastní akropole opatřili mosazí, lesknoucí se jako oheň.

Platon, Kritias

„No, dosud se mi to líbí,“ myslila si Alenka a pokračovala:

„Někteří byste mi, prosím vás, kudy mám odsud odejít?“ „To závisí poněkud na tom, kam se chcete dostat,“ řekla Kočka. „To je mi skoro jedno kam, jen když se někam dostanu,“ řekla Alenka. „Tak je docela jedno, kam půjdete,“ řekla Kočka, „jen půjdete-li dost dlouho.“

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Začínal jsem Stanhopovi odpouštět jeho neomalený kidnapping, jímž unesl lékaře s poměrně dobrou pověstí z přiměřeného času. Tohle opravdu stálo za to, i když slunce pražilo, propalovalo mozek a vysušovalo v těle každou kapku. Rozhodl jsem se skromnými zásobami co nejvíce šetřit. Pro všechny případy. Tím spíše, že se Stanhope zachoval jako dokonalý idiot.

Dovedu si ho docela dobře představit, jak se vydává kamkoli na světě ve svém trigonometricky stříženém obleku ze Seville Road, vyzbrojen pouze nezdolně optimistickým názorem, že mister Hilton už podnikavě postavil nějaký ten svůj

hotel i v Káthmándú, v Alice Springs i na Marsu, a že se tedy díky své příslušnosti k mezinárodnímu klanu stálých hostů pečlivě vedených v kartotékách od Hilton Passadena, Hilton Cairo, Hilton Bejrút až k Hilton Zapadlá Lhota setká všude s obsluhou, respektující i jeho nejoriginálnější zvyky a podstrkující mu všechno pod nos.

Takže i kartáček na zuby je vlastně naprosto zbytečná zátěž.

Sterilizovaný, nový a zapečetěný je tak jako tak v každé Hilton-koupelně...

Patrně si byl jist, že existuje i Hilton Atlantida nebo Hilton Yucatan A. D. 10 000 před novým letopočtem. Jeho přípravy alespoň přesně podle toho vypadaly, ale to mně došlo, když už bylo pozdě.

Kromě dvou malých kyslíkových bombiček, nápadně připomínajících bomby tekutého plynu do přenosných kempingových vařičů (vůbec by mne neudivilo, kdyby v nich byl opravdu butan), vzal do čeřenu chronokomunikátoru aktovku (aktovku!) s několika konzervami, jak mu právě v prvním obchodě Mariánských Lázní padly do ruky, několik plechovek ovocných šťáv, obsahem cukru určených nejspíš k rychlému zahubení diabetiků nebo ke zvýšení konzumu něčeho, co skutečně hasí žízeň, láhev ballantine a dvě pistole ČZ

7,65. Jakožto devizový cizinec si je koupil v Lověně stejně snadno jako dva dalamánky. Považoval jsem to za ústupek mladistvé romantice a čekal jsem, kdy mi ten kus železa – to se ví, že jsme se na cestu z flámu nepřevlékli – protrhne kapsu svátečních kalhot.

Když jsem mu to mírně nadhodil, mávl jenom rukou.

„Pro těch mizerných pár hodin, kamaráde... Nemějte péči!“

To byl zřejmě jeho stejně oblíbený výraz jako „kamavád“. Přestal si mne všímat a věnoval se se smrtelně vážným obličejem a soustředěným úsilím fotografování krajinných krás malým minoxem. Svatební fotograf s monstrem 18 # 25 cm nemůže vypadat důstojněji.

Právě jsem se v duchu poněkud utěšoval pohledem na jeho kdysi skvělé kalhoty, zabláčené teď až po kolena a potřhané trnitými liánami, nerespektujícími ani díla nejdražších módních salonů, když se jedna z teček, pomalu a velebně kroužících na nebi, začala rychle zvěšovat. Pár vteřin to bylo zajímavé, pár vteřin dramatické a nakonec docela zřejmě nebezpečné. „Pozor, Stanhope!“ zařval jsem a tahal pistoli z kapsy, kde se samozřejmě zachytila muškou za podšívku.

Odhad velikosti orlů byl špatný. Neměli v rozpětí tři, ale dobrých pět metrů. Alespoň tenhle exemplář. S největším pozemským ptákem, himálajským orlem, by si mohl hrát jako s podstatně mladším sourozencem. Pokud by ho to ovšem bavilo. Stanhope chvíli nechápavě koukal kolem sebe, odkud se na něj co valí, než konečně nad sebou zaslechl šumot křídel. S obratností, jakou bych u lordů středních let čekal stejně málo jako znalost swahilštiny a diplom doktora fyziky, nechal fotografování a uskočil, takže jej orel zobákem, dlouhým dobrých čtyřicet centimetrů, o chlup minul. Jen se o něj v poslední fázi přistávacího manévru mírně otřel křídlem, což stačilo, aby Huddy odletěl až k okraji silnice, kde narazil hlavou o kamennou zídku a zůstal nehybně ležet.

Byl jsem oslepen mračnem prachu, které se zdvihlo ze silnice, ale konečně jsem vyrval bouchačku z kapsy a s úpěnlivým přáním, aby to nedostal do těla Stanhope, dvakrát rychle za sebou stiskl spoušť.

Pták noh zavřel jako prudce brzdicí automobil a s jedním křídlem svěřeným k zemi se obrátil k novému nepříteli.

Poprvé v životě jsem v duchu děkoval rozmarnému osudu, kterým jsem se na vojně stal alespoň podporučíkem, a jako takový musel absolvovat – s výsledky trvale nevyhovujícími – výcvik ve střelbě pistolí.

Teď, na zemi, už ta potvora nevypadala tak hrozná jako ve vzduchu a nebyla ani o moc vyšší než já, i když to na orla bylo pořád docela slušné. Měřím poctivých 190 cm; orel, hrnoucí se ke mně krátkými poskoky jako trochu vzrostlejší vrabec, měl zobák asi tak v úrovni, kde mi poněkud začínají řidnout kdysi bujné kadeře.

Křídlo mu našťastí překáželo v pohybu, takže jsem do něho mohl nasypat další tři rány. Nebo se alespoň o to pokusit.

Potom se mi udělalo zle, před očima mi zakroužila černá a tmavorudá kola. Nahnul jsem se přes zídku a zvracel jsem všechno, co poskytla štědrá pohostinství Colibri i Lilu, aniž tušila, kde a kdy se meziprodukty octnou...

Mrtvý orel na silnici se podobal havarované stíhačce. Byl asi schopen vzít do jednoho pařátu mne a do druhého Huddyho... Aha, Huddy!

Už zase jevil uspokojivé známky života. Slabým hlasem prohlásil:

„Mockrát děkuju, kamaráde... Máte to u mne schované.“

„Není zač, raději ne!“ odmítl jsem. „Teď už snad budete ochotnější vrátit se do dob, kdy podobné nestvůry straší jenom v románech, Stanhope, ne? Než se zalíbíte nějakému dalšímu exempláři.“

Zatím nám, jak se zdálo, nebezpečí nehrozilo. Nohové asi svým příslovečným orlím zrakem nahlédli, co se stalo, a zkracovali frontu. Pár posledních právě zmizelo nad zelenou stěnou pralesa.

Stanhope mne stejně neposlouchal. Seděl s roztaženými nohama na kamenech dlažby a starostlivě potřásal aktovkou. „Dobře to dopadlo, Jordane! Je celá. Zrovna teď v nás kapička zasyčí.“

Byl bych ho s vybranou rozkoší nakopl, ale musel jsem uznat, že je nezničitelný, neprůstřelný, nerezavějící. Že je to chlap těžkého kalibru i se svými zlatými titěrnostmi a nóbl hodinami a s tím věčným „kamaváde, nemějte péči...“

Potkat v životě chlapa, skutečného chlapa, je vzácnější než potkat chudého automechanika – zeptejte se kterékoli starší dámy, potvrdí vám to. Odšrouboval jsem plechový uzávěr a kapka ballantine syčela. S odporem jsem si loknul a vzápětí s údivem zjistil, že už jsem v životě pil za lepších situací horší věci.

„Naládujte si znovu, Jordane! Nemusíme šetřit. Mám ještě dvě krabičky nábojů!“ prohlásil hrdě Stanhope.

„Doufám, že je nevypotřebujeme,“ řekl jsem významně. „Tohle by snad pro začátek stačilo, ne?“

Huddy se už úplně zotavil.

„Víte, co mne jako allround sportmana trápí, kamaráde? Jestli tu náhodou zrovna v téhle roční době nejsou orli hájeni. No, doufejme, že ne... Tak se zase o kousek postrčíme, ne?“ Nemělo smysl se s ním přit. Bez něho jsem se tak jako tak nemohl vrátit.

Na levitující glóbus s mráčky a na knoflíky řídicího panelu chronokomunikátoru jsem měl tak jako tak jenom nejasnou, duhově lemovanou vzpomínku.

Město před námi se svým způsobem poněkud podobalo impresionistickému obrazu. Zdálky chvějivé, vibrující tvary s barvami, tlumenými oparem, stoupajícím z bažin a odvodňovacích kanálů, měnilo se každým dalším krokem v neobyčejně půvabnou zněť syrových a ledabylych máznutí štětcem. Některé stupně pyramid byly pobožené, nebo alespoň otlučené, trsy banánů hnily všude na zemi, strouhy byly zanesené páchnoucím bahnem a kalem. A nikde, nikde ani človíčka.

„Mám dojem, že jsme se sem dostali přece jen trochu pozdě. Je to tady jako po vymření, Stanhope!“ poznamenal jsem. „Vyloučeno!“ odporoval. „Za pár týdnů by přece prales všude přerostl silnici. Tahle cesta je udržovaná den ze dne. Je to ale namouduší hrozně divné, kamaráde! Taky tomu nerozumím.“

Pokřčil jsem rameny. „Za chvíli snad budeme oba moudřejší.“ Zdálo se, že se města od doby lenochodů velikosti rozhleden a orlů podoby stíhaček příliš mnoho nezměnila. Alespoň co do vývoje.

„Favelas,“ poznamenal Huddy, když se po obou stranách bílé silnice objevily chatrče z banánových listů a větví, podobné spíše bobřím doupatům než lidským obydlím, „čtvrtě chudiny. Tady v Jižní Americe jsou kolem každého města dodnes. Vlastně do zítřka. Chci říci i ve dvacátém století. Jenomže většinou z plechových reklamních tabulí. Coca-Cola a podobně.“

„Copak by asi teď říkal váš staroušek Platon a nestor všech atlantologů senátor Donelly, Stanhope? Zdá se, že jim Atlantida poněkud zchátrala, nemyslíte?“

Huddy neodpověděl – jen s odporem krčil nos. Zápach se stával stále nesnesitelnějším. Ve stružkách mezi chatrčemi hnily nedefinovatelné odpadky, na nichž hodovaly slušně vykrmené krysy.

Naštěstí se neřídily příkladem místních orlů a nedorostly velikosti vlčáků – pak by nám asi byly naše sedm-pětašedesátky málo platné.

Stanhope po nich hodil kamenem. Rozprchly se, ale za pár vteřin tu byly v plném počtu zase. Vůbec se nenechaly vyrušit. „Vidíte to, kamaráde?“ zašeptal. „Támhle, na zemi, u té barabizny...“

Podíval jsem se tím směrem, kam ukazoval. Na udupané trávě ležel naznak mrtvý muž, oblečený stejně jako ten chudák v pralese.

Kolem něho se hemžilo několik krys. Bílý plášť měl roztržený od hrdla až k pasu a tam, kde bývá srdce, zela krvavá díra, lemovaná pahýly proťatých žeber.

„Tady je zřejmě ohromně veselé místo,“ pokusil se zavtipkovat Stanhope, „něco jako Disneyland, specializovaný na horror. Máte nabitou bouchačku, kamaráde?“

Přikývl jsem.

Několik desítek kroků před námi se nad zaprášenými keři a nad vrcholky palem objevila první nevelká pyramida o devíti stupních, ukončená jakýmsi domečkem s podivně, téměř barokně prohnutou střechou a se dvěma okny na každé straně. Od silnice až k vrcholu prolamovalo všech devět stupňů bílé schodiště, lemované nízkou obrubou s hrubě tesaným reliéfem. Pokud jsme dohlédli, měl to být had, vinoucí se podél všech schodů k malé budově nahoře.

„Pořád had – už tenkrát,“ uvažoval nahlas Stanhope. „Ještě sice ne opeřený Quetzalcoatl, ale přece jenom had. A tahleta cesta vypadá jako Bílé cesty Mayů, sacbe se jim říká, Jordane. Jenomže mayské panstvo se má na pimprlovém jevišti dějin objevit až za hezkých pár tisíc let. Rozumíte tomu?“ Považoval jsem to za řečnickou otázku a nenamáhal jsem se odpovědět. Vedro bylo úmorné, zničující, zejména tady, na rozžhavených kvádrech cesty.

Jaktěživ nepochopím, proč právě národy žijící v tropech uctívaly Slunce, a ne třeba chladný, milosrdný Měsíc.

„Počkejte tady, kamaráde! A koukejte trochu kolem sebe. Podívám se nahoru a maličko se rozhlédnu,“ oznámil Stanhope a čiperně, jako šedý brouk, šplhal po schodišti. Zůstal jsem ve stínu sloupu, ukončeného plochým čtvercovým kamenem. Vypadal, jako kdyby býval nesl sochu, teď odstraněnou.

Ulice byla pustá, tichá, mrtvá. Jen tu a tam přeběhla od jedné chatrče ke druhé uspěchaná krysa. Ve vzduchu bzučela hejna much.

Usedaly na odpadky a zase se rozletovaly.

Konečně jsem nad sebou uslyšel šramot. Stanhope se vracel. Zdálo se mi, že se trochu potácí. Sedl si na nejbližší schod a vytáhl pouzdro s doutníky. Ruka se mu třásla tak, že se dost dlouho nemohl strefit plaménkem zapalovače ke správnému konci své dynamitové patrony.

„Raději tam nechodte, kamaráde,“ řekl konečně a pohled mu neklidně těkal okolo, jako by se něčeho bál. „Výhlídka nestojí za řeč a jsou tam hadi... spousty hadů, malých, černých a zelených, vypadají dost nepříjemně a vůbec nerespektují sahíba z dvacátého století. Dvěma jsem musel rozšlápnout hlavu...“ štitivě se podíval na boty. „A docela nahoře...“ Usilovně kouřil a teprve po chvíli pokračoval, „...kristepane, Jordane, já to snad budu vidět ještě na smrtelné posteli. Je tam... je tam obětiště. Oltář.“

Lidi, víte?“

„Nebo popraviště...“ podotkl jsem bezradně. „To snad...“

„Ne, určitě ne, kamaráde!“ vrtěl sklesle hlavou Stanhope. „Je tam kompletní inventář, obětní kámen a rituální nůž z obsidiánu v nějaké kovové rukověti, ani nejde dobře poznat, z jakého kovu, je celý...“

„Podrobnosti můžete vynechat, Huddy,“ navrhl jsem.

„Jak chcete. Zřejmě už tenkrát, vlastně teď, tady, se bohové živí metafyzickým pokrmem obětí, Jordane. Kdyby nebylo dost obětovaných, dost krve, bohové by zahynuli hladu a vesmír by se zřítíl na jednu hromadu.“

„To je šílenství.“

„Určitě. Víte co? Jděte a řekněte jim to! Ať se polepší. Ale na podporu vaší humanitní mise byste si asi měl vzít atomovku.“

Pistole by rozhodně nestačila. Nemyslete si, že tyhle roztomilé zvyky měli jenom Aztékové, Inkové a vůbec národy tady v okolí.

Ještě když ve Francii rostly gotické katedrály, ve Skandinávii z téhož důvodu zabíjeli otroky. Jenomže pro generálního pámbíčka Odina.“

Nechtělo se mi toto téma rozvíjet, ale Stanhope se zřejmě potřeboval ze šoku vypovídat. Měl drsný, přeskakující hlas a nakonec mi přece jen vyličil interiér barokního domečku na vrcholu pyramidy pěkně podrobně. Mohl si to odpustit, mně – ačkoli jsem náhodou lékař a tyhle věci mne stěží knokautují – docela stačil ten chudák s dírou v místech, kde by mělo být srdce.

„To všechno ostatně taky vypadá na trochu novější lidové zábavy, Jordane,“ chytil mne za rameno. „Na Aztéky nebo dokonce na Inky... Začínám docela vážně uvažovat, jestli nejsme daleko blíž přehnanému dvacátému století, než myslíme, třeba někdy tak kolem počátku konkvisty, rozumíte?“

„Tak už přestaňte, Stanhope,“ doporučil jsem mu, „nebo se z toho oba zblázníme. Chcete ještě dál do města?“

„Vidíte, to nejdůležitější bych vám byl málem zapomněl... Zdálo se mi, že kus před námi vidím na cestě nějaký pohyb. Myslím, že by stálo za to...“

„Tak jdeme,“ řekl jsem rezignovaně a vstal jsem. „Každá molekula vzduchu, kterou tady musím vdechnout, mne bolí. Stanhope. Možná že nás bude bolet ještě víc, až se vrátíme.“

Čekal jsem, že mne optimisticky poučí, abych „neměl péči“, ale tentokrát se to výjimečně odpustil. Místo toho vytáhl pistoli a několikrát cvakl pojistkou. Vyrázili jsme. Připadal mi s napraženou bouchačkou trochu teatrálně, jako jeden ze Sedmi statečných, ale za daných okolností to možná bylo docela rozumné opatření.

Bílá cesta, sacbe, procházela městem přímo jako švihnutí bičem.

Po několika krocích jsme došli k dost širokému vodnímu kanálu, překlenutému kamenným mostem na třech obloucích. Vody bylo v příkopu pramálo – spíš bahnitá břečka, hemžící se larvami komárů, s tu a tam vyčnívajícími hliněnými střepy a kusy větví, obalenými slizem.

„Takové mosty se v Evropě stavěly až ve středověku,“ poznamenal Stanhope. „Leda tak ještě Římané...“

Naše kroky na pustém mostě působily dost strašidelně. Po obou stranách sacbe stály na prostranstvích mezi chatrčemi větší a menší pyramidy, největší z nich vysoké jako slušný čtyřpatrový dům. Všechny si byly podobné, devítistupňové, se schodišti zdobenými vlnicím se hadem, na vrcholech buď s domečky, nebo alespoň se zvýšenými plošinami. Na plošinách se o cosi beztvarého rvali velcí ptáci, které jsem odhadoval na supy. Byli černí a šedí, poskakovali a tlačili se kolem něčeho, co leželo na plošině, jako parta hladových funebráků kolem bufetu. Odvrátil jsem oči, ale Stanhope si jich už všiml také.

„Zopilotes, mrchožrouti,“ poučil mne.

Přikývl jsem. Já vím, že to myslel docela dobře a didakticky.

Raději jsem se tam moc nedíval – nebylo o co stát. Orli se naštěstí nad městem neukazovali – snad se specializovali na přepadávání poutníků cestou z pralesa.

Podle všeho jsme docházeli ke středu města. Přešli jsme ještě dva menší vodní příkopy – přes druhý z nich vedl už jen dřevěný most, položený na kládách, silnějších než řádné mužské (například Stanhopovo) tělo. Ulice tu působila čistším dojmem. Chatrče zmizely, ztratily se i stoky s odpadky a s nimi i krysy. Silnice se rozšiřovala až k základům pyramid a mírně stoupala k ústřednímu pahorku s pyramidou největší a nejkázalejší. Už na dálku bylo vidět, že každý z devíti mohutných stupňů je ozdoben převýslou balustrádou kamenných desek ozdobených pásy reliéfů.

Stanhope opět jednou vytáhl fotoaparát a tvořil – já zatím poodešel několik kroků dál, ne snad že bych zatoužil po turistickém snímku „To jsem já a vzadu Atlantida“. Rázem jsem zabrzdil. Dvě malé pyramidy, symetricky umístěné po obou stranách Bílé cesty, nám až dosud zakrývaly něco nového; sloupořadí z obrovských otesaných balvanů, opatřených kamennými překlady, lemovalo posledních pár set metrů silnice k ústřední pyramidě. A před ním v pravidelných odstupech stály sochy. Nedalo moc úsilí (rozhodně méně než rozšířování plastik moderních autorů, hrdě se hlásících k figurativnosti) poznat, že se v nich střídá motiv nějaké čtvernohé šelmy, snad jaguára, jenže jaguára s nápadně velkými, vystupujícími trháky, a orla.

Zavolal jsem Stanhopa a prohlíželi jsme si sochy spolu. Byly naprosto shodné, jedna jako druhá, jakoby odlity ze dvou forem.

Huddy opět začal s chvalozpěvem na zručnost místních kameníků, ale náhle zmlkl, jako když utne. Na průčelí Velké pyramidy se jeden z obrovských kamenných bloků prvního, nejnižšího stupně začal tiše a, jak se zdálo, docela lehce otáčet kolem své osy a odkrývat černý otvor do nitra pyramidy. V oslnivém slunečním světle se objevila třpytná zlatá skvrna a vzápětí za ní další.

Teprve když se náš zrak přizpůsobil, jsme poznali, že je to muž s lesknoucí se přilbou a v bílém šatu, následovaný průvodem podobně oblečených postav.

Stáli jsme se Stanhopem jako vrostlí do kamene uprostřed prázdné, mrtvé a žhavé bílé cesty, dvě temné skvrny mezi oslňujícími pyramidami, sloupy a sochami zvířat, zatímco se k nám zvolna, krok za krokem, sunul živý had zlatých rytířů. Teď už jsme mohli rozeznávat i podrobnosti. Vysoký muž v čele byl patrně velmi starý – z obou stran ho podpírali dva mladíci v bílých oděvech.

Na hlavě měl cosi na způsob šišáku, jaký nosívali – ovšem v lepenkovém provedení – komparsovi zbrojnoši. Podobal se tak trochu míře svatého Mikuláše – také přecházel gotickým obloukem do hrotu. Na přední straně byl ozdoben stylizovanou tlamou jakéhosi zubatého zvířete. Stařec měl na sobě dlouhé roucho, pošíité zlatými plátky, takže se podobalo kůži pohádkového hada.

„Co to nesou?“ zašeptal jsem. „Vypadá to jako vidle.“

Dojatě si odkašlal a také šeptem odpověděl: „Barbare! Poseidonův trojzubec, pradávný znak Atlantidy. Chovejte se

důstojně, kamaráde, a kdyby něco, tak hned střílejte.“ Dovedl obdivuhodně spojit romantiku se strohým realismem. Stařec odstrčil oba mládence, kteří ho podpírali. Jeho doprovod se také zastavil – jen on sám popošel ještě několik kroků, takže se ocitl sotva deset metrů od nás. Pomalu, opíraje se o trojzubec a s obtížemi u starších pánů obvyklými, poklekl do prachu a oslovil nás.

„Vítají – bohové – znovu – přicházet – teď – Az-tlan!“ Bylo to velice slavnostní a bylo to řečeno bídou němčinou, asi takovou, jaké z nezbytnosti a po absolvování rychlokurzů používali pražští tramvajáci za druhé světové války.

VI.

Královské sídlo na akropoli bylo pak zařízení takto: uprostřed se prostíral pro lid posvátný a nepřístupný prostor, obehnaný zlatou zdí. Byl zasvěcen Poseidonovi a Kleito. Na tomto místě bylo v prvopočátku zplozeno a narozeno deset kraleviců Atlantidy. Tam také každým rokem všichni odváděli daň z první úrody. Byl zde chrám Poseidonův stadion zděný, tři sta stop široký a přiměřeně vysoký. Bůh sám však měl poněkud barbarskou podobu. Celý chrám kromě akrotheria byl zevně pokryt stříbrem, akrotherium samo pak ryzím zlatem. Strop uvnitř chrámu vyložili bělostnou slonovinou, zlatem, stříbrem a mosazí, mosazí byly vyloženy i všechny plochy zdí, sloupů i podlaha. V chrámě byla vztyčena zlatá socha Poseidona, stojícího na voze a řídícího šest okřídlených koní, obrovitého tak, že se temenem dotýkal stropu, a kol něho sto Nereidek – právě tolik jich totiž podle víry tehdejších lidí bylo – jedoucích na delfínech, jakož i mnoho soch dalších, věnovaných rozličnými dárci. Vně chrámu stály kruhem zlaté sochy všech deseti králů, jejich žen a všech potomků i mnoho vzácných obětí věnovaných králi a občany obce i sousedních zemí. Byl zde i oltář, hodný velikosti i vypracováním této stavby, a královský dům, dobře sloužící velikosti říše a nádheře svatyně. Upravili studně poskytující studené a horké prameny v nevyčerpatelném množství vodou nadmíru lahodné a výborné, obklopivše je budovami a kolkolem vysázenými stromy, hodícími se druhem svým k vodám.

Vůkol pak zřídili lázně, zčásti pod širým nebem pro léto, zčásti kryté a s teplou vodou pro zimu, mezi nimi oddělené lázně pro rodinu královskou, boháče, ženy, jakož i náplavku pro koně a ostatní dobytek, vše řádně a přiměřeně vybavené. Platon, Kritias

„Jak víte, že jsem potrhla?“ řekla Alenka. „Musíte být potrhla,“ řekla Kočka, „jinak byste sem nebyla přišla.“ Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Huddymu vypadl doutník z prstů – zachytil jej v posledním okamžiku, čímž zachránil důstojnost situace a reputaci bohů.

„Donnerwetter, Kamarad,“ syknul koutkem úst, „kam jsme to spadli, zum Teufel?“

Na delší konverzaci nezbyl čas. Ze zástupu poněkud méně okázale oděných mužů, stojících v uctivém předklonu za starcem, stále ještě klečícím v prachu silnice – což bylo tváří v tvář bohům konečně docela správné a společensky přiměřené – se vynořila dvojice nosítka z mahagonového dřeva, ozdobená různobarevným kování, patrně stříbrem a mosazí, nesená čtyřmi statnými chlapíky v bílých košilích s rudým terčem na levé straně hrudi.

Napadlo mi, že to budou asi otroci a že ten krvavý terč je nevtrlivou připomínkou trestu, který by je v případě nějaké neposlušnosti čekal, ale nemohl jsem to už Stanhopovi sdělit.

Huddy totiž právě počal extemplovat v roli boha.

Zahájil jakousi rozsvídkou, při níž vzpažil ruce nad hlavu, a pak je vztáhl s roztaženými prsty směrem k zástupu, který se lehce zavlnil a vzdychl. Patrně v posvátné účtě a v očekávání, co bude dál. Dokonce se zdálo, že se co nejdříve rozuteče. „Nepřežte to, člověče,“ zašeptal jsem mu do ucha.

„Nemějte péči!“ odsekl a důstojným krokem stálého pacienta venerologického oddělení, postiženého vysycháním míchy, se prkenně ubíral ke starci.

„Aufstehen!“ zaburácel.

Stařec ve zlaté přilbě se namáhavě, avšak co nejrychleji sbíral ze země za vydatné pomoci trojzubce. Teprve teď jsem si uvědomil, že hroty, nasazené na nejméně tři metry dlouhém ratišti, nejsou ani měděné, ani cínové, ani zlaté, ale s největší pravděpodobností železné. Železo v neolitu... Železo v době, obdařené podle dosavadních představ archeologů jenom kamennými zbraněmi a sem tam nějakým tím kouskem kovu, získaným šťastnou náhodou z meteorů nebo někde v říčním náplavu! Ty dlouhé klacky vypadaly na první pohled hodně neprakticky, ale pak jsem si vzpomněl na orly a uznal jsem, že třímetrové vidle, zapřené násadou do země, mohou být docela účinnou součástí POOS, čili vojenským termínem Protiorlí Obrany Státu.

„Wir Götter sehr... eh, sehr gerre hier. Sehr gern in... jak to ten dědek říkal, Jordane?“

„Az-tlan,“ napověděl jsem.

„Aha. Wir sehr gern in Az-tlan. Wir Bruder. Wir zusammen gehen.“

Beide. Verstehen?“

Jeho němčina se rovněž nápadně podobala zvláštnímu jazyku lingvisticky antitalentovaných tramvajáků, ledaže snad byla ještě strašlivější. Velekněz – tak jsem si alespoň jeho funkci vysvětloval – však pochopil. Uctivě zacouval, aby se k nám neobrátil zády, a vydal nějaký rozkaz nosičům. Vůbec se to nepodobalo řeči, znělo to spíš jako ptačí hvízdání se složitým melodickým motivem.

„Slyšíte to, Jordane?“ zašeptal tiše Stanhope. „Tak i tohle je tedy pravda! Svištívá řeč... Dodnes si ji zachovali jenom Guančové na Kanárských ostrovech, na Tenerifě, Goméru a Fuerteventuře, a pak taky, pokud vím, nějakí Indiáni tady, v Mexiku, ve státě Oaxaca... Řeč Atlantidy, člověče! Nebo alespoň tajná řeč...“

„Němčina by k utajení nestačila?“ namítl jsem, ale to už byla nosítka u nás. Nasedli jsme, nosiči se seřadili tak, že jsme

byli se Stanhopem bok po boku – přesně podle pokynu „wir zusammen gehen“ – a celý průvod se hnul k velké pyramidě. Stanhope se snažil vypadat jako důsledný dvacetikarátový bůh – výrazem, držet těla a nevšímavým, povýšeným pohledem. Patrně to byla správná taktika, a proto jsem ho v mezích svých slabších hereckých schopností i já napodobil, zatímco jsem si nenápadně obíral z kalhot nesčíslná chlupatá a rafinovanými háčky opatřená semínka. Památky z pralesa. Doufal jsem, že podobné maličkosti a ke všemu v téhle době snad bohům neuberou na reputaci. Důstojným tempem jsme se blížili základně velké pyramidy na vrcholu pahorku, pravděpodobně uměle navršeného, asi jako Pei-Chai v Pekingu, tvořící jediný kopeček celého milionového města. Všude kolem nás byla až k prstenu hor vlhká rovina s bažinami a kanály, plochá jako stůl.

Podíval jsem se koutkem oka na velekněze, který nás následoval v uctivé vzdálenosti, a obrátil se ke Stanhopovi. „Poslyšte, mně se to nelíbí. Čas utíká, a jestli to za námi zavřou...“ Raději jsem nedomluvil, ale Huddy si už konec domyslel.

„No, nějak to vydržíme, kamaráde! Jednou jsme bohové, a to bych se na to podíval, aby nás zase nepustili ven. Jen klid. Nemáte náhodou hlad?“

„Jako šakal,“ přiznal jsem.

„Já taky. Musíme to chytře narařit, abychom zůstali sami. Pak se nabaštíme. Všiml jste si, že ty trojzubce jsou železné?“

Přikývl jsem.

Vstupovali jsme do nitra pyramidy.

Kamenný kvádr, sloužící jako dveře, byl určitě několik desítek tun těžký. Otáčel se v čepech, vytesaných i s ním z jednoho skalního bloku. Kolem dlabů, do nichž čepy zapadaly, se leskly loužičky oleje. Princip byl tedy velice jednoduchý, ale provedení fantasticky náročné. Technicky jsem si to nedovedl představit, a soudě podle Stanhopova ohromeného výrazu, ani on ne.

Zdá se, že se v dějinách změnilo pramálo a že v tomto ohledu ani tak moc nezáleží na rovnoběžkách a polednicích. V celých evropských i asijských dějinách bylo vždy možné vejít ze světa bídy, hladu a nouze takřka jedním jediným krokem, za předpokladu, že to byl krok klášterní nebo chrámovou branou, do světa přepychu, bohatství a kultury. Klášterům v Itálii, Francii, Německu, Rusku, Mongolsku, Tibetu, na Ceylonu a leckde jinde vděčíme ovšem za zachování (a tu a tam také za zničení) většiny písemných památek, které dnes vůbec máme. Je otázka, zda tím byli nadšeni i ti, kteří kolem klášterů žili a vydržovali je. Ale to sem konečně nepatří.

Ani tady to nebylo jiné. Ačkoli, jak už jsem se, tuším, zmínil, krys a špíny od kraje ke středu města znatelně ubývalo, byl přece jenom přechod na můj vkus trochu náhlý. Teprve teď jsme se ocitli v čemsi, co skutečně poněkud připomínalo Platonův popis Atlantidy.

Stavba byla pravděpodobně velmi stará. Otvory, proraženými geniálním stavitelem tak, že osvětlovaly alespoň nepřímou vnitřní chodby a prostory, snad už celá staletí prosakovala voda letních dešťů, podobně jako prameny podzemních jeskyň po miligramech rozpouštěla vápenec a usazovala jej na stěnách, ozdobených souvislými malbami, takže se zdálo být ukryty za mléčným nebo kouřovým sklem. Průvody mužů v péřových čelenkách, průvody muzikantů s hudebními nástroji, chřestítky a čínsi, co vypadalo jako pozouny – náš kovový šok se ustavičně prohluboval, vždyť ani Mayové, Mayové osmého století našeho letopočtu, neznali žádné kovy, a tady...

Stanhope tím vším poněkud vypadal ze své božské úlohy a tvářil se dost vytřeštěně. Chápal jsem ho. Pyramida jako chrám, plný vnitřních prostor, chodeb... Skoro jako ve starém Egyptě, pokud můžeme věřit tvrzení nadšenců Proroctví Velké pyramidy o množství dalších, dosud neobjevených prostor, anebo romantičtějších vědcům, kteří se dokonce rozhodli prosvítit pyramidy kosmickými paprsky a hledat je. Ale tady? Není to ani tak dávno, co jsem četl v nějakém časopise, umožňujícím cestovat světem na gauči a bez nevyhnutelných nepříjemností, o první kryptě, objevené v mayské pyramidě. Ano, jmenovala se, vlastně její objevitel, nějaký Alberto Ruiz, ji pojmenoval Kryptou zmrtychvstání. Našel ji v Palenque, což konečně není daleko odtud, jestli se ovšem Stanhope opravdu střelil svým levitujícím glóbusem do Yucatanu.

Alberto Ruiz našel cestu do pyramidy. Ruiz, Ruiz, ano, ovšem, Bartolomeo Ruiz, další Ruiz, byl velitelem španělské lodi, která na moři při panamském pobřeží potkala první balzový vor s posádkou honosící se spoustou zlatých šperků. Díval se na sebe navzájem asi dost vytřeštěně; lidé ve zlatě a lidé v železe. A toho dne vlastně začala velká konkvista a zničení říše Inků, protože ti pozlacení chudáci na voru byli samozřejmě Inkové.

Ruiz, Ruiz – Picasso je taky po tátovi Ruiz, Pablo Ruiz. A taky něco docela nového začal...

Dost! Přistihl jsem se, že začínám mít halucinace. Hlad nebo vedro působily. Nejspíše obojí dohromady.

Chodba se ostře lomila a ústila do rozměrného sálu, vyloženého červenými, černými a bílými kvádry bez jakýchkoli maleb nebo ozdob. Působil mohutným dojmem, asi jako románské baziliky, přísné a střízlivé, vnukající představu všudypřítomného, trestajícího, živého Boha.

Otroci postavili obě nosítka k jedné stěně právě do kruhu světla, dopadajícího sem otvorem, vlastně spíše jakýmsi průduchem od stropu, ztrácejícího se v šeru, a po kolenou se odplížili.

Dorozuměli jsme se se Stanhopem pohledem, vystoupili a postavili se bok po boku před nosítka. Zřejmě se chystala božská uvítací ceremonie. Málem jsem povyskočil leknutím, když řada kněží, teď seřazená u protější kyklopské stěny sálu, na nějaký povel pustila trojzubce na kamennou podlahu. V rukou se jim objevily podobné nástroje, na jaké muzicírovaly postavy fresek: chřestidla, velké zatočené mušle a dlouhé, rovné trumpety.

Velekněz vystoupil dopředu jako dirigent, hluboce se uklonil a spustil slavnostní projev. S akustikou si tu moc dobře neporadili – každé slovo se desetkrát odráželo od stěn až k téměř naprosté nesrozumitelnosti, ale přesto jsem některá zachytil: Côtter –

Az-tlan – wieder – Zeit – Meer – weit – König – a zase Meer a opět König.

Po prologu, rozhodně kratším než stručný přehled mezinárodní situace, na který jsem vytrénovaný já, se do toho dali hudebníci.

Obvykle se o takové hudbě píše a říká, že je barbarská, ale mně barbarská nepřipadala. Vůbec tomu nerozumím, přesto se mi však zdálo, že rytmus, kontrapunkt i vlnivá, stoupající a zase klesající melodie trub musí mít dost dlouhou tradici a hodně staletí vývoje za sebou.

Rámus nám umožnil, abychom se s Huddym koutkem úst dorozuměli.

„Pochopil jste ho?“ zeptal se.

„Ne,“ přiznal jsem.

„Já trochu. Míchál do toho slova, podobná dnešní mayštině.

Naneštěstí jsem se v ní trochu vrtal. Říkal něco o božském králi daleko na moři, ke kterému boží, tedy jako my, putují. A že se naplnil čas, alespoň cosi v tom smyslu. Vypadá to zkrátka, že nás chtějí zase rychle vyexpedovat, kamaráde!“

„To jsem pochopil. Zřejmě jsme se ocitli v nějaké zapadlé provincii, snažící se napodobit sídelní město, a...“

V tom hudba přestala, jako když utne. V síni bylo téměř hmatatelné ticho a za chvíli mne začala pronásledovat myšlenka, že to ticho je zřejmě trapné a že se od nás taky očekává řečnění nebo zpěv, zkrátka nějaká vhodná protiakce. Po nekonečných minutách velekněz pokynul a hudba opět spustila da capo al fine. Tušil jsem, že je to naše poslední příležitost.

„Stanhope, začněte něco!“

„To bych se opakoval, Jordane. Musíme je uzemnit, kamaráde! Co takhle zaválet nějakou dostatečně důstojnou píseň?“ vzal mi z úst můj nápad. „A německy, samozřejmě. Kterou znáte?“

To bylo slabší. „Mädel ruck ruck ruck,“ jenomže ta určitě nebyla důstojná, potom z nějakého filmu sladák „Ich bin heute, ja so verliebt“, tu asi neznal Huddy. Ušetřil mi horečné přemýšlení.

„Psst! Už to mám,“ zašeptal. „Hod'te tam druhý hlas!“

Sotva hudba zmlkla, postoupil o půl kroku dopředu a roztáhl ruce jako Kristus nad Rio de Janeirem a spustil poněkud nejistým barytonem:

„Stille Nacht, heilige Nacht...“

Překonal jsem počáteční otřes a naprosto falešně se připojil:

„...alles schläft...“

S několika dobrumlanými slovy jsme koledu šťastně dozpívali až do konce. S místní akustikou, fungující jako umělý dozvuk, zkrátka ohromně efektně, to znělo – no, božsky zrovna ne, ale ušlo to.

Hlavně že jsme oba dokázali zachovat naprosto kamennou tvář, což taky nebyla maličkost.

Zdálo se, že jsme měli úspěch. Místní instrumentální soubor odpochoďoval. Zůstali jsme s veleknězem sami. Gestem, kterému nebylo možné nerozumět, nás zval dál. Schýlený, trochu vrávorající a uctivě skloněný nás vedl další chodbou, ústící do hudební síně úzkým vchodem, téměř skrytým mezi obrovskými balvany stěn.

Museli jsme být už někde v samém středu pyramidy. Osvětlení zde bylo jiné, důmyslnější. Před každým z pravidelně umístěných otvorů, jimiž pronikalo denní světlo, byl na zlatém nebo mosazném rameni podoby hada upevněn krystal horského křišťálu, rozrazující snopy jisker a barevných odlesků po stěnách, ozdobených tentokrát jiným dekorem. Dotkl jsem se dlani stěny – ano, byl to kov.

Na povrch kamenných kvádrů byla vytepana – nebo snad odlita, nevím, nerozumím tomu – řada kovových podob netopýrů s ohyzdnými, bizarními čumáky a řadou stylizovaných zoubků v tlamě. Stanhope si jich také povšiml.

„El murciélago,“ řekl s přízvukem na é. „Tak se tomu hmyzu – nebo co to vlastně je – říká v Mexiku dnes. Netopýr, který sají krev.“

Tady si zřejmě na krev nějak moc potrpí, kamaráde...“

Neměl jsem ani čas ocenit jeho jazykové znalosti. Také tato chodba končila vstupem do síně, tentokrát menší, ozářené řadou čtvercových otvorů, proražených do klenby. Nechápal jsem, jak to bylo možné – přece jsme nevystoupili až k vrcholu pyramidy...

Stěny se tu leskly zlatem. Konečně jsme byli v ústřední svatyni.

Dříve než jsem se rozhlédl, padly mi do oka právě ony osvětlovací otvory. Byly zakryty – ano, nebylo o tom pochyby – sklem, sice mizerné kvality, všelijak zbarveným a vlnitým, ale nepochybně sklem.

„Vidíte to?“ štůchl jsem Stanhopa. Přikývl.

„Vidím. Jsme v provinciální, jak jste před chvílí říkal, filiálce Chrámu průzračných stěn. Vrtalo mi to hlavou už dávno a to nejjednodušší mne nenapadlo, obyčejné, pitomé sklo. A kdopak je to tady?“

Na černém granitovém bloku, podobném sarkofágu, umístěném uprostřed síně, byla socha muže v nadživotní velikosti, pokrytá drobnými zlatými plátky. Měl bělošské rysy, vousy, jaké jsme neviděli ani u jednoho z chlapíků kněžského sboru, ani u velekněze, a svalnaté paže. Zdálo se, že sedí v poloze finišujícího veslaře, jenomže veslo mu chybělo, takže trochu bizarně mával rukama ve vzduchu.

„Gross Gott erst König Gött Chronos. Chronos erst. Meer Az-tlan.“

Viel Zeit. Hundert hundert hundert Jahr...“ zašeptal uctivě velekněz a padl před sochou jak široký tak dlouhý na dlažbu.

Vzhledem ke svému stáří měl poměrně namáhavé povolání.

„Jestli jsem mu dobře rozuměl, Stanhope, tak je to první král a zároveň pámbíček Atlantidy Chronos. První. Přišel před dávnými časy z moře do Az-tlanu, proto asi taky vesluje. Buď ten dědouš minil tři sta let, nebo prostě moc let. Třeba tu neumějí počítat.“

„Ale umějí, a jak!“ odpověděl zamyšleně Huddy a schoval minox do kapsy. „Jenomže ten chlapík bez vesla není žádný bůh Chronos, kamaráde. To je ten rošťák Schliemann v celé kráse a velebnosti.“

VII.

Poté co jsme popsali ostrovy na vnitřní straně moře od Héraklových sloupů, přejdeme k popisu ostrovů oceánských. V oceánu, naproti Libyi, leží obrovský ostrov vzdálený od Libye několik dní plavby na západ. Zem je tu sice převážně hornatá, avšak žírná, s nevidaně krásnou rovinou, protínanou splavnými řekami, zavodňujícími současně bohatá pole. Rovinu pokrývají mnohé parky s nejrozmanitějšími stromy a množství sadů, oplývajících bystřinami se sladkou vodou. Na této rovině jsou nádherné statky, v zahradách se skrývají venkovská sídla, obklopená květy, kam se obyvatelstvo uchyluje za letních veder.

Země štědře poskytuje vše k hojnosti a rozkoši. Dubové lesy nevidané rozlohy pokrývají hory a mezi nimi ovocné sady zvoucí unaveného poutníka do svého stínu k odpočinku. Mnoho pramenů poskytuje sladkou, osvěžující vodu. Ostrov vůbec oplývá vodními prameny přinášejícími nejen osvěžení a požitky, ale i zdraví a posílení. Lovy poskytují hojnost znamenité zvěře, takže obyvatelům nechybí ke štěstí zloha ničeho. I moře nabízí dostatek ryb – však je nejrozmanitějších druhů v oceánu dost a dost. Ostrov se těší příjemnému podnebí, takže rozličné druhy ovoce tu zrají takřka po celý rok. Zdá se zkrátka, jako by ostrov byl spíše sídlem bohů než lidí smrtelných. Kdysi dávno byl ostrov neznámým, neboť leží daleko od ostatního obývaného světa. Byl objeven spíše náhodou; odedávni obchodníci Féničané se neúnavně plavili po moři a zakládali své početné kolonie v Libyi i na březích západní Evropy. Všechny záměry se jim dařily, i rozhodli se vyplout na moře za Héraklovými sloupy, aby zvětšili svoje bohatství.

Nejdříve však vybudovali na evropské půdě, na poloostrově přímo poblíže Héraklových sloupů, město, zvané Gadeiros. Mezi jinými stavbami, jež tu vztyčili, obzvláště vynikal nádherný chrám, zasvěcený podle fénického obyčeje vzácnými obětmi, postavený ke cti Hérakla, jehož památka, jak známo, je podnes ve stejné vážnosti, jako bývala za dávných časů. Mnozí vynikající Římané, chystající se vykonat velké věci, skládali tomuto bohu slavnostní sliby, a když podnik šťastně a úspěšně skončil, bez váhání je plnili. Když pak Féničané, věrni svému předsevzetí, prozkoumali pobřeží vně Héraklových sloupů a vrátili se již zpět ke známým břehům Libye, zahlala je neočekávaná bouře daleko na širé moře.

Po mnoho dní se jejich lodi zmítaly, jsouce hříčkou větrů, až konečně přirazily ke břehům zmíněného ostrova. Když se pak vrátili, všude vyprávěli o jeho kráse a nevidaném bohatství.

Kartaginci však všemožně usilovali zabránit v plavbě k vytočenému ostrovu i samotným spoluobčanům, kteří se tam chtěli usadit, slyšíce o skvělých podmínkách, na ostrově vládnoucích. Nejinak si kdysi počínali Tyrhéňané, pouštějící se daleko na širé moře, kteří usilovali založit na ostrově svou kolonii. Kartaginci však nezapomínali na ostrov, k němuž žádný nepřítel neznal cestu, a chystali se i se ženami a dětmi na ostrov přestěhovat, kdyby vrtošivý osud dopustil zkázu Kartága.

Diodoros Siculus, Bibliotheka

„Snad jste ani nestrávila mnoho svého života pod mořem...“ řekla Falešná Želva. „To jsem nestrávila,“ řekla Alenka. „...a snad jste ani nikdy nebyla představena mořskému raku...“ Alenka už začala: „Ó, jednou jsem okusila...“ ale rychle se zarazila a řekla: „Ne, nikdy...“ „...a nemůžete si tedy ani představit, jak krásná věc je Čtverylka Mořských Raků!“ „Ne, to opravdu nemohu,“ řekla Alenka.

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství „Tím je hromada věcí vysvětlena,“ liboval si s plnými ústy Stanhope. Konečně se nám podařilo vymanévrovat velekněze z dohledu a obořit se do konzerv. První sousta studených a lojovitých španělských ptáček, dosahujících jistého stupně požitelnosti teprve ohřátím, nám připadala jako specialita šéfa kuchyně Cullinar-clubu na Champs Elysées, další už byla méně vynikající a nakonec jsme konzervu, určenou nepočetné, leč pracující rodině, dojedli jenom z povinnosti.

„Ta němčina, kamaráde! Schliemann ji tu zřejmě už dávno zavedl jako božskou řeč, užívanou jenom šlechtou a vyšším duchovenstvem.“

A založil dynastii, jak se zdá... Víte, mně bylo už dávno dost divné, proč by se měl král Atlantidy jmenovat zrovna Chronos. Což je nápadně podobné nejmladšímu z titánů, Kronovi, co si tak nešťastně rozděl s papá Diem... Jenomže ono Chronos znamená taky, jak známo každému hodináři, čas. Nemyslíte, že je to docela případné jméno už vzhledem ke způsobu, jak se sem pan doktor dostal?“

„Myslím. Pořád ale mi není jasné,“ namáhavě jsem spolkl poslední kus masné a studené okurky, „proč tu v tom případě nezavedl poněkud... jak bych to řekl, zkrátka poněkud méně drastické způsoby a přívětivější mravy. Třeba obětování zvířat nebo nějaké zeleniny. Co já vím...“

Stanhope se na mne útrpně díval, jako kdybych ho byl právě s brekem zatahal za kalhoty a sdělil mu, že jsem se ztratil.

„I vy malý humanisto! A co tu měl podle vás zavést? Skandovaný potlesk a mírové výbory? Prosím vás, kamaráde! Šikovný politik v nejasných a složitých dobách drží zobák a čeká, jak se všechno pěkně vyvine samo. A když už musí něco dělat, svěří to podřízeným, aby pak měl koho odkrouhnout k obveselení lidu. To nevíte?“

Myslel jsem, že žertuje, ale myslel to smrtelně vážně. Navzdory fyzice a ostatním výstřednostem, navzdory zdravému odporu k milované rodině teď promluvil lord, potomek dlouhého žebříčku pánů nad životem a smrtí. Stanhope totiž nevypadal, že by si titul koupil například za usilovnou, a hlavně usilovně zveřejňovanou podporu chovu yorkshirských prasat ve Wallesu, ačkoli i tato cesta je možná.

„Myslíte, že by se bez toho mordování neobešli? Mně to pořád nejde dohromady s tou bílou, klidnou, monumentální architekturou, se sochami...“

„Nebudte legrační, Jordane! Jde vám dohromady s Boticellim, Rafaelem a Fra Angelicem nesporný fakt, že renesance

byla spíše dobrou Jagů než ušlechtilých Othellů, kde se vraždilo, trávilo a zrazovalo na setkání a zcela bez výčitek? Zrovna když Michelangelo natíral interiér Sixtinské kaple, prohlásil náhodný svědek vraždy kardinála Juana Borgii z Aragonie, že mu házení probodané mrtvoly do stoky poblíže Andělského mostu vůbec nepřipadalo mimořádné a důležité, protože takovéhle kratochvíle vidá takřka dnes a denně. A teď mi to, vy anděličku strážníčku, dejte do kupy s nadšeným tlacháním o renesanci jako o znovuzrození ušlechtilých řeckých ideálů. A s anděličky Filippina Lippiho. Hostie s agua tofanou a holky, krmené odmalička jedy, aby při... při tom, rozumíte, chlapa otrávil... Kdepak!“

Snad měl pravdu, ale podivné bylo, že se tak skvěle bavil. A zrovna tady a teď, když pár kroků od nás poskakovali po plošinkách pyramid funebráci zopilotes. Takhle jsem viděl Stanhopea poprvé.

„No, co koukáte?“ řekl trochu nakvašeně. „S tou vaší architekturou... Pyramida, to se rozumí, je to první, co asi člověk dovedl vystavět, zrovna tak jako dítě, když mu koupíte kostky. Kromě toho vydrží nejdéle, protože to už je od samého počátku jakási zřícenina, na které nemá co a kam padnout. A za třetí, rače prominout, že urážím váš estetický krasocit přízemní skutečností, je taková pyramida v idylické době, kdy se lidé ještě nepropracovali k důmyslnějším nástrojům vzájemného zabíjení, než je kyj nebo kopí, ideální pevností. Umožňuje obráncům ustupovat z terasy na terasu a ještě ke všemu s nejsvětějším pámbíčkem za zády, docela nahoře. Kamenů pro ustarané hlavičky útočníků je na balustrádách taky dost. Takže není divu, když si každý zazobanec něco tak šikovného pro všechny případy pořídil, víme?“

Od vchodu do síně, kam nás po uvítacím ceremoniálu uvedli, se ozvalo zdvořilé zakašlání a plácnutí. Velekněz se opět v horizontální poloze kořil bohům.

Stanhope schoval za záda plechovku po španělských ptáčcích. „Was ist?“ otázal se důstojně.

„Menschen – in Stadt. Können Sie hiergehen?“

„Co chce?“ sykl nechápavě Stanhope.

„Zřejmě se ptá, jestli se lidé smějí vrátit do města, Stanhope.

Bylo mně už dávno divné, že je tu liduprázdno. Asi...“

„Ba,“ rozhodl stručně bůh of Bannister. Velekněz se pokorně odplížil se sklopenou tváří. Ještě pořád jsme tu působili senzaci, ale čím dále tím více se mi zdálo, že už je na čase skončit a co nejrychleji zmizet směrem ke chronokomunikátoru.

Podle hodinek se pomalu blížilo poledne, pokud jsme ovšem alespoň poněkud správně odhadli místní čas. Na Huddyho návrh jsem si v pralese nastavil hodinky podle Slunce na sedm hodin ráno – on si ponechal středoevropský čas.

Někde uvnitř pyramidy opět spustila hudba. Zřejmě měl koncert souvislost s námi – nechtělo se mi věřit, že by se velekněz a jeho soubor (hezké jméno by bylo třeba The Atlantians Melody Boys) odvážili za přítomnosti bohů jen tak z ničeho nic hrát, nebo dokonce zkoušet nové hity. Ukázalo se, že jsem se výjimečně nemýlil. Velekněz se objevil v kamenných dveřích podruhé a tentokrát ne sám. Vedl dvě dlouhovlasá děvčata, oblečená, dá-li se to tak nazvat, ve zlaté náramky a ozdoby z pestrých peřiček, upevněných pod koleno.

„Für Götter. Nur für sie. Schon lange,“ ujistil nás stařec s hlubokou úklonou a diskrétně zmizel. Pan doktor Schliemann si to zřejmě dovedl zařídit a tradice dosud nezahynula.

Obě dívky se tiskly ke zdi a snažily se vypadat statečně a usměvavě. Bez velkého úspěchu. Stanhope vydal cosi jako klokotavý vzdech a zrudl. Já jsem si zatím děvčata prohlížel – měla světlou pleť, jako ostatně všichni obyvatelé, s nimiž jsme se až dosud setkali, ať živí nebo mrtví. Ani stopa po mongolských rysech, ani stopa po deformacích lebky, obvyklých u Mayů, svazujících čela novorozenat, aby se docílilo co největší vytoužené šišatosti hlavy. Ačkoli byly velmi mladé, snad třináct let, ne víc, podobaly se ostrými, jako z kamene tesanými rysy veleknězi. Kdesi jsem četl domněnku, že Atlantidu obývala cromagnonská rasa, která vyhnala a vyhubila neandertálce, jejichž poslední exempláře teď straší pro radost romantiků v rolích yetíů, sněžných mužů, v Tibetu a Nepálu. A viděl jsem i rekonstrukce cromagnonců. Nebýt účesu # la Karel Havlíček Borovský nebo bigbeatová skupina, jimiž je obdařila fantazie malíře, mohli by docela dobře zasedat v každé vládě a nikomu by to nepřipadalo divné. Asi chtěl zdůraznit rozdíl proti ohyzdným neandertálcům a poskytnout čtenářům důvod k radovánkám, že to naši vyhráli a že se zase jednou pokrok ve světovém měřítku prosadil.

Devčata však nevypadala jako živé rekonstrukce cromagnonců. Měla – povšiml jsem si toho, když se na pohled mladší z nich v rozpacích škrabala patou na koleně druhé nohy – poměrně plochou klenbu chodidla a palec zřetelně odvrácený od ostatních prstů.

V kyčlích byly dívky dost široké – ne sice jako věstonická nebo willendorfská Venuše, to se rozumí, ale Twiggy to určitě taky nebyly. A to, co ještě teď, za mlada, na jejich obličejích vypadalo pikantně, řekněme, z hlediska potenciálního milence nebo malíře, výrazné lícní kosti, hluboko posazené černé oči a malé, okrouhlé boltce, bude asi léty stále více nabývat charakter znaků posledních předstupňů fyzického vývoje lidstva. Než se homo sapiens ustálí na ideálech řeckých atletů, efébů nebo Václava Neckáře. Proti hlubinám času, v nichž jsme se ocitli my, je mezi oběma směšně malý časový rozdíl...

Právě jsem končil lékařsko-antropologické úvahy, když mne z nich vyrušilo rozhořčené Huddyho funění.

„Nebudte nechutný, Jordane... Musíte se na ně pořád... a takhle k tomu! Snad jim půjčíte alespoň saka, ne?“

Srdečně jsem se rozesmál a uvědomil jsem si, že se tady směji vlastně poprvé. Ona tu asi vůbec moc legrace nekvetla; dívky byly očividně potěšeny, že má panstvo dobrou náladu, ale dotáhly to jenom k přátelskému zašklebení. Dál to nešlo. V earlu Johnu Reginaldu Richardovi atakdále Stanhope of Bannister zapracoval kiplingovský komplex gentlemana-důstojníka mezi domorodci.

Břemeno bílého muže. Pak, synu můj, jsi muž...

Chechtal jsem se čím dál tím víc.

Stanhope vyskočil. Teď už byl zrudlý vzteky, ne rozpaky. „Nebudte hysterický, člověče, nebo...“

Smích mne přešel. „Nebo co, Huddy? Ty mrtvoly s vyrvaným srdcem vás neškrábou? To je pro vás docela normální, i když třeba trochu příliš originální způsob vlády. Do toho se rozumný politik, který se ještě dokonale neseznámil s cvrkotem, nemíchá. Ale jak vidíte dvě nahé holky, které skoro určitě jaktěživly na sobě neměly ani nit, leda když jim byla zima, tak si hned chcete hrát na svatého Martina a rozdávat kabáty. Víte co, Stanhope? Pro nejbližší chvíli vás mám právě tak dost. Půjdu se podívat, co se děje venku, a vy se zatím snažte z těch slečen něco vytáhnout. Byly vychovány, jak se zdá, jako proviant pro bohy, tak by měly umět alespoň sem tam něco plácnout božskou němčinou. Sbohem!“

Já ti dám malého humanistu!

Vůbec jsem se neohlížel na Huddyho chabé protesty a vyšel jsem úzkými dveřmi, vytesanými do jednoho z kvádrů, kterých jsem si už před chvílí povšiml. Hned za nimi začínalo strmě stoupající schodiště. Dopadaly sem paprsky denního světla – muselo tedy ústít někam ven, nejspíše na terasu pyramidy.

Nemýlil jsem se. Schody vedly v širokém půlobloubku až na nejvyšší terasu, pod samotnou plošinou. Zopilotes tu nebyli. Pomyšlení, že dva nebo tři metry nade mnou je obětiště, by nebylo moc příjemné.

Teprve teď jsem mohl obhlédnout celé město i s okolím až tam, kde bažinatou rovinu s kukuřičnými poličky, skupinami kokosových palm a neuspořádanými řadami nabábových keřů obepínal prales jako prsten. Bílá cesta probodávala město právě v polovině, vycházela ze selvy, kde jsme nechali ten Stanhopův zatracený stroj času, a na druhé straně se zase ztrácela asi dva kilometry od posledních chatrčí v zelené hradbě. Polední slunce rozžhavilo krajinu takřka do běla a tetelení vzduchu znemožňovalo rozlišovat podrobnosti – přesto se mi však zdálo, že se po sacbe blíží dlouhý had, dosahující hlavou téměř k samotným hranicím města.

Za chvíli o tom nebylo pochyb. Obyvatelé se vraceli.

Na schodech za mnou se ozvaly kroky – neotočil jsem ani hlavu v přesvědčení, že Stanhope přechnul oběma božským nevěstám a přichází mne otravovat. Byl to však velekněz, uctivě zlomený v pase jako kružítko a udýchaný výstupem po schodech. Na jeho svrasklé tváři, umocňující rysy, o kterých jsem se, tuším, zmínil už v souvislosti s oběma děvčaty, se nepohnul ani sval, přesto však jsem se nemohl zbavit nepříjemného dojmu, že se mu občas do očí vkrádá samolibost anarchisty, sedícího na koncertě s pumou v kapse a povzneseného myšlenkou, jaký by to byl roztomilý zmatek, kdyby se s ní pochlubil, nebo dokonce kdyby vytrhl zápalník. Pokud jsem se nemýlil, mohlo to znamenat jenom jedno: nebyl tak docela přesvědčen o našem neposkvrněném božství.

Konečně, čert tě vem, dědku, uklidňoval jsem se. Večer, nejpозději v noci, musíme tak jako tak zmizet, a do té doby snad alespoň trosky boží slávy vydrží. S pámbičky to obvykle nejde tak rychle z kopce jako s diktátory.

„Proč byli pryč z města?“ zeptal jsem se tramvajáckou němčinou.

„Nesměli oči bohů. Ne urazit bohy. Před tři dny pryč, všichni pryč,“ vysvětlil velekněz. Uctivě se přiblížil a postavil opodál.

„Všichni? Opravdu všichni do jednoho?“

Chvilku se odmlčel, ale pak se rozhodl nepředstírat, že nerozumí, a nehoupat vševědoucí pány.

„Ne všichni do jednoho. Ne. Ty bůh, ty víš. Někteří nechtěli kněží první s bohy. Sami mluvit. Špatné! Bohové nepřát si tak.

Chronos říkat tak dávno. Bůh – kněz. Tak dobré.“

„A ti, co nechtěli odejít?“

Stařec ožil, skoro jsem čekal, že si začne spokojeně mnout ruce.

„Jsou už ne víc. Dar Chronovi. Velmi rád. Ne slyšet kněz obět' dobrá.“

Záhada kolem mrtvého v pralese a dalšího ubožáka mezi prvními barabiznami města pomalu nabývala zřetelnější obrysy. Zatím jsem si vědomě raději zabránil domyslet všechno až do konce.

„Jak jste věděli, že bohové přicházejí?“

„Ty bůh, ty víš,“ opakoval se, „tři noci nad Xlakah hvězdou, s prstenem nová hvězda. Nebe sem, blížblíž. Kněz věděl. Bohové do Az-tlan. Lidé pryč město.“

To bylo překvapující. Přece jsme nekroužili kolem Země jako sputnik – ale koneckonců, jak to mohu tak bezpečně tvrdit?

Chronokomunikátor se potopil do mimoprostoru, a co se dělo dál, ví bůh. A možná že ani ten ne, jestli je na tom tak jako amatérští bohové, co navštívili Az-tlan.

„Hvězda s prstenem?“ pátral jsem dál. „Co je hvězda s prstenem?“

Nechtělo se mi věřit, že by věděl o existenci Saturnových pásů.

Pravda, existují lidé s mimořádně ostrým zrakem, schopní vidět pouhým okem i Jupiterovy měsíce, a mlhovina Andromedy i Orionu – což mnozí nevědí, a co se proto stalo předmětem mnoha romantických úvah – byla známá už ve starověku, ale Saturn?

Prsten správně nevyložil ani pan profesor Galileo Galilei, ačkoli měl třicetkrát zvětšující dalekohled. Domníval se, že vidí planetu trojitou, doprovázenou po boku jakýmsi menšími poskoky.

Velekněz se zatvářil poněkud udiveně. „Hvězda Xlakah... Hvězda, prsten. Ty bůh. Ty dal Az-tlan oko, které vidí dálka.“

Zavedl mne za roh terasy ke schodišti na plošinu a v předklonu čekal, až vystoupím. Vystrkoval jsem opatrně hlavu přes okraj, připraven okamžitě zařadit zpáteční rychlost. Nebylo třeba. To nebylo obětiště, ale hvězdárna. Ctihodní otcové patrně popřáli zápach rozkládajících se mrtvol majitelům méně posvátných pyramid.

V nízké zdi byly do kamene vytesány průhledy, jimiž dopadalo sluneční světlo na obloukové kameny s vyrytými stupnicemi. Něco podobného jsem viděl kdysi u Samarkandu, v Ulug-begově hvězdárně – prostě primitivní sextanty.

Tam asi stokrát rozměrnější, jenže Ulug-beg byl také pan hvězdář! Už jenom ty jeho sedmimístné logaritmy...

Teprve teď jsem si povšiml černého krychlového kamene, stojícího uprostřed plošiny, a na něm upevněného dalekohledu. O účelu roury nebylo vůbec pochyb, ačkoli co do provedení vypadala asi jako kosmický koráb navrhovaný Alfonsem Muchou. Na rukodělnou výrobu to nebylo ani tak špatné. Objektív byl zasazený docela šikovně a okulár pohyblivý v užší trubici z bílého kovu. Konečně, proč ne?

Pan doktor Schliemann tu zřejmě zavedl výrobu skla, princip dalekohledu pochopitelně znal a místní řemeslníci, kteří si dovedli poradit i se sopečným sklem, tvrdým obsidiánem, tak, že z něj řezali filigránské pumprlíky, dovedli určité vybrousit obyčejnou spojnou čočku levou rukou. Přistihl jsem se, že už se ničemu nedivím.

Dalekohled byl upevněn na otáčivém podstavci. Přiložil jsem oko k okuláru a namířil na průvod, vinoucí se pomalu po sacbe směrem k městu. Optika pochopitelně nebyla achromatizována, na to si ani pan doktor Pavel Chronos První netroufal, takže všechno obklopovaly duhové obrysy. Jako včera v Lilu. Kristepane, je možné, že to bylo teprve včera? Většina lidí, táhnoucích se v soustředěné sluneční palbě po rozžhavených kamenech, byla nahá. Ženy, děti, starci. Někteří z nich měli přes ramena přehozeno něco, co vypadalo jako rákosové rohože. Jen tu a tam se zaběhala krátká bílá košile, některé se známým rudým terčem na prsou. Po obou stranách průvodu zvolna a v pravidelných odstupech kráčeli kněží. Odráželi se od zástupu ozdobnými rouchy, kovovými přilbami a zejména trojzubci na dlouhých ratištích. „Kde jsou muži?“ zeptal jsem se velekněze.

„Ty bůh, ty víš...“ zadrmolil své kouzelné zařikávací, ale neodpověděl na otázku. Bylo to nápadně nezdvorné, nechtěl jsem se však předvádět jako rozhněvaný bůh, který potřebuje bídné pozemské informátory.

Přistoupil jsem znovu k okraji plošiny – obyvatelé města se už přiblížili tak, že jsem rozeznával jednotlivé postavy pouhým okem. Teprve teď jsem si povšiml, že se obloha nad průvodem téměř černá orly. A než jsem stačil domyslet, snesl se jeden z obrovských ptáků jako střela přímo na sacbe, uchvátil do pařátů malé nahé dítě a bez námahy odlétl. Cítil jsem, že mi žaludek znovu stoupá do hrdla. To už bylo trochu moc – a nejhorší bylo, že se nikdo v průvodu ani nepohnul, nebránil, a dokonce snad ani neutíkal. Všichni to přijali trpně jako nevyhnutelnou samozřejmost a vlekli se žhavou Bílou cestou dál.

Popadl jsem velekněze za rameno a vzápětí rychle polkl všechno, co jsem mu chtěl říci; ten starý vyschlý mizera se totiž tvářil blaženě jako na obzvláště zábavné veselohře.

„Tvůj chaltún Bůh chaltún vzal. Tobě. Oběť,“ zářil, jako by byl toho špunta odnesl do oblak osobně a pro mé potěšení. Vtom zaútočil druhý orel. Tentokrát si vybral za cíl jednoho z kněží, šourajících se vedle zástupu, udržujícího uctivý, bojácný nebo štitivý – kdo ví? – odstup. Snad ho zlákala lesknoucí se přilba.

Podruhé to dopadlo trochu jinak. Velebný pán včas upozoroval útok, rozhodně dříve, než před několika hodinami Huddy. Zapřel trojzubec do země a namířil ho proti orlovi, který už nemohl zpomalit let a nabodl se na železné hroty. V tom okamžiku se kmitla vzduchem palice zatížená na konci pořádným kusem obsidiánu. Všechno se odehrávalo několik set metrů daleko, ale mně se zdálo, že slyším zapraštět drcené kosti. Lidožrout si zoufalým vznachem vytrhl hrot vidlice a potácivě odlétl do blízkého kukuřičného pole. Několik okamžiků se stébla divoce zmítala, pak znehybněla.

Ani tahle dramatická mezihra, jak se zdálo, nikoho nezajímala.

Nazí lidé v proudu sotva otočili hlavy. Kněz oťel trojzubec o trávu a pokračoval v pochodu, jako by se nic nestalo.

Zjistil jsem, že velekněz znenadání zmizel – objevil jsem ho teprve za okamžik u svých nohou. S výrazem nejupřímnějšího zděšení si držel dlaň na otevřených ústech a potíral si kamenným prachem čelo a tváře. Tohle asi nebyla vhodná podívaná pro božské oči. Orlové tu byli přísně chráněni – i když si z toho Stanhope dělal legraci.

Beze slova jsem starce překročil a pádil po schodech dolů. Zatím jsem toho viděl dost. A možná ještě trochu víc než dost. Jeho lordstvo se zřejmě s oběma dívkami zatím seznámilo. Zpola klečely, zpola ležely u jeho nohou a Huddy jednu z nich držel, řekněme, poněkud důvěrněji než strýček. Když mne upozoroval, tvářil se velice přívětivě.

„No konečně, kamaráde! Doufám, že už...“

„Tam venku zabil orel dítě, Stanhope,“ přerušil jsem ho. „A jestli mi řeknete ještě jednou, že jsem malý humanista, tak vám rozbiju hubu, rozumíte?“

Měl zřejmě v zásobě celou řadu variant chování, jednu ve druhé, čímž se tak trochu podobal čínským slonovinovým kouřím nebo ruským panenám-matřoškám. Teď vytáhl jeden z největších formátů uražené nevinnosti. „To je ovšem smutné, doktore. Ale nechápu, jak se opovažujete...“

„Hned pochopíte,“ ujistil jsem ho. „Žádný strach! A dejte ty ruce někam jinam, ať se můžete řádně soustředit. Chováte se, abych navázal na váš nedávný poučný projev, poněkud renesančně. Nezdá se vám?“

Stanhope si jako pro jistotu strčil obě ruce do kapes a zatvářil se – další z mnoha slonovinových kouřím – jako kluk, který právě prohlásil: a nehraju!

„Tak poslouchejte, Stanhope; před naším příchodem, o kterém se tady nějak dozvěděli – prý jsme kroužili jako družice po obloze nebo co – vyhnali všechno obyvatelstvo za dozoru ozbrojených kněží ven. Po celou cestu je napadali orlové. Dával jsem se z terasy sotva půl hodiny a zažil jsem to dvakrát. Počkejte, ještě něco,“ přerušil jsem jeho zřejmý záměr vskočit mi do řeči.

„Tohle vám dopovím, to si pište! Pár chudáků se s námi zřejmě chtělo setkat, dřív než nás osedlá místní vyšší klérus. Dva z nich jsme viděli – jednoho v pralese a druhého na kraji města.“

S tím dítětem to jsou tři, ale ono jich určitě bylo podstatně více. Ty všechny máme na svědomí, přesněji řečeno ty všechny máte na svědomí vy s vaším pitomým chronokomunikátorem, s nápadem cestovat do Atlantidy a tak dále, a tak dále. Jak víte, já jsem se sem jenom vaší vinou a lumpárnou připlétl a dal bych nevím co, kdyby se to nebylo stalo. Teď můžete mluvit vy.“

„Je mi moc líto, kamaráde, že se vám tu nelíbí...“ začal Stanhope žoviálně, jako by se omlouval, že mne zavedl do klubu, kde to s obsluhou vážne. Tuhle taktiku jsem už znal a znali ji i středověcí církevní malíři, když zpodobovali biblické zázraky samozřejmou, takřka zpravodajskou machou, s níž by malovali i svazek cibule nebo produkci potulných kejklířů.

Dodává to zdání věrohodnosti.

„O to, jestli se mi tu líbí nebo nelíbí, vůbec nejde, Stanhope, a vy to moc dobře víte. Zavinili jsme tu řadu vražd. Něco je v nepořádku. Četl jsem nedávno Bradburyho povídku o slabošském potřestěnci, který se na stroji času vydal střílet do druhohor tyranosaura. Společnost musela zřít levitující chodníček, aby nikdo nezkrivil ani stéblo trávy. A k odstřelu vybírat kusy, které by tak jako tak v nejbližších minutách uhynuly.“

Huddy kývl.

„Chápu, Jordane. Náhodou jsem to taky četl. Hlas hromu se ten nesmysl jmenuje, že? Ten pán, co si šel na tyranosaura léčit komplex nebo impotenci nebo co, zašlápně motýlka, což způsobí v současnosti jednak změnu pravopisu, jednak zvolení jiného kandidáta prezidentství USA. Bylo mi divné, proč se autor tak spravedlivě rozhořčil. Ani otázka, jaké i nebo y se píše ve slovech polib mi, ani kdo bude napříště tajtrlíkovat lobbytům v Bílém domě, mi totiž nepřipadá dost závažnou, abych o ní přemýšlel.“

„Nechte motýly a pravopis, proboha...“ snažil jsem se ho přerušit. Tentokrát se zase pro změnu nedal on.

„Počkejte, kamaráde, teď zase chvíli já! Já vím, co vám leží v žaludku, ale pusťte to docela klidně z hlavy. Kromě všelijakých těch relativních časů, zamotaných, zauzlovaných a natažených všemi směry, je zřejmě ještě nějaký ten absolutní čas, ve kterém se všechno nakonec pěkně srovná, víte?“

„No právě, právě! Už jsme u nich. Pamatujete se, kdy napsal král Chronos I., řečený Veliký, dokud byl ještě doktorem Pavlem Schliemannem, ten článek do New York American? Devatenáct set dvanáct, jestli se nemýlím. Už tenkrát se dozvěděl o Chrámu průzračných stěn. A teprve za pět nebo za šest let se osobně dostal do Atlantidy, založil si tam prosperující královský kšeft, postavil, jak se zdá, nějaké sklárny...“

Tam nahoře je dalekohled,“ ukázal jsem směrem ke stropu. „Se skleněnou optikou.“

„Tak vidíte, kamaráde,“ přikývl konejšivě Stanhope, „z čehož plyne poučení, že všechno bylo upečeno a hotovo vlastně dávno předtím, než k tomu došlo. Schliemann junior, abych tak řekl, pouze plnil vůli nevyhnutelného osudu. My taky, a když už to chcete dostat naplno, tak ti orlové taky a to dítě taky, Jordane.“

„A zase jsme u předurčení, fatalismu, kismetu, co? Sám jste mi včera říkal, že v těchhle otázkách není jasno, že o nich nikdo nic neví. Změnil jste snad názor?“

„Ne, vůbec ne,“ odpověděl netrpělivě, jako by ho diskuse na nevědecké úrovni nudila. Patrně k tomu přispívala obě děvčata, která považovala za svou povinnost chovat se přítulně. Což se dařilo. „V měřítku atomu mají elementární částice, jak se zdá, svobodnou volbu hladiny energie, Jordane. Jeden atom radia je jako druhý, jsou navzájem k nerozeznání asi jako presbyteriánští pastoři. A přece: jeden se rozpadne v příští vteřině, druhý za milion let. Docela podle vlastního gusta, jak se zdá. Jenže ono je těch vyhraněných individuálních atomečků s nejrozličnějším osobitým gustem hrozně moc, takže to statisticky nakonec vyjde pokaždé stejně a my můžeme určovat například poločasy rozpadu uranu nebo polonia na fous přesně. Chápete?“

„Tohle ano, taky jsem na univerzitě poslouchal fyziku. Jenomže nechápu spojitost atomového jádra se skutečností, že jsme tu udělali těm chudákům pěknou paseku.“

„Vždyť vám odpovídám,“ řekl Huddy otráveně a šimral mladší holku na krku. Polichoceně se šklebila a třela se mu o zabláčené kalhoty malým prsem. „Copak to není jasné? Statisticky funguje řetěz příčin a následků perfektně. V absolutním čase, rozumí se.“

A v téhle úrovni taky determinuje vás a mne a toho dědka se zlatým hrcem na hlavě a tady Romolu a Annu,“ plácl obě dívky po ramenou. Romola a Anna! Proboha!

„Aha, ještě jsem vám o tom nic neříkal, kamaráde. Pro zjednodušení: tohle je Romola, podle Nižinské, a tohle Anna, podle Pavlovové. Měl jsem vždycky slabost pro klasický balet, víte? Můj nejmilejší pudl se jmenoval Harald, na uctění památky nesmrtelného Kreuzberga. Jinak se obě jmenují nějak strašlivě, asi jako Hucli-pocli-quetzli. Ale já jsem nedopověděl: tak tedy rámcově jsou dějiny docela nutně výsledkem statistického chování velkého množství atomů. V jednotlivých případech, a snad ani nemusíme chodit na návštěvu až k samotnému atomu nebo nějakému zakrslému kvantu, si můžeme determinismus, fatalismus anebo kismet, jak ráčte říkat, strčit za klobouk. Naše situace je zřejmě zahrnutelná sub jedna. Čili se nevzušujte a omyjte si ruce v nevinosti!“

Nemělo smysl diskutovat, ačkoli jsem jeho teorie naprosto nepřijímal, a necítil jsem se proto ani trochu lépe. Chlap, který uctívá – uctívá! – něčí památku tím, že po něm pojmenuje svého pudla a myslí to smrtelně vážně a beze stopy urážky...

Nezničitelný, neprůstřelný, nerezavějící Huddy...

„Zatímco jste byl nahoře, trochu jsme se domlouvali tady s děvčaty,“ oznámil. Zbytečně. Bylo to vidět. „Romola žvatlá německy docela slušně, a co nezná, zahraje jako pantomimu. Chcete to vidět?“

„Děkuji, postojím! Co jste se dozvěděl?“

„Naši místní praprapradědkové se zase jednou baví válkou.“

Všichni muži, schopní nosit zbraň, byli naverbováni a odjeli po moři do sídelního města Az-tlanu.“

„Aha! Proto jsem viděl jenom ženské, starce a děti,“ dověděl jsem se. „Ale copak oni znají mořeplavbu? A lodi?“

„Mořeplavbu ano – lodě asi ne. Jestli jsem Romole,“ dívka zvedla při vyslovení svého nového jména hlavu, Stanhope na ni měl zřejmě vliv, „dobře rozuměl, jsou v oceánu ostrovy poměrně blízko sebe a je možné přeplout z jednoho na druhý na vorech. Balzách, víte?“

„Vím. Kon-tiki,“ přikývl jsem.

„Něco takového ve starším, ale kvůli tomu ještě zdaleka ne horším vydání, Jordane. Čímž je mimochodem potvrzena existence Atlantidy tam, kde ji hledali moudřejší atlantologové odjakživa: skutečně v Atlantiku, na západ od Héraklových sloupů.“

„S kým se pradědkové perou?“ zajímal jsem se.

„Vidíte, to je taky jedno potvrzení mé malé přednášky o problematice viny v dějinách vůbec a odpovědnosti poutníků časem za ně zvláště. Že totiž absolutní čas všechno nakonec absolutně napraví. Happy end. Tahle válka pro Atlantidu nedopadne dobře. Vlastně nedopadla, jak víme. To je zmatek, co?“

„Ještě jste mi neodpověděl, Huddy,“ upozornil jsem.

„A tak! Škoda že neznáte Platona, kamaráde. Moc chytrý pán!

V Timaiovi vypráví o svém prapradědečkovi Solonovi, aténském zákonodárci asi ze šestého století před novým letopočtem.

Nezbedný dědeček hodně cestoval, navštívil Egypt a v Egyptě proslulý Saiský chrám. Jak se zdá, chtěl se tam tak trochu vytahovat jako aténský světák mezi venkovskými burany, ale nevyšlo mu to. Někáký starý kněz ho brilantně usadil – řekl mu rovnou z očí do očí, že Řekové jsou proti Egyptanům děti, bez dějin, bez znalostí vlastní historie. A že by se měli stydět zejména pro tu naprostou nevědomost o největším činu Atéňanů, totiž jak – a teď cituji, abyste věděl, doslova – „jejich obec zastavila kdysi velikou moc, zpučně se valící od Atlantského moře přes veškerou Evropu a Asii. Tenkrát totiž bylo lze se dostat přes ono moře, neboť mělo před svým ústím, které vy jmenujete ve své řeči Héraklovými sloupy, ostrov. Tento ostrov byl větší než Libye a Asie dohromady, a cestovatelé se tehdy mohli dostat z něho na ostatní ostrovy a z těchto ostrovů zase na protější pevninu, prostírající se okolo onoho pravého moře. Neboť toto naše moře, které leží uvnitř řečeného ústí, jeví se jako záliv se zcela úzkým vchodem, ono však jest vskutku oceánem. Zemí, která jej obklopuje, by vším právem bylo možné nazývat pevninou v pravém smyslu toho slova“. To je paměť, co?“

„Čili vy si myslíte, Stanhope, že se právě teď Atlantida hrne na nás, ne?“

„Jestli pod pojmem ‚my‘ míníte Evropu, tak určitě. Romola sice není přesně informována, generální štáby si zřejmě už dost dávno zvykly hrát na schovávanou, ale jak se zdá, tady ve městě kdekdo ví, že se jde proti úhlavnímu nepříteli na druhé straně oceánu.

Kteréhožto úhlavního nepřítele, pochopitelně, jaktěživ nikdo z místních kandidátů hrdinské smrti neviděl ani o něm neslyšel.

Takže ani tohle není nové.“

„Něco mi napadlo, Huddy,“ řekl jsem smířlivěji. Snad měl s tím nevyhnutelným osudem, zákonitostmi velkých čísel a ostatním fyzikálně-filozofickým tlachem kus pravdy. Celou pravdu určitě ne, ale tak vysoké cíle by si tak jako tak neměl nikdo klást.

Vede to obvykle k nepřijemnostem a rvačkám.

„Ven s tím, kamaráde!“ reagoval Stanhope, který vycítil změnu.

„Celý jsem se změnil v jediné ucho.“

„Tak světoborné to zase není. Myslel jsem, jaká by to byla legrace, kdybychom sem přiletěli o nějaký ten rok dříve a celé tažení jim z boží kompetence vymluvili. Co by tomuhle říkala vaše statistická kauzalita?“

„Vybřečela by se úplně z podoby,“ soudil Stanhope. „A ještě větší legrace by asi bylo vzít si atlantskou soldatesku na povel, naučit je nějaké ty taktické figle a zadupat celou slavnou obec aténskou do země. I s chlupama. Změnit dějiny, kamaráde! První kosmická raketa startuje v Az-tlanu o pár tisíc let dříve, než by se byl narodil Kristus, kdyby náhodou předsunutá divize atlantského generála Takatak neroznesla Judeu na kopytech a neodvedla obyvatelstvo do otroctví na druhou stranu světa.“

Zamyšleně točil Romoliny tuhé a černé vlasy do prstýnků. Vůbec si nevšiml, že děvče bolestně křiví ústa. Pochopitelně se neodvážila ani pohybem bránit.

„Máte docela podnětné nápady, Jordane,“ řekl nakonec Stanhope. „V láhvi asi ještě zbylo trochu ballantine. Nechcete si evaknout?“

3. díl/ODPOLEDNE

VIII.

Sklízeli dvakrát za rok, v rovině díky dešťové vláze, poskytované nebesy, v létě zavodňovali svá pole důmyslnými příkopy vodou, již rodí země. Co se pak vojska týče, bylo ustanoveno, aby z mužů, schopných nositi zbraň, poskytoval každý statek ležící v rovině jednoho důstojníka. Rozloha statku byla sto čtverečních stadií a všech statků na šedesát tisíc; v horách a v ostatních částech země však bylo, jak se vyprávělo, lidí nespočet. Ti všichni podle svých sídel a vesnic přidělení k některému statku, a tím podřízeni svému veliteli. Důstojník byl povinen poskytnout v případě války šestinu válečného vozu, jichž tedy bylo celkem deset tisíc, dále dva jezdecké koně a dva jezdce, dále pak spřežení bez vozu a k němu bojovníka, opatřeného malým štítem, i vozataje pro oba koně. Dále vypravoval každý ze statků do boje dva těžkooděnce, dva lučištníky a prakovníky, tři lehkooděnce k vrhacím strojům, tři kopiníky a konečně čtyři lodníky, aby bylo dostatek posádek pro dvanáct set korábů. Vojsko hlavního království bylo tedy organizováno takto; v každé z ostatních devíti obcí bylo tomu jinak, avšak podrobné vyličení by zabralo příliš mnoho místa. Pokud pak jde o úřady a hodnosti, byly již od samého počátku zřízeny tak, aby každý z deseti králů měl ve svém úřadu a ve své obci moc nad všemi muži a nad většinou zákonů, takže trestal a usmrcoval, kohokoli se mu zlíbilo potrestat nebo usmrtit.

Platon, Kritias

„Tak tím jsou vyřízena morčata,“ pomyslela si Alenka. „Teď nám to půjde lépe.“

Lewis Carroll, alenčina dobrodružství Obrovský amfiteátr se zdál ještě větší v závoji žhavého prachu, který se zdvíhal z kamenných teras, obklopujících jej za řadou sloupů rozměrným oválem. Protější řady na opačné straně volného

prostranství se v něm ztrácely jako v lehké mlze, takže chvílemi vzbuzovaly dojem římského nebo řeckého divadla. Skutečně jenom chvílemi. Když totiž závan větru z vyschlých ulic a vyprahlé roviny přinesl další dávku moučně bílého a hořkou soli chutnajícího prachu. Jinak by i naprostý laik – Huddy by asi řekl každý operní tenor – na první pohled poznal rozdíl. Kamenné sloupy, obrovské megality, připomínající Karnak a Stonehenge, neměly ladnost proporcí, dosažených Řeky a Římany, ani jaksi samozřejmou mohutnost egyptských obelisků. Podsadité a objemné prostě plnily funkci plotu nebo palisády, opatřené ještě na překladových kamenných kvádrech řadou obsidiánových hrotů. Mezi sloupy byly ponechány sotva půlmetrové mezery, jimiž se ovšem člověk normálních rozměrů snadno protáhl. Upozornil jsem na to Stanhopa. Přikývl.

„Už jsem si toho taky všiml, kamaráde! Zřejmě nás budou otravovat nějakou drezurou. Máte rád cirkusy? Já ne, vidíte! Už od malička ne. Vždycky mi bylo těch potvor zvířat líto, věříte?“

Seděli jsme v kamenných trůnech, umístěných na spodní terase velké pyramidy, přiléhající přímo k amfiteátru na straně opačné vchodu. Ačkoli nás už čas nemilosrdně tísnil, museli jsme jít.

Osobně se pro nás obtěžoval velekněz, který zřejmě dnes sloužil do roztrhání vetřechého těla. Když se objevil, málem nás ranila mrtvice. Měl obličej rozdrásaný jako po malé přátelské diskusi s jaguárem, pokrytý krví, prachem a špinou.

Teprve po chvíli jsem pochopil, že je to názorné pokání za neodpuštělný hřích zahubení posvátného božího orla.

Naštěstí byly drápance při bližším prozkoumání hodně povrchní, takže se vnucovalo podezření o cizí krvi, malebně nanesené na tvář. Raději jsem neuvažoval, či krev by to asi mohla být. Po obou stranách terasy se rozestavili kněží s obligátními trojzubci na dlouhých násadách a s mahagonovými palicemi, ukončenými obsidiánovým kamenem. Byli to vesměs urostlí, svalnatí chlapi, rozhodně lépe živení než diváci, posedávající tu a tam na kamenných lavicích amfiteátru. Nebylo jich tu mnoho, rozhodně daleko méně, než s kolika počítal projektant, takže se hlediště podobalo tribunám na počátku fotbalového předzápasu mladších žáků.

Téměř všichni diváci byli naří, jen tu a tam jsme se Stanhopem, zcela zaujatým Romolou a Annou, zahlédli kus bílé látky nebo hrubou rákosovou rohož.

„Neměl byste to s těmi... těmi slečnami tak přehánět, Huddy,“ poznamenal jsem po chvíli. „Všichni se na nás dívají jako na svaté obrázky a bohové by se, alespoň podle mého názoru, měli chovat trochu zdrženlivě. Kromě toho je šokujete, protože Kámasútra a Ars amandi budou napsány teprve za hezkých pár tisíc let, nemluvě o Freudovi a o Kingsley Reportu. Ty záby očekávají, řekněme, méně komplikovaný přístup.“ Stanhope se nenechal vyrušit.

„Zřejmě nemáte ponětí ani o psychologii věřících, ani o povaze bohů, kamaráde,“ odpověděl, „protože jinak byste mluvil rozumněji. Větší část popularity v lidu si Zeus získal právě svými milostnými avanturami a věřící jásali, jak to šikovně navlékl s Danaé, Alkménou, Ió, nebo s Lédou. A když se v poměrně pokročilém věku dokázal kvůli Europě změnit v býka, dav byl nadšením úplně paf, jakého prima pánaboha mají. Playboyové byli odjakživa v kurzu, Jordane! Nevím, proč by to tady mělo vypadat jinak. Ostatně – nechcete přihrát Aničku? Drží se mne jenom proto, že se pořád tváříte jako aktivní hlasatel vegetariánství.“

Ujistil jsem ho, že mne ploskonohá Anička po této stránce vůbec nezajímá, a poznamenal, že přes jeho laskavou mytologickou lekci by blond slečna v Colibri-baru asi přece jen byla méně riskantním objektem.

„Která slečna? A tak, vy myslíte tu...“, předstíral Huddy, že jsme u pana Kvida seděli za mladých let, a ne včera večer. „Tato možnost je v čase společném mně i lady Stanhope of Bannister naprosto vyloučená, kamaráde! Zrovna na něco podobného čeká alespoň pět dobře placených soukromých detektivních agentur, lovcích pro své zákazníky alimenty. Kdo ví, jestli ti kluci z Gabunu nepili taky za moje peníze. Co vás to napadá!“

Poučný rozhovor přerušily fanfáry dlouhých kněžských trumpet.

Bohové se v plném počtu dostavili – slavnost tedy mohla začít. A začala dost děsivě: vrískání mosazných pozounů přehlušil nepopsatelný zvuk, podobný trubení stáda slonů. Řev byl tak silný, že jsem měl pocit vibrace kamenného trůnu.

Na opačné straně amfiteátru se otevřela brána z mohutných kmenů, uzavírajících prostor mezi dvěma sloupy, ponechávajícími oproti ostatním asi šestinásobnou mezeru. Také tato vrata byla na vrchu opatřena obsidiánovými hroty. Do arény se vevalil mohutný oblak prachu a v něm se henžilo cosi neforemného, ale v každém případě obrovského, cosi, co se velikostí nejspíše podobalo rychlíkové lokomotivě. Brána opět zapadla a prach se trochu usadil.

Na kamenné dlažbě, uzavřené oválem sloupů, se pohybovalo stvoření z horečnatého snu, obrovské zvíře s mohutnou, neforemnou hlavou, podivně sražené na poměrně krátkých předních nohách, při kolébatvé chůzi stočených pod tělo, porostlé tmavou, skoro černou kosmatou srstí, jakou si vždycky představuji na mamutech. Jenomže tohleto docela určitě nebyl mamut, ačkoli formát by snad i zhruba odpovídal. Podobalo se to spíše jurskému praještěru, jenomže hlava nebyla ještěří, spíše medvědí, a ocas, zdobící, pokud jsem si pamatoval ilustrace Zdeňka Buriana, kdejakou druhohorní potvoru, chyběl úplně.

Zaujatý Stanhope zapomněl na Romolu. Ostatně obě dívky byly nad tou potvorou taky u vytržení a důstojní pánové, rozestavení na terase jako čestná stráž, přímo poskakovali rozčilením. Tvor se neobratně dokolébá až doprostřed arény a pak zcela neočekávaně vztyčil na zadní nohy. Teď už nevypadal tak politováníhodně neobratný. Hlava, podobající se hrubě otesanému balvanu, byla přibližně v úrovni naší terasy a o několik metrů převyšovala sloupovou palisádu.

„To je náhodička,“ řekl poněkud stísněným hlasem Stanhope.

„Vidíte ho, drobečka z pralesa? Tohle asi bude nějaký bratranec, který měl smůlu...“

Opravdu to byl obrovský lenochod. Teď byly vidět i tři obrovské, sloním klům podobné drápy na předních tlapách.

Kolébal se pomalu na zadních prackách a nedůvěřivě se díval kolem sebe. Měl krátký, ale podivuhodně dobře seřízený krk, takže se zdálo, že má obrovskou palici na čepu a že s ní může libovolně otáčet.

Skloněný Huddy se o něčem dohadoval s Romolou. Pak se obrátil ke mně.

„Tohle je prý začátek, kamaráde. Zřejmě nám nechtějí uspořádat jenom přehlídku místních živých vykopávek. To děvče mluví něco o boji, ale nevím přesně, jestli mezi zvířaty nebo lidmi, nebo obojí. No, v každém případě si připadám jako ve filmu Ben Hur nebo Quo vadis...“, liboval si. „Ta potvora ani nevypadá zvlášť moc bojechtivě, vidíte?“

Zatím měl pravdu, ale oslněný býk, který vběhne na písek arény, také nebývá ztělesněním bojechtivosti, dokud se ovšem neseznámí s prvními banderilery. Na hovado, uzavřené kruhem sloupů, tato zkušenost teprve čekala, ještě dříve však mělo přispět k všeobecnému veselí. Lenochoď, stále vztyčený na zadních nohou, se neobratným, mločím pochodem dostal až k hradbě. Zřejmě se chtěl pokusit přelézt ji, jenomže obsidiánové hroty, ostré jako břitva, se mu hlubokými ranami bolestivě zakously do předních pracek. První krev zbarvila bílé kameny oválu a znovu se ozval řev, podobný ryku sirény, tentokrát ne zuřivý, ale bolestný.

Ctihodné obecnstvo se dalo poprvé slyšet nesmělým hvízdavým jásotem – zřejmě nebylo pokládáno za vhodné dělat v přítomnosti nenadále se objevivších bohů moc velký randál. Také čestná kněžská stráž ukázněně mlčela, jen se šťastně culila nad tou nádherou. Lenochoď to zkusil ještě několikrát, jednou dokonce přímo proti nám, tak blízko, že jsme si mohli téměř na jeho bradavičnatou hlavu, obletovanou hejnem much a pokrytou u očních koutků nějakými hmyzími cizopasníky, velkými jako pětikoruna, sáhnout. Kdyby se nám ovšem zachtělo. Kněží pro jistotu nastavili trojzubce, spíše symbolicky než na skutečnou ochranu. Proti takovému kolosu by pomohly asi jako párátka při lovu divokého kance. Nebo ještě méně.

Naše božské nevěsty, Romola i Anna, se ať už v předstíraném nebo skutečném strachu přitiskly k Huddymu, čímž mu připomněly svou existenci a navrátily ho úloze snaživého, plešatého playboye. Tím spíše, že se podívaná stávala poněkud nudnou. Lenochoď už měl opakované zkušenosti dost – z rozdrásaných tlap mu visely krvavé kusy kůže – a nehodlal své pokusy, zřejmě k žalosti obecnstva, opakovat.

Režisér celého show tedy spustil druhé dějství.

Kde se vzal, tu se vzal, objevil se na kamenech arény kněz s lesklou přilbou, ale tentokrát bez trojzubce, jen s lehkým kopím, opatřeným obsidiánovým hrotem. Prosmýkl se mezi dvěma sloupy a plížil se ke zvířeti zezadu. Lenochoď jej patrně vůbec nevnímal, dokud se mu kopí nezakouslo do zadní nohy. Výš totiž ten sportovec nedosáhl. Okamžik postál, aby náležitě vychutnal nadšení a obdiv diváků, a než se nestvůra obrátila, odpochodoval zase bez nápadného spěchu a trochu křečovitě za bezpečnou ochranu sloupové ohrady. Vzápětí se objevil další. Provedl totéž s tím rozdílem, že zůstal za zadkem zvířete a obcházel je tak, aby jej při obrátce nespatřilo. Patrně to byl mistrovský kousek místní corridy, protože diváci odložili ostych před bohy a pozdravili úspěšného borce při návratu z arény burácejícím řevem. Pak zaútočili kopím dva ozbrojenci současně, každý z jedné strany.

Zdálo se, že se chudák lenochoď jako příslovečný Bileamův osel nemůže rozhodnout, s kterým z nich si to rozdat dřív: Chvilí kroužili oba muži kolem zvířete jako párek vlků kolem stářím uondaného bizoního býka, pak si lenochoď konečně jednoho z nich vybral a kolébavě se proti němu vydal. Druhý využil příležitosti a bodl.

V tom okamžiku se stalo něco neočekávaného. Nemotorný pajda se změnil v bojovníka. Bleskurychle se otočil, sklonil horní část těla, potřísněnou stružkami krve z rozdrásaných pracek, složených na pytlovitě hrudi, a sekl obrovskými drápy po útočnickovi. Zasáhl jej do břicha a rozpáral jako dětskou panenku, zatímco mužovo tělo letělo v oblouku proti sloupům, na které s tupým úderem dopadlo. Drobeček – abych užil Stanhopova výrazu – se o zohavenou mrtvolu dál nestaral a, mimochodem řečeno, nikdo z přítomných také ne. Prostě zůstala ležet v rostoucí kaluži krve na okraji arény. Druhý kněz raději zmizel, aniž by své kopí zabodl, což jsem osobně považoval za velice moudré, mezi diváky to však vyvolalo opatrné svištivé reptání. Také strážci na terase se tvářili upjatě a odmítavě. Zřejmě se ten mládenec podle zdejších pravidel nezachoval moc sportovně.

Aréna byla už uspokojivě postříkána krví a zábava získávala spád.

Obrovský lenochoď roztahoval supovitě drápy, řval, točil se kolem dokola a se střídavým úspěchem se bránil teď už podstatně opatrnějším útokům poučených pikovníků. Ještě několik kopí ho zasáhlo, jedno z nich patrně přetřelo větší cévu, protože byl celý ve chvíli potřísněn krví, zato poslal ještě jednoho muže úderem pracky přes ohradu, kde dopadl se vši pravděpodobností se zlomeným vazem, a druhého vzápětí rozdrtil balvanovitou hlavou.

Sloužila mu jako zbraň i bez kousání, které ho jako zapříšáhlého býložravce zřejmě ani nenapadlo.

Přestože byl netvor na mnoha místech těla zraněn a krvácel, nezdálo se, že mu ubývá sil. Naopak. Pohyboval se teď podstatně rychleji krátkými poskoky a obíhal kolem oválů sloupů s rykem bolesti a snad i vzteku.

„Je to odporné, Stanhope...“, řekl jsem znechuceně, i když jsem nemohl popřít, že podívaná měla do sebe něco fascinujícího.

„Další tři lidé kvůli nám zahynuli... Prosím vás, ne, nechci slyšet výklad o absolutním času, kde se všechno srovná...“

„A mne zase ani nenapadne, abych jej opakoval, kamaráde!“

Tentokrát vás snad uklidním prostěji: tyhle kratochvíle se tu zřejmě pořádají dost často a propukly by i bez nás, nemějte péči!

Toho klacka určitě teprve dnes nehonili k naší počtě v pralese.

Jeho krmení bude asi dost nákladné. Takže by k nějaké lidové zábavě tak jako tak brzy došlo. A pokud jde o ty frajery...“, ukázal bradou, jevíci už znatelně potřebu holiče, na dvě nehybná těla v aréně, „tak je to jejich záležitost a možná i jejich byznys. Matadoři taky přicházejí o život a motocykloví závodníci, bůh je ochraňuj, ještě častěji. Je to zkrátka, Jordane, místní sport. Trochu divočejší než badminton, to je svaté, ale přece jenom sport. Počkat – zase nějaká novinka! Co to sem leze?“

V okamžiku, kdy lenochoď krátkými poskoky dusal právě před námi, takže až k nám zavanul zápach horké krve, otevřela se dřevěná brána na opačné straně amfiteátru podruhé. Tentokrát však propustila docela jinou návštěvu.

Pomalu, s břichy přitisknutými ke kamenité dlažbě, se arénou plížily dvě skvrnitě kočky, kožišinou podobné jaguárům, ale větší než kterýkoli dnešní tygr. Vzpomněl jsem si na pověstnou, i když nikdy nechycenou a neulovenou africkou

příšeru Mgvu, šedivého velelva, schopného s dospělou krávou v tlamě přeskočit několik metrů vysokou ohradu. Tyhle bestie by to asi dokázaly bez obtíží také. O jejich velikosti ostatně svědčí i to, že se nemohly protáhnout mezi sloupy. A to naštěstí opravdu nemohly, i když mi výška hrazení v tomto okamžiku připadala poněkud poddimenzovanou a zbytečně úspornou.

„Vidíte to, Jordane?“ ozval se vzrušený Stanhope, „vidíte to taky, nebo se mi to jenom zdá? Kristepane, jaguáři velcí jako kuň! Člověče, tohle teprve vysvětluje La Ventu!“

„Jakou La Ventu?“ otázal jsem se roztržitě, aniž jsem spustil obě strakaté potvory z očí. V krajním případě bych dosáhl snad jedním skokem vchodu do pyramidy. Ani v tomto případě by asi trojzubce strážců nebyly k ničemu jinému než pro legraci. Naštěstí si kočky všimaly spíše lenochoda, který při pohledu na ně zabrzdl a zůstal stát uprostřed arény. Plížily se kolem něho v uctivém kruhu, zatímco, řečeno chudičkým slovníkem sportovních komentátorů, „tribuny bouřily“.

„No přece La Venta, nejslavnější olmecké naleziště s obrovskými hlavami nějakých chlapíků v přiléhavých přilbách, co jim romantikové říkají ‚kosmonauté‘ a archeologové předstírají záchvaty kašle, když se jich na ně někdo zeptá! A jaguáři, všude jaguáři, sochy jaguárů, mozaiky jaguárů, přívěsky jako obrovské jaguáři zuby – vidíte je, kamaráde? Takhle asi čouhaly špičky z mordu jeskynním tygrům – a dokonce i děti se zřejmými jaguářími rysy v obličejí. Ctihodná věda zajásala, když Matthew Stirling našel v Porto Nuevo, co by od La Venty kamenem dohodil, reliéf dámy a jaguára, řekněme, v choulostivé situaci. A už tu bylo vysvětlení: jaguár byl pámbíček. A bylo to. Jenomže ti dnešní jaguáři se dají lovit – a taky loví – kusem rozvidleného klacku.

Tak mi to dlouho vrtalo hlavou. Ale tohle – poklona uctívá!

Takové kočky jako pámbíčky беру všemi deseti, kamaráde!“

Jaguáři zatím zúžili poloměr kruhů, takřka po břiše, přitisknutí ke kamenné dlažbě, opisovaných kolem pobodaného, zakrváceného lenochoda. Bylo zřejmé, že je v tomto okamžiku nic jiného nezajímá a že je ani nenapadne pokoušet se o útěk, když mají proti sobě kořist lákavě páchnoucí čerstvou krví. Nebo snad úhlavního nepřítele? To se mi moc nezdálo. Lenochod, ať už obrovský nebo kapesní, je patrně, pokud není podrážděn a nebojuje o život, nejmínějším zvířetem pod sluncem. Pak se do toho ovšem jaksepatří pustí, jak jsme už viděli. Jako býk. Taky býložravec.

Nebo gorila. Nebo slon.

Skvrnitá těla se hadími pohyby přiblížila takřka na dosah srpovitých drápů, bojovně roztažených a připravených ke smrtícímu úderu. Jeden jaguár se blížil zezadu, druhý přímo tváří v tvář desetkrát většímu protivníkovi. Konečně to lenochoda přestalo bavit a několika těžkopádnými skoky se vrhl proti jednomu z dravců. Jediným plynutím skokem, jako když uvolní ocelovou pružinu, přistála šelma obroví na plecích a mohutnými údery tlap s deseticentimetrovými drápy mu rvala hlavu.

Lenochod divoce zaryčel, pokračoval však v útoku na prvního nepřítele. Jaguár se patrně domníval, že má Drobeček s panem kolegou dost a dost starostí a neobtěžoval se úhybným manévrem – postavil se na zadní tlapy a jedním trhnutím rozerval lenochodovi břicho. To bylo také poslední, co v životě úspěšně provedl.

V příštím zlomku vteřiny ho Drobečkovy nápadně malé přední končetiny láskyplně objaly a drápy, rudé krví jako nehty slečen po manikúře, probodly skrz naskrz.

Sportovně vyspělě obecenstvo zavýlo nadšením, když lenochod setřepal jaguára jako kus hadru na dlažbu arény a se strašlivým řevem poskakoval kolem sloupů, aby utekl kruté bolesti, drásající mu hlavu, krk a oko. Polovinu lebky měl téměř obnaženou, maso z ní viselo v cárech kolem vytekého oka. Zvíře, šílené utrpením, se neočekávaně vrhlo celou vahou na kameny a přitisklo jaguára balvanem obludné palice k dlažbě. Omráčená kočka zůstala několik okamžiků ležet – to Drobečkovi stačilo. Už zase stál na zadních tlapách a odstříkuje fontány krve z rozervané tváře, vztekle dupal stoupami zadních noh po skvrnitěm těle.

Doufám, že tímto hororem představení skončí – bohužel jsem se mýlil. Dřevěná brána se otevřela potřetí a tentokrát propustila dovnitř skupinku lidí, postrkovaných kněžskými trojzubci.

Nevědomky jsem povstal z kamenného trůnu, což si většina strážců vyložila jako projev sportovního vzrušení, a zčásti odložila zbraně. Tloukli obsidiánovými palicemi do malých bronzových štítů, zavěšených u opasek. Zřejmě nadcházelo vyvrcholení estrády.

„Neblázněte, Jordane,“ vykřikl do všeobecného pištivého hulákání Stanhope. „Neplet’te se do toho, vy...“

Neposlouchal jsem ho.

Byl jsem v duchu taky dole v aréně.

Lenochod, supící kolem sloupů a očividně ještě navzdory strašlivým poraněním nezdolaný, chvíli ten ubohý hlouček nahých postav mužů i žen jediným zbylým okem nezahlédl. Všiml jsem si, že se některé z obětí snažily proklouznout mezi sloupy, ale vždy se odtud vysunul trojzubec... Jedna z žen na něj naběhla, kdo ví, zda slepá strachem nebo úmyslně, aby panstvu zkrátila zábavu, a zhroutila se. Jak se zdálo, stál ozbrojený kněz za každým sloupem. Vládce Atlantidy zřejmě nebyl tak docela padlý na hlavu a zanechal k ochraně milujících poddaných dostatečně silné a oddané teritoriální vojsko, takže se mohl bez starostí věnovat oblíbené panovnické kratochvíli, válce.

Teprve teď si Drobeček povšiml drobných postavíček, zděšen se mu hemžících u nohou, a rozhodl se vylít si na nich spravedlivé rozhořčení. S bojovým zatroubením se pustil za jedním z mužů, takřka chlapců, který v šílené hrůze uhýbal a kličkoval, nakonec však skončil na naší straně arény, zády přitíštěn ke sloupu, uzavřen mezi nastavenými hroty trojzubců a zakrvácenou nestvůrou před sebou.

To už na mne bylo trochu moc. Vytrhl jsem z kapsy pistoli. Ještě že Drobeček není dinosaur s několika mrňavými filiálními mozky a srdcem jako stolitrový sud, prolétlo mi hlavou. Sloní puška, taková springfieldka 500, by byla určitě přiměřenější zbraní, ale za pokus to i tak stálo.

Huddy vyskočil z trůnu, takže si Romola tvrdě narazila zadní části těla, a popadl mne za ruku.

„Říkal jsem vám přece, vy idiote...“

Odstrčil jsem ho, až zavrával, a vypálil tři rány do trupu chudáka lenochoda tam, kde jsem předpokládal srdce. Zarazil se, ale nepadl.

„Tak ho alespoň složte, proboha, člověče!“ ozval se vedle mne Stanhope. Už se nepokoušel bránit mi ve střelbě. Tentokrát jsem mířil pečlivěji, na hlavu – vznášela se nad sloupovou ohradou několik metrů od nás. Nemohl jsem se minout cíle. Prásk! štekla pistole. A ještě dvakrát. Pak cvakl úderník naprázdno.

Viděl jsem dopady kulek, rozstříkujících krev, valící se po lebce zvířete. Byl jsem si jist, že ani jedna nešla mimo – ale lenochod stál a řval. Jediným pozitivním výsledkem bylo, že se přestal zajímat o ty chudáky dole. Snad ho některá z kulek přece jen citelně pošimrala.

Náhle jsem si uvědomil, že v aréně – nepočítaje ryk Drobečkův – je naprosté ticho. Nu ovšem – poprvé slyšeli střelnou zbraň...

„Tahle pitomost vám tedy nevyšla, kamaráde...“, řekl konečně Stanhope. Seděl zase na trůně a otíral si kapky potu z lysé hlavy. „Šlápl jste vedle. Podívejte se kolem sebe po těch fešácích s hrnci na palicích, ano? Buďte tak laskav!“ Kněží opravdu nevypadali poplašeně, jenom rozpačitě. Prohlíželi si mne i bouchačku, kterou jsem ještě držel v ruce, s nedůvěrou.

Někteří si mezi sebou tiše pohvizdovali a velekněz někam záhadně zmizel. Byl bych přísahal, že před několika okamžiky stál v uctivém předklonu za našimi sedadly.

„Co zase máte, Stanhope?“ zeptal jsem se nechápavě. „Vidíte – ta potvora nechala lidi v aréně na pokoji. Dokonce – ano, dokonce je pouštějí zase ven, pryč!“

„To vidím taky“, přikývl. „Dneska už je po legraci. Ale o to nejde, Jordane! Důležité je, že se bohové obvykle mezi sebou neperou. V tom jsme oba stejně. Já vás neměl chytat za ploutev a vy jste mě neměl odstrkovat. Což by se možná ještě nějak vyrobilo. Ale to, co jste právě předvedl, už nenapravíme.“

„Nechápu vás.“

„Škoda! Vlastně teď už je to jedno. Vysvětluju vám to jenom ze zdvořilosti, ne že by to ještě mělo smysl: když už bůh střílí, tak musí zabít. Jinak to totiž není bůh, chápete, vy šestákový rytíři? Jen se podívejte, jak jste uspěli!“

Drobeček poskakoval uprostřed arény. Zřejmě mu docházely síly, musel jsem však sám připustit, že spíše ztrátou krve než díky mé rychlopalcům. Kulky se zarazily na mohutné kostře lebky nebo utopily někde v hoře masa.

„Neblázněte, Huddy. Přece neznají...“, pokusil jsem se odporovat.

„Střelnou zbraň, chcete říci? Kristepane! Když už si dal pan doktor Schliemann tu práci, aby pro potěšení místních astronomů exportoval do kdejakého blbákova, jako třeba sem do téhle vsi, dalekohledy, myslíte, že si nepořídil daleko jednodušší střelné zbraně? Třeba ládovačky s černým střelným prachem ze síry, ledku a dřevěného uhlí, pro mne za mne? A že právě díky nim nezaložil dynastii? Jak si vůbec představujete, když už ne bohy, tak alespoň šikovné diktátory?“

Nevěděl jsem, co odpovědět. Podle všeho měl pravdu. Kněžská stráž se nenápadně po jednom vytrácela někam do pyramidy. Na terase zbylo už jen pár posledních, nerozhodných pretoriánů, jevících úmysly následovat velekněze.

Aréna se vyprázdnila. Zůstali jen mrtví, zdechlí obou jaguárů a vítězná přišera, Drobeček. Jestli měl Stanhope pravdu, tak tam možná bude nějaká místní zoologická zvláštnost zítra prohánět nás a obecenstvo bude šílet nadšením nad originální popravou falešných bohů. S těmi se nikde a nikdy moc nemazlili. Chudák Drobeček už exekuci provádět nebude – podobal se vítěznému starořímskému zápasníkovi se železnými prsteny, který obvykle zemřel několik minut po poraženém soupeři.

Zřejmě tu nebylo zvykem tak dlouho čekat. Mezi dvěma sloupy na opačné straně amfiteátru se do arény pomalu vysunulo podivné zařízení: mahagonové prkno, silné alespoň půl metru. Na jeho předním konci byla upevněná slabá žerď a na ní se kymácel mrtvý kněz, připoutaný křížem kráží provazy. Zřejmě ten, kterého Drobeček před chvílí přehodil přes ohradu. Kovová přílba se mu sesunula do obličeje a údy bezvládně visely, ale komíhání tyče mrtvole propůjčovalo zdání jakéhosi bizarního a trhavého života.

Lenochod okamžitě zpozoroval nového soupeře. Snad také – dokonce velmi pravděpodobně – neměl na kněze nejlepší vzpomínky. Rozhodně jsem nevěřil a nevěřím dosud, že by podobná monstra mohla být v pralese ulovena těmi nahými a lhostejnými chudáky v hledišti.

Zatroubil a několika skoky se ocitl s roztaženými předními tlapami a napřaženými drápy u mrtvoly, kterou objal a probodl stejně hladce jako před chvílí jaguára. V tom okamžiku kdosi za ohradou sloupů zřejmě přetl provaz, přidržující ohnutý kmen stromu, na horním konci opatřený několik metrů okovaným hrotem.

Uvolněný pružný kmen zasvištěl vzduchem a hrot se zabořil do hrudi lenochoda tak hluboko, až vyšel zády ven.

Drobeček se zapotácel, poklesl a nakonec se svalil na krvavou, kluzkou dlažbu, strhávaje s sebou celý vražedný stroj i mrtvolu kněze, ještě probitou dvoumetrovými drápy.

„Poučte se, Jordane“, řekl Stanhope bezbarvým hlasem. „Takhle se to má dělat, vidíte? Teď důstojně vstaňte, vstaňte jako bůh, kterým jste ještě před chvílí byl, a božsky se ubírejte za mnou do pyramidy. Držím odjištěnou bouchačku v kapse. A modlete se, aby to nějak solidně dopadlo. To už je asi tak to poslední, co vůbec můžeme dělat.“

IX.

Tuto nesmírnou a nad pomyšlení velkou moc oné země shromáždil a vrhl bůh proti zemi naší. O příčinách jeho počínání se vypravuje toto: mnohá pokolení zachovávala zákony a chovala se přátelsky k sobě rovným, z bohů pocházejícím, tak dlouho, dokud jim zákony byly nepřekročitelným příkazem. Snýšleli pravdivě a skrz naskrz ušlechtilé, v každém ohledu i při vzájemných jednáních si vedouce mírně a rozvážně. Nadevše jim byla mravní dokonalost tělesná – málo

cenili bohatství, a spoustu zlata i majetku, jímž každý oplýval, nesli lhostejně, pocitující je spíše jako břemeno. Nebyli opojeni rozmařilostí a bohatství jim nebránilo vládnout moudře nad sebou samými. Střízlivě a bystře poznali, že všechny jejich majetek vyrostl ze společného přátelství, spojeného s dokonalostí, zatímco pošetilým honem za cennostmi a jejich přeceňováním ztrácí se jak bohatství samo, tak s ním i přátelství a shoda. Z těchto zásad a díky působení božské přirozenosti dostávalo se jim všeho, co jsme již dříve popsali. Když však božská jiskra v nich počala hasnout, opět a opět se směšující se smrtelným životem, a když lidská povaha nabývala vrchu, takže nenalezli v sobě sílu klidně nést břemeno svého majetku, kazili se, a tomu, kdo dovedl vidět, se pojednou jeví ohyzdnými, protože právě ztratili to nejvýznamnější, co život lidský okrašluje. Lidem nemoudrým a neschopným pochopit, v čem spočívá skutečná cena života, se ovšem zdáli nejkrásnějšími a nejblazeštějšími právě tehdy, když popustili uzdu nenasytné ziskuchtivosti a opájeli se svou mocí. Tehdy pak otec bohů Zeus, podle odvěkého práva vládnoucí nebesům i zemi a obdařený darem vševidoucnosti, zpozoroval, že toto kdysi božské pokolení upadlo hluboko do bídného stavu. Rozhodl se potrestat je, aby zmoudřeli a polepšili se ve způsobu svého života. I svolal do nejnádhernější síně uprostřed nekonečného vesmíru radu bohů. Bylo odtud vidět vše, co kdy bylo stvořeno. A shromáždiv bohy, pravil:...

Platon, Kritias (zbytek dialogu je ztracen)

A opravdu; sklo začalo tát a ztrácet se, docela jako jasná stříbrná mlha. Neminul okamžik a Alenka byla na druhé straně zrcadla a lehce seskočila do zrcadlového pokoje.

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

„Langsam, langsam...“ opakoval už asi po sté Huddy a podle potřeby přidržoval Romolu i Annu za ramena, za vlasy nebo za jiné části těla, které měl právě po ruce.

Pomalou jsme velebně kráčeli od pyramidy bílou sacbe zpět. Dodnes nepochopím, jak se nám vůbec podařilo projít labyrintem. Snad to byl úmysl kněží, kteří zmizeli, jako by se do země propadli. Ani jediného jsme už v pyramidě nespatri, jen obrovské kamenné bloky na obsidiánových čepech se před námi nehlučně a strašidelně otvíraly a za námi opět zavíraly. Procházeli jsme zřejmě jinými sálami než při slavnostním uvedení do úřadu vládnoucích bohů Az-tlanu. Upozornil jsem na to Stanhopa. Pokrčil rameny.

„A co máme tedy podle vás dělat, kamaráde? Zkusit to s jinými kvádry ve stěnách? Jak vidíte, nelze vůbec rozeznat, který se pohybuje a který ne – nehleď k určitým pochybnostem, zda bychom jimi vůbec hnuli. A to ještě nepředpokládám, že by nám důstojní otcové bránili; třeba tak, že by vrata prostě zaklínili nebo nám vrazili ty své vidle do břicha. Když vás to baví, prosím Račte se do toho pustit! Kupředu, vojáci Kristovi!“

Raději jsem už mlčel. Měl pravdu, že jsem nás oba přivedl do nepříjemné situace, i když jsem se chabě utěšoval oprávněností svého rozhořčení nad jatky v aréně. Tuto úvahu jsem Huddymu nesdělil – měl jsem už jeho zahořklých a vyčítavých poznámek až po krk.

Desetkrát jsem čekal, že se žádný další otvor ve stěně neotevře, když za námi zapadly mnohatunové kamenné veřeje v některém ze sálů, a že tu budeme navždy uvězněni. Navždy, nebo alespoň tak dlouho, dokud strážci pyramidy nevymyslí dostatečně zábavný způsob, jak nás odpravit. Ostatně stačilo by pouhých pár hodin a nemuseli by se ani tak namáhat. Každý doušek vzduchu se teď měnil v otravný plyn, znesnadňující a brzy už znemožňující náš návrat zpět, do dvacátého století, které se mi v odstupu necelého jediného dne a deseti tisíc let navrch zdálo vytouženým přístavem a oázou všech rozkoší. Ještě včera touhle dobou bych se byl každému, kdo by přišel s takovým hodnocením, srdečně vysmál.

Vypili jsme se Stanhopem poslední konzervu ovocné šťávy.

Znamenitě nám prohloubila pocit žízně. Pobyt v parném slunci na rozpálených kamenech nás řádně vysušil. Jazyk se mi lepil na patro a v hlavě mi hučelo, patrně následkem úpalu. Chlad uvnitř pyramidy by byl vytouženou úlevou, kdybychom ovšem měli na podobné stavby náladu. Teď jsme spíše hleděli dostat se co nejrychleji ven.

Snad to bylo strachem, který mívá, jak známo, velké oči; zdálo se nám, že sestupujeme už příliš dlouho, že už dávno musíme být pod úrovní základny pyramidy, ačkoli ještě důmyslnými světélky pronikalo do chodeb a sálů denní světlo a někdy i odpolední slunce. Stanhope prohodil, že nás správa budovy zřejmě vodí méně posvátnými prostory, abychom jim je nezesvětili jako nedočkaví milenci chrám Páně. Vzpomněl jsem si na vyprávění kamaráda, filmového režiséra, který se kdysi dostal do Lhasy. Chodil, kudy a kam chtěl, ale po několika dnech zjistil, že za ním zvláštní komando lamaistických fráterů pečlivě vypaluje pochodněmi všechna místa, kterých se dotkla jeho prokletá, nevěřící noha. On měl ovšem výhodu jakés takés diplomatické imunity. My ne.

Romola a Anna se s námi šátraly, a beze slova. Zřejmě předpokládaly, že je nečeká nic dobrého, ať už to dopadne tak nebo tak. A zatím to vypadalo spíše na tu horší variantu. Konečně jsme se dostali do chodby bez ozdob a vlysů, s černými bazaltovými kvádry stěn i stropu. Podlaha byla z tmavorudých desek, takže celek vzbuzoval dojem obzvláště rafinovaně projektované obřadní síně krematoria, útočící na poslední zbytky nervů pozůstalých. Nepochyboval jsem, že tahle barevná kombinace má zcela určitý zlověstný význam a smysl, ale nechal jsem si to raději pro sebe. Důležité bylo, že se na konci chodby otevíral otvor sice nízký, přesto však dosti rozměrný, abychom se jím protáhli. A za ním se v oslnivém žáru škvařila ulice.

Stanhope, který právem moudřejšího, jak se určitě domníval, převzal velení, nás pohybem ruky zastavil.

„Teď to teprve začne smrdět hřbitovem, kamaráde! Jakmile vypadneme z pyramidy, přestanou všechny ohledy. Tady nás, jak se zdá, nechtějí mít ani jako úhledné mrtvolky, nebo právě jako úhledné mrtvolky, když už jsme se díky vám tak prošvihli. Viděl jste u některého z těch chlapů s vidlemi něco podobného luku nebo praku?“

Zavrtěl jsem hlavou. „Proč?“

„Protože jsem v hloubi nedůvěřivé duše přesvědčen, že je terasa obsazena mládenci, potěšenými příkazem nás prospěkovat, jak jenom z téhle hrobky vystrčíme nos, Jordane. Nejbližší okolí už nepatří k rezervaci, jak jsme před chvílí na vlastní oči viděli. Tam už se smí mordovat ostošest.“

„Co chcete dělat, Stanhope?“

„Ono ani tak nejde o to, co chceme dělat, ale o to, co dělat můžeme. Nejsnazší by bylo vystrčit napřed holky a pozorovat cvrkot...“ ušklíbl se. Chystal jsem se rozhořčeně odporovat, ale Stanhope mne předešel.

„Já vím, já vím, nerozčilujte se, vy evangelická postavo! Tohle samozřejmě gentlemani nedělají. Takže už zbývá, jenom abych si zahrál na Hvízdavého Dana Shana nebo jiného šaška tohoto druhu a snažil se být rychlejší než oni. Kdyby se to nepovedlo, tak mi pro tu chvíli, než budete následovat, věnujte tichou vzpomínku.

Očekávám vás u nebeské brány. Poznávací znamení andělská křídla šípovitého tvaru pro nadzvukové rychlosti.“

Dovedl si dělat legraci i teď – jenomže právě jsem nebyl ve stavu, abych to náležitě ocenil.

„Počkejte, Stanhope – tam v aréně jsem to asi opravdu zkopal já.

Takže mám povinnost napravit, co se dá. Dejte mi náboje.

Vystoupím tou dírou první.“

Stanhope zavrtěl hlavou. „Ani nápad, kamaráde! Jak vás těch deset nebo kolik tisíc let znám, střílel byste první ránu do vzduchu.

Mám pravdu?“

„No, kdyby to stačilo, tak...“ uvažoval jsem.

„Tak vidíte! Pointa vtipu je v tom, že to určitě nestačí. Se zdvořilostí by sice člověk měl teoreticky projít celým světem, ale nesmí přitom narazit na chuligány nebo na vzteklého psa nebo na nějakou totalitní ideologii. A tady, jak se zdá, jsme se dostali do směsi všech tří nevitáných setkání. To za prvé. Za druhé vám ještě cosi dlužím za toho orla, jak se jistě rácte pamatovat. A za třetí umím střílet rozhodně lépe než vy.“

„Jak to víte?“ odporoval jsem dotčeně.

„Kdybyste byl trefil Drobečkovi oko, stačila by skoro jistě jediná kulka, protože tam je lebka nejslabší. Což jako lékař jistě víte. Za druhé můj ctihodný otec earl of Stanhope and Bannister potřisnil za poslední války rodovou pýchu stavbou výnosné fabriky na ruční zbraně. Hrál jsem si s pistolemi už jako kluk celé dny a doufám, že jsem to tak dalece nezapomněl.“

„Buďte alespoň opatrný, Huddy, prosím vás! A kdyby... kdyby to tam venku vypadalo moc divoce, tak raději zalezte zpátky do chodby. Něco bychom si už vymysleli,“ řekl jsem, a současně jsem věděl, že nevymyslíme nic, ale vůbec nic, protože mezi holými kvádry márníkovité chodby se nedalo dělat nic jiného, než na co se právě chystal Stanhope.

Kromě toho každá minuta znamenala vdechnout pár litrů kyslíku. A. D. kdovíkolik před novým letopočtem. Miliardy červených krvinek ho popadnou a uhánějí s ním po těle, cpou ho do molekul mozku a jater a ledvin jako chorobně pilní údržbáři, netušící, že zrovna tyhle nové cihly brzy zmizí jako odfouknuté a že celému baráku hrozí neslavný konec.

„Až budu venku a zavolám, vyšoupněte co nejrychleji obě krasavice a vypadněte za nimi. Pokusím se vás krýt. Co bude potom, to se dočteme v příští kapitole, kamaráde. A jde se na to.“

„Stanhope...“ Chtěl jsem mu ještě něco povzbuzujícího říci, ale nic mne nenapadlo.

Zdvihl palec pravé ruky. „Nemějte péči, kamaráde!“ zašklebil se.

Vytáhl pistolí a postavil se bokem k otvoru. Několikrát cvakl pojistkou, přikrčil se a vskočil do oslňujícího slunečního světla jako plavec vrhající se do vody.

Ještě ve skoku se obrátil na záda a vystřelil dvakrát za sebou tak rychle, že obě rány téměř splynuly. Tohle bych tedy opravdu nedokázal, ani za všechny poklady světa ne.

Těsně vedle ležícího Huddyho zazvonil trojzubec a pak se ozval tupý úder, jako když na podlahu dopadne mokrá hadr. Huddy už byl opřený o loket, tentokrát pečlivě mířil, a ještě dvakrát vystřelil. Pak vyskočil jako čertík ze škatulky.

„Šup, hněte sebou, Jordane! Přihrajte sem ty holky – tak. A teď pomalu a důstojně pryč. Nechci se chlubit, ale zdá se mi, že jsem poněkud napravil pošramocenou božskou reputaci a že nám možná na chvíli dají pokoj.“

U nízkého otvoru, kterým jsme vyběhli z pyramidy, leželo tělo kněze, schoulené, jako by spal, ale pískem a prachem už začala prosakovat šarlatová louže. Druhý visel trupem z terasy nad námi.

V mrtvé ruce ještě svíral trojzubec. A poblíž rohu pyramidy jsem zahlédl zhroucenou postavu v bílém šatu a s lesklou přilbou.

„Ostatní vzali moudře roha,“ ukázal Stanhope zuby v neveselém úsměvu. „Mohl jsem poslat do věčných lovišť ještě alespoň dva, ale tahle demonstrace snad pro začátek stačí, nemyslíte, Jordane?

A potom – proč plýtvat náboji, že?“

Pomyslel jsem si, že tahle demonstrace stačí až moc a že jsme na konto mírumilovných turistů v čase připsali další mrtvé, ale mlčel jsem. Stanhope asi jednal tak, jak jednat musel. A vyšlo mu to.

Dámy se na chvíli poněkud probraly z odevzdané letargie, ožily a zrychlily krok. Zřejmě ještě tak docela nebyly odevzdány osudu.

Stanhope v chůzi dobíjel zásobník. Povšiml jsem si, že se po mně úkosem podíval, když zase schovával poloprázdnou krabičku s náboji do kapsy. Asi dokonale ztratil víru v mé střelecké umění.

Před námi se opět, jako ráno, táhla přímá, rozpálená sacbe, bílá cesta, dlážděná dokonale vypsávanými kamennými kvádry a po obou stranách opatřená nízkou zídkou. Město bylo i teď, v šikmých paprscích odpoledního slunce, prázdné a mrtvé – jen tu a tam jsme zahlédli mezi chatrčemi nebo kolem pyramid rychlý pohyb prchajícího nahého těla, kmtnutí bílé košile. A ovšem nevyrušitelné a nevzrušitelné krysy na odpadcích a funebrácké supy zopilotes, zadumaně postávající na plošinách pyramid nebo škorpičí se o cosi, co jsem se ani teď nesnažil blíže identifikovat.

Možná že Huddymu ubližují domněnkou o asociaci právě s nimi, která jej přivedla k námětu jídla.

„Víte, kamaráde, že je moc velká škoda pořádně se tu nenabaštit?“

Choval se jako na promenádě Trafalgar Square a s rozkoší vychutnával doutník. Zapálil ho, sotva jsme ušli několik desítek metrů od pyramidy, ale pistoli držel v ruce a oči mu jezdily všude kolem. „Pokud už teď mají něco z darů mexické přírody dvacátého století – jakože určitě mají.“

„Kukuřici?“ hádal jsem.

„Fuj!“ zaškaredil se. „Kukuřici a fazole a rýži nemohu ani vidět od té doby, co jsem se zrovna tady z mladické nerozvážnosti zahrabal na tři neděle do pralesa. V campamentu, tedy jako v táboře. Mayové, víte, palác Králů v Uxmalu, na samém severu Yucatanu. Ne,“ odpověděl mi na otázku dříve, než jsem měl čas ji vyslovit, „ty pyramidy a paláce byly docela jiné. Ozdobnější, řekl bych tak nějak baroknější a občas až říznuté rokokem.

Místním rokokem, to se rozumí. A pokud vím, tak nebyly provrtané jako ementál chodbami; po tom nás ovšem ani nenapadlo pátrat.

Taky žádné dalekohledy ani hovada velká jako barák, Jordane.

Jenom mravenci a komáři a netopýři murciélago, kteří čekali na to, až dáte palec k moskytiéře, a pak se přes noc nacucli krví jako houba. Dlouho to hnísalo, potvora. Ale nejhorší, kamaráde,“ pozdvihl hlas, rozechvěný dosud prožitým utrpením, „nejhorší byla ta věčná rýže s fazolemi a kukuřicí a omáčkou chilli, která vám spálila všechno od rtů a jazyka až k místům estetikou škrtnutým.

A bez ní se to zase absolutně nedalo jíst. Příšerné!“

„Co jste tam hledal, Stanhope?“ zeptal jsem se.

Odpověděl vyhybavě. „Tak. Všelicos. Nějakou tu mayskou kalendářní astronomii, to je teď zas jednou ohromná móda, a rodokmeny královských rodů, Cocomů, Caneků, Peců a jak se všichni ti pantatíci jmenovali. O to všechno se ovšem spíš zajímal señor profesor Eusebio Dávalos Hurtado. Strašný fanda. Fazole mu vůbec nevadily. Jedeš!“ houkl a zadupal. Lesklá přílba, která se objevila na sacbe asi sto metrů za námi, bleskurychle zmizela za nejbližším křovím. „Mrkněte občas dozadu, Jordane,“ řekl, „já už si to vpředu a po stranách nějak uhlídám.“ Pomalu jsme se blížili kraji města.

Pyramid ubývalo, polozřícených barabizen a krys naopak přibýlo.

„Kdyby ne, tak vám pořád zbývají ta nadzvuková andělská křídla,“ podotkl jsem. „Ale chtěl jste vyprávět něco o jídle, Huddy.“

„Máte pravdu. No, vřešťana byste asi nevzal do úst, leda jako karbanátky, protože se na pekáči strašně podobá dítěti školou povinnému. Ale chutná – kamaráde, jedna báseň! Jestli takhle chutná taky člověk, tak odpouštím lidožroutům polovinu hříchů a prohlašuji, že Zeus byl hysterik. Místo aby králi Lykaónovi za takovou dobrotu poděkoval, seslal na Zem potopu...“

„Že bychom obrátili list?“ navrhl jsem.

„Beze všeho, slečno! Ohromně dobrý je taky kanec jabalí, ale musí se to s ním umět. Señor Hurtado byl v tomhle punktu úplný přeborník. Skoro ho bylo na archeologii škoda. Svět přišel o fantastického kuchaře. No, a hned potom by asi přišel divoký krocan, trochu tuhý, ale ujde, a jako koruna požitelného, a tudíž jedině zajímavého tvorstva cojolite.“

„Co to je?“

„Cojolite? Cojolite je... je prostě cojolite. Pták velký asi jako krůta a podle tvrzení Indiánů největší labužník pralesa. Vybírá si jenom nejchutnější bobule. Zkrátka gurmán. Jeho masíčko taky podle toho chutná.“

Nebylo divu, že se mi sbíhaly sliny a že jsem pocítil hlad.

„Nemohli bychom, Stanhope, trochu přidat do kroku? Už abychom byli odtud. Šilhám hlady. Copak asi mají dneska, vlastně včera, že, my se vrátíme v našem čase do včerejška, v Continentalu k večeři?“

„Dejte se překvapit, kamaráde,“ řekl po malé odmlce Stanhope. „To je vždycky největší legrace, víte? Ale zatím mějte oči na stopkách. Vůbec se mi nezdá, že by nás ti chlapi s hrnci na hlavách nechali jen tak snadno zmizet. Velekněz musí zuřit jak Roland, že si kvůli nám zbytečně podrápal ciferník a že se určitě stane hlavní osobou anekdot o senilním troubovi. I když jsem jim nahnal trochu respektu a drží se v uctivé vzdálenosti, mohou si na nás vymyslet ještě všelijaké podtrhy. Například vypustit jednu nebo dvě ty skvrnité potvory. Na ty bych asi s pistolí nestačil, ani kdybych střílel jako Bill Hickock. Jakože střílím lépe... Ale co to je dámy? Langsam, langsam, ganz... jak se řekne, pohodlně?“

Aha... ganz bequem, Fräulein!“

„Fräulein“ na chvilku zpomalily, ale zanedlouho zase cupkaly rychlostí, nesvědčící naší božské velebnosti. A Stanhope měl opět důvod k zásahu.

Když jsme opouštěli poslední chatrče na samém okraji města, oťel si Huddy pot z čela.

„První kolo zatím dopadlo dobře pro nás, kamaráde. Mezi těmi barabiznami nás mohli oddělat jedna dvě. Dost se divím, že to neudělali. Tady už to pro ně bude možná trochu obtížnější.“

Zasunul pistoli do kapsy. Nikde kolem nebylo vidět ani človíčka.

Obyvatelé buď utekli, nebo se poschovávali ve svých chatrčích.

Rozhodně jsme neměli náladu se o tom přesvědčovat. Ani kněžské přílby se neukazovaly. Bylo podvečerní ticho, oživené jenom bzučením hmyzu nad močály a zavodňovacími strouhami, odbočujícími z kruhových kanálů kolem města. Stanhope odhodil nedopalek doutníku a začal si v dobré náladě broukat nějakou odrhovačku, sebranou zřejmě v hotelovém Hilton-baru: „Take me back to Cairo, town by river Nil...“,“ dál si už nepamatoval slova, o melodii nemluvě, a tak neúnavně opakoval oba veršiky jako gramofon a deska s pošpatnělou drážkou.

Neměl ani hudební sluch, ani hlas, takže možná by udělal v pop-music kariéru.

Poctivě jsem se ohlížel, zda nás někdo nesleduje. Sacbe za námi byla pustá. Na jejím konci se tyčila velká pyramida,

zrůžovělá večerním sluncem, prodírajícím se příkrovem prachu nad rovinou a nad městem. Zdálo se mi, že na terasách pyramid vidím několik postav. „Vsadím se, že nás teď velekněz pozoruje dalekohledem!“ poznamenal jsem.

Huddy na okamžik přerušil hudební produkci.

„Přejte mu to, šotkovi,“ odpověděl velkoryse, „na nás toho moc neuvidí a tohle,“ ukázal na nahé zadky Romoly a Anny, „tady není nic vzrušujícího. Ať šmíruje, když ho to baví. Mimochodem řečeno, Jordane, uvažoval jste už, co se zde přítomnými slečnami provedeme?“

Potřásl jsem hlavou. To mi ještě nenapadlo. V posledních hodinách se toho schumelilo víc než dost a člověk nemůže myslet na všechno najednou.

„Snad dojdou do nějakého dalšího města, ne? Nebo se vrátí. Já nevím. Co myslíte vy?“

„Zase na mne vytahujete myšlení, kamaráde... Zeptejte se jich na fakta, to bude užitečnější! Já už jsem to udělal, zatímco jste z ptáčích perspektivy obdivoval panorama vesnice. Hej, Romolo,“ poklepal dívce na rameno, „du hören jetzt. Was mit dir, wenn wir Götter weg? Wenn wir nicht wünschen Romola und Anna?“

Děvče rozpačitě přešláplo z nohy na nohu.

„Wir tod. Wenn Gott weg wir tod. Wir tod so...“, odsunula si levý prs a naznačila drastickým pohybem vyrvání srdce.

„Slyšíte to?“ podíval se po mně Stanhope. „Zprostředkoval jsem vám tenhle poutavý rozhovor zejména proto, abyste si nemyslel, že je na světě vždycky všechno tak docela jednoduché, kamaráde!“

Načež opět začal hlasitě truchlit po Káhiře.

„Přestaňte alespoň na chvíli, člověče!“ přerušil jsem ho. „Co s nimi tedy budeme dělat? Přece je nenecháme těm... těm...“

Nenapadl mi zrovna vhodný výraz.

„Chtěl jste říci těm představitelům veřejného pořádku, odpovídajícího stupni vývoje zdejší civilizace, co?“ odpověděl ironicky. „Ale ne! Vy jste určitě chtěl říci něco docela jiného, něco hluboce procítěného. Třeba těm hrdlořezům, vrahům, zlosynům, banditům – že? A vůbec vás nenapadlo, že byste krutě urazil své vlastní prapraprapradědečky, kteří po příslušné řádce generací zplodí i Františka z Assisi a Axela Muntheho a všechny funkcionáře spolků pro ochranu zvířat a všechny předsedy odzbrojovacích konferencí. A taky ovšem Tamerlána a Hitlera. Aby se to nějak vyrovnalo. Buďte klidný, příteli! Kdybych je chtěl vrátit, netahal bych se s nimi až sem. Jakékoli řešení bude pro ně přijatelnější než ztratit srdce nejen v přeneseném slova smyslu. Něco už musíme vymyslet. Počkat – copak to tady je? Halt! Stůjte, děvčata!“

Popadl obě dívky za ramena a zastavil je. Dva nebo tři kroky před námi bylo několik centimetrů nad dlažbou bílé cesty nataženo tenké, sotva viditelné vlákno, procházející po obou stranách sábe mezerami v postranní zídce, určenými zřejmě k odtoku vody.

Vlákno se ztrácelo v hustém porostu pod skupinami kokosových palm, stojících tu těsně u silnice.

„Nedotýkat se, vysoké napětí!“ varoval Stanhope. „Opatrně překročit. Tak!“ převedl obě dívky za ruce jako rokokový kavalír při menuetu. „Was das ist, Romola, Anna?“ zeptal se jich.

„Nicht wissen,“ odpověděla tentokrát kupodivu jinak málomluvná Anna. „Wir nicht sehen.“

„Tak tedy technická novinka,“ pokýval hlavou Stanhope. „Jakpak to asi za tak krátkou dobu ti dovedové instalovali? Jordane, mně to prostě nedá. Musím zjistit, o co kráčí.“ Rozhlížel se kolem sebe, pak s neočekávanou mrštností přeskočil nízkou zídku a po chvíli hledání našel na břehu polovyschlého odvodňovacího kanálu pořádně veliký kámen.

„Ještě kousek odstoupíme – tak. Jestli to není letecká puma, a to, doufám, opravdu není, mělo by to stačit. Hop!“ vrhl kámen po dlažbě jako kulečnickovou kouli. Podvědomě jsem se přikrčil, jako v očekávání výbuchu. Kámen přetrhl vlákno a poskakoval dál.

Nestalo se nic – a přece. Z korun palm nad silnicí se na dlažbu tiše sneslo několik desítek listů. Jeden z nich zahnal vítř až k nám a Stanhope po něm vztáhl ruku.

„Ne!“ zařval jsem a popadl ho za loket. „Počkejte, Huddy!“

Vlastně ani nevím, proč mne napadlo, že by v listu mohla být smrt. Byla. Na první pohled na něm nebylo nic nápadného, podobal se lipovému listu, byl srdčitý, trochu ochmýřený a kožnatý! A ovšem nepatřil ke kokosové palmě. Teprve pak jsme si se Stanhopem povšimli malého trnu, nejspíše přilepeného pryskyřicí na konec řapíku. Jemný hrot byl potřen nějakou látkou, která vypadala jako roztok surové gumy.

„Zde je tedy jádro pudla, jak praví kolega Faust,“ pokýval hlavou trochu pobledlý Huddy. „Podle všeho kurare nebo nějaké ještě horší svinstvo. Stačilo škrábnutí a měli jsme po starostech, Jordane. Ale stejně mě zajímá, jak jim to fungovalo, věříte?“

Otáčel list opatrně v prstech. „V každém případě si to vezměte k srdci. Páni z pyramid se s námi ještě definitivně nerozloučili. Musíme se kolem sebe moc dobře koukat. A – málem bych byl zapomněl – děkuju vám! Zatím jako zachránce nerozvážných kompliců vedete dvě jedna, kamaráde. No – třeba se mně ještě nějaká příležitost k vyrovnání dluhu natrefí, nemyslíte?“

Teď už jsme si dávali pozor, kam šlapeme, a Stanhope broukal věčné Take me back to Cairo... se zjevnou roztržitostí. Objevili jsme ještě dvě podobná vlákna, natažená v různé výšce – poslední jsme opatrně podlezi, tak bylo vysoko. Krok za krokem jsme se blížili k okraji pralesa. Pole kolem nás se změnila v neobdělávanou plochu rákosí a hořké ostřice. „Nechcete se ještě naposledy pokochat pohledem na svou zamilovanou Atlantidu?“ zeptal jsem se Huddyho. „Ani ne,“ řekl, ale přece jen se otočil k městu, které úplně zrudlo. Blížil se soumrak. „Neurážejte, kamaráde! Tohle není Atlantida, ale ohavná provincie, jaké bychom teď patrně našli i v Egyptě a v Africe, ba dokonce i v barbarské a zaostalé Evropě.“

Víte – myslím na dolmeny a kromlechy v Anglii a Bretani. Člověk ani nemusí mít moc fantazie, aby poznal, že to je

jenom nepovedený a primitivní odvar toho, co jsme před chvílí viděli. A africký Benm, přirozeně. Bronzové sochy, které podle všeho mají za sebou nějaké to tisíciletí vývoje výtvarného typu. No – pomalu zase půjdeme o dům dál...“ otočil se k městu zády. „Ve tmě bychom mohli šikovně umístěnou nitku přehlédnout. Az-

-tlan, skutečný Az-tlan, Atlantida, leží hodný kus cesty odtud.

Škoda že jsme si netroufli přistát rovnou tam, Jordane! Všechno mohlo dopadnout docela jinak. Komu požalovat, vidíte? Ted' už to nepředěláme.“

Podotkl jsem, že mám pro nejbližší dobu Atlantidy dost bez ohledu na nepodstatné podrobnosti, zda jde o metropoli nebo zanedbávané pohraničí. Stanhope na to neodpověděl.

Přešli jsme z otevřené krajiny do pralesa, uzavírajícího sacbe z obou stran jako zelená, tlením a vlhkým dřevem páchnoucí stěna.

Nad bílou cestou poletovali opoždění motýli. Stanhope o nich s úšklebkem poznamenal, že snad, doufejme, neplní funkci ochočených bombardovacích letadel a likvidátorů nepravých bohů – ale když si povšiml obou děvčat, přestal vtípkovat. Romola a Anna se k sobě tiskly jako dvě poplašená mláďata a vytřeštěnými očima pozorovaly mlčící prales kolem. Byly bledé a po těle jim stékaly stružky potu, ačkoli ve stínu stromů bylo syrovo a chladno.

„Was ist?“ otázal se Stanhope. „Co je – no, obyčejná mexická selva, les jako všude jinde!“ dodal, jako by mu děvčata mohla rozumět. Vzpomněl jsem si na Drobečka a na oba velejaguáry, kteří se už dávno obyčejnou mexickou selvou neprohánějí, ale mlčel jsem.

„Nicht gut,“ prohlásila nakonec třesoucím se hlasem Romola. „Hier Tod auch. Alle Tod.“

„Warum? Nevíte náhodou, jak se atlantsky zapíská jaguár nebo lenochod, Jordane? Škoda. Also – grosse Tiere? Vrrr!“ napodobil dravce cenícího zuby a napřahujícího drápy.

„Ja. Auch,“ špitla Romola, „aber auch... auch chac-mool.“

„Rozumíte jí?“ zajímal jsem se. „Co to je chac-mool?“

„Pokud se pamatuji, znamenalo to toltécky jakéhosi krvavého posla bohů, asi tak něco mezi Hermem a upírem. Zkrátka ducha. Myslím, kamaráde, že my dva se budeme věnovat hlavně těm dravcům.

Strašidla přenecháme profesionálům. Podívejme se, už jsme tady!“ zaradoval se. Na nízké zídce byly vyryty Huddyho iniciály.

Vyvrácený strom však zmizel beze stopy. Stanhope měl pravdu.

Místní cestáři pracovali rychle a spolehlivě, i když v hlubokém utajení.

„Ted' to raději smažeme, Jordane,“ oznámil mi Huddy. „jednak z milosrdenství, abychom neudělali těžkou hlavu nějakému archeologovi, kdyby se náhodou zrovna tenhle kousek cesty z celé Atlantidy zachoval, a hlavně aby nás ti pánové s vidlemi tak směšně snadno nenašli. Pokud se ovšem za námi vůbec obtěžovali...“ dodal a usilovně drhnul vyškabaná písmena kusem kamene. Čerstvě obroušenou plochu pak zamazal prachem silnice a oprášil si spokojeně ruce.

„Tak. Úkol číslo jedna je k všeobecnému uspokojení splněn. A ted' vzhůru za kočárem! Půjdeme oklikou, kamaráde.

Tady v selvě bychom mezi těmi všemi špagáty přehlédli nejen nitku, ale i kotevní lano.“

„Počkejte, Stanhope,“ zadržel jsem ho, když už překračoval zídku, lemující sacbe, „co bude s děvčaty?“

„Nemějte péči, kamaráde,“ použil opět svůj oblíbený slogan, „středem Stanhope už všechno vymyslel. Šoupneme je kousek zpátky do času, ať se tam, holubičky, o sebe už postarají. Figuru na to mají, to musíte uznat. Nezdržujte provoz, za chvíli bude tma jako v ranci!“

Neměl jsem čas uplatnit otázky a námítky. Šoupnout kousek zpátky do času... Huddy to řekl jen tak mimochodem, na půl úst! Kam do času? A o jaký kousek?

„Budeme se ted' držet pohromadě, Jordane,“ obrátil ke mně hlavu Stanhope po prvních krocích v čvachtavém bahně močálovitého pralesa, „hlídejte fraucimór a poskytněte jim duchovní útěchu. Vy jste pro to ten pravý člověk. A třeba i trochu dávejte pozor na duchy. Já se zatím pokusím dohlédnout na jaguáry.“

Už zase držel pistoli v ruce, zatímco druhou rukou odhrnoval liány, listí a občas také nápadně silné pavučiny, ze kterých prchali hedvábně černí obrovští pavouci, velcí jako myši.

„Stanhope, dejte mi náboje!“ řekl jsem.

„Na duchy? Ale jděte, kamaráde! Zkuste je uřknout nějakou nábožnou průpovídkou. Vážně – děláte si zbytečně starosti! Ty skvrnitě potvory vyrazí až po setmění, jestli od téhle bohem opuštěné doby podstatně nezměnily zvyky. A nevím, proč by je měly měnit. Jenom si pěkně hlídejte děvčata!“

Moc dohledu nebylo třeba. Romola i Anna se nás držely jako klišťata, v pravém slova smyslu; chytaly mne i Huddyho za kabát a statečně klopýtaly po našem boku.

V pralese bylo už hluboké šero, do kterého svítily bledé masité květy orchidejí jako drobné lampiony. Byl jsem rád, že se ke chronokomunikátoru vracíme pro jistotu oklikou – netoužil jsem po setkání se smějící se mrtvolou s rozřatou lebkou. Tím spíše ne, že ten chudák nám asi šel vstříc – jenomže místní představitelé moci, odpovídající dosaženému vývoji, jak by je asi nazval Stanhope, byli přece o poznání rychlejší.

Dlaně a kotníky jsem měl do krve rozedřené a pobodané trny všech velikostí a druhů, než jsme došli na místo, na malou mýtinu a k jizvě v korunách selvy. Chronokomunikátor tu byl – pravidelná síť silového pole doutnala v přítmí pod spleť větví, bojujících o své místo na slunci. Bylo to vlastně překvapující a zcela se to lišilo od klasického předpisu Wellsova románu – v něm totiž ohavní a zlomyslní morlokové Stroj času zatím uklidili do nitra sfingy, pokud jsem si dobře pamatoval. Z čiré nevychovanosti, vlastní všem komparsům fantastických románů. Ochránci velké pyramidy zato měli, alespoň ze svého hlediska, pádné důvody zachovat se co nejlépe.

„Předposlední kolo pro nás,“ pokýval spokojeně hlavou Stanhope.

„Kočár poslušně čeká, Jordane! Dělal jsem si s tím tak trochu starosti, ale dobře to dopadlo. Zdá se, že jsem přece jenom oblíbené dítě štěstěny, nemyslíte? Postavte se laskavě tady k tomu stromu, ano, tak. A pečujte chvílku o Annu. Buďte přece galantní, kamaráde! Snažte se třeba poněkud zjemnit drsné mravy dávných tisíciletí. Budu vám velmi vděčný, když tam – ano, zrovna tam – zůstanete stát a nebudete se hýbat. V opačném případě bych byl nucen střelit vás – připouštím, že s krvácejícím srdcem – do nohy. Což bolí a brání ve vykonávání různých atletických disciplín.“

Díval jsem se do černého kroužku hlavně Stanhopovy pistole.

„Co blázníte, Huddy?“ dokázal jsem přece jen ze sebe vypravit.

„Proč...“

„Je mi líto, kamaráde,“ odpověděl pomalu, jako by odvažoval každé slovo, „ale já se nevrátím. Víte, nejenom kvůli lady Stanhope of Bannister a drahým bratrancům a dalším rodinným radostem. Nerad bych ve vás zanechal dojem, že jsem byl tak bázlivý. Na mou duši ne! Jenže tohle je moje velká příležitost, Jordane, a já ji nepustím. Mohu zachránit jen jedno z děvčat, Romolu. Líbí se mi o poznání víc než Anna, kterou vám svěžuji do – jak tomu říkáte u vás? Aha – do socialistické péče. Udělal jsem, co jsem mohl, abych zase trochu pozdvihl pošramocenou prestiž nás bohů, to uznejte. Když to už podruhé nezkopete, můžete si tu docela klidně a v přepychu bohovat, Jordane! To přece není tak docela nejhorší osud, nemyslíte?“

Opřel jsem se zády o mahagonový kmen. Doufal jsem, že se mi všechno jenom zdá, že se probudím a budu zase v Mariánských Lázních a bude ráno s bolestí hlavy a hořkou chutí v ústech a všechno, všechno se zase pomalu a bolavě dostane do svých kolejí.

„Kam... kam se chcete dostat?“ řekl jsem chraptivě.

„Víte – tuhle variantu jsem už vlastně propočítal dávno. Jenom ubohých pár desítek nebo set let dál do minulosti. Hlavně do Atlantidy, do skutečné Atlantidy, Jordane. Možná že se mi podaří docela zajímavý experiment. Škoda že vám nebudu moci vyprávět, jak dopadl, na mou duši: rád bych totiž prakticky zjistil, jestli opravdu nelze změnit i ten absolutní čas. Změnit dějiny. Třeba právě tu epizodu, na kterou jste mne přivedl vy. Uvidíme, jestli se ,zpupná moc, vládnoucí nad Libyí až po Egypt a nad Evropou až k Tyrhénii‘, nedokáže vypořádat s pár tisíci zavšivených aténských pastýřů koz.“

„Jste blázen, Stanhope!“ navlhčil jsem si jazykem oschlé rty.

„To možná taky, kamaráde! Ale hlavně fyzik, rozumíte?“

4. díl/ZÍTRĚK

X.

Vzájemný styk králů i jejich společná vláda se řídily zákony Poseidonovými, které jim odevzdal vryté do mosazné desky, tak jak je sestavili předkové. Byla uložena uprostřed ostrova v Poseidonově svatyni. Zde se střídavě pátého a šestého roku – aby byli spravedliví k létům sudým i lichým – shromažďovali, aby se společně poradili o potřebných věcech, týkajících se všech, jakož i aby vyšetřovali a soudili ty, kteří se provinili. Kdykoli se pak chystali k soudu, dávali si vespolek posvátnou záruku.

V Poseidonově háji byli totiž chováni na svobodě býci; tu oněch deset panovníků zůstalo o samotě, pomodlili se k bohu, aby přijal zasvěcenou oběť; a pak se vydali za býky, lovce je bez železa, toliko dřevěnými kyji a osidly. Když některého z býků chytili, přivedli jej k desce zákonů a zabili při jejím okraji, tak aby krev stékala po písmenech zákonů i přísahy, vyslovující velké kletby proti všem neposlušným. Když pak podle postupu obětí spálili všechny údy býka, naplnili měsidlo a každý do něj vhodil špetku sražené krve zvířete. Ostatní krev pak odnesli do obětního ohně a očistili desku. Pak nabírajíce zlatými nádobami z měsidla a ulévající do ohně přísahali, že budou soudit podle zákonů vyrytých do desky, že potrestají všechny, kdo se snad v minulosti provinili, a že v budoucnosti žádného zákona ani předpisu vědomě nepřestoupí, aniž proti nim budou vládnouti. Přislíbili si také, že nebudou vládce poslouchati jinak, než bude-li rozkazovati podle zákona předků. Když toto z nich každý slíbil za sebe i za celý svůj rod a když se napili a uložili číše jako obětiny do chrámu božího, věnovali se hostině a potřebám svého těla. Když pak nastala tma a oheň zápalných obětí konečně vyhasl, oblékli všichni svá nejkrásnější tmavomodrá roucha a posedali na zem kolem žhavých uhlíků posvátného obětního ohně, zatímco ostatní plameny kolkolem v chrámě byly uhašeny. Zde pak byli souzeni a soudili, jestliže byl kdo obviněn z porušení zákona. Po skončení soudu, když se již rozbřesklo, zapsali rozsudky na zlatou desku, již společně s rouchy na paměť uložili. Zákonů o právech jednotlivých králů bylo přemnoho, nad jiné však vynikal ten, jenž nařizoval, že nikdy proti sobě nepozdvihnou zbraní, nýbrž že si budou navzájem pomáhat, jestliže by se kterýkoli z nich snažil v některé obci svrhnout královský rod. Že se společně po vzoru předků budou radit o válce a o ostatních závažných rozhodnutích, ponechávající vrchní vládu rodu Atlantskému. Avšak nad smrtí některého z příbuzných neměl král moc rozhodnutí, pokud odsouzení nebylo schváleno většinou hlasů všech desíti králů.

Platon, Kritias

Královna ji podepřela o strom a řekla laskavě: „Teď si můžete trochu odpočinout.“ Alenka se ohlédla kolem sebe ve velikém údivu. „Ale vždyť – vždyť jsme celou tu dobu byly pod tímto stromem! Všechno je stejné, jako tu bylo!“

„Ovšemže je,“ pravila Královna, „jaké byste chtěla, aby to bylo?“

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Cítil jsem, že se mi malá teplá packa Anny vymkla. Kolem nás byla tma, prosvětlovaná jenom jiskrami svítících brouků

cucuyo, kteří podle shodného tvrzení cestovatelů poskytují dostatečný zdroj světla i ke čtení. Nemohu to potvrdit – tady jenom prohlubovali a zhutňovali temnotu pod neprostupnou klenbou selvy, nepropouštějící ani jediný paprsek měsíčního světla. Ani fosforové, přízračné světélkování podhoubí, prorůstajícího shnilé, do bahna napůl ponořené kmeny stromů, nepomáhalo.

Klekl jsem si a hmatl kolem sebe, odhrnoval trnité liány a dužnaté, na omak mastné listy anemických rostlin, jakým se jediné daří v ustavičném šeru umírajícího přízemí pralesa. Konečně jsem nahmatal nahé tělo. Anna ležela bez hnutí, obličej zabořený do bahna.

Obrátil jsem ji na záda a oťel tvář kapesníkem. Nebránila se, ale nesnažila se mi také ani jediným pohybem pomoci. Ležela bezvládně jako loutka.

„Komm. Wir müssen gehen!“ snažil jsem se ji přinutit, aby vstala.

„Nicht gehen. Hier Tod...“, odpověděla jednotvárným, strašně unaveným hlasem. Byl bych si nejraději lehl vedle ní a čekal, až všechno skončí. Nebo použil posledního Stanhopova velkorysého daru.

Když už dostrkal poděšenou Romolu ustupujícími silokřivkami chronokomunikátoru a když zkontroloval všechny přístroje na palubní desce – přičemž mne ani na okamžik nespustil z očí a významně pohupoval pistolí – vyhrabal z kapsy šest nábojů a položil je na povalený kmen hned vedle stroje. „Suvenýr pro vás, Jordane! Víc vám bohužel nemohu dát, možná že se hned u startu své božské kariéry setkám s nevyhnutelnými trably všech ubožáků, kteří jsou nuceni někomu zabrat židli. Předpokládám, že tam už asi nějaký koncesovaný bůh nebo pan král budou a že mne neuvítají zrovna s otevřenou náručí.“ Znovu se nevesele zasmál. „Ale s tím musíme my conquistadoři počítat, že? Docela by se mi hodila i vaše bouchačka, do rezervy, víte, ale jako gentleman... Smím-li vám doporučit, šetřte těmi bonbony. Každý z nich vám může pomoci k další etapě božské vlády. Kyslíkové bomby si ponechávám, kdybych si to snad náhodou rozmyslel. Ale tady malá pozornost...“

Položil na kmen vedle nábojů stříbrnou krabičku minoxu. „Měl bych obtíže se sháněním vývojky a ustalovače.“

Tehdy jsem se pokusil ještě jednou ho přemluvit. „Stanhope, kristepane, to přece nemůžete...“

„Ale ano, mohu, kamaráde! Mám sice zlé tušení, že si to budu v obzvláště slabých chvílích vyčítat, ale koneckonců záleží jenom na vás, jak se tu zařídíte. Kromě toho jde přece o záchranu ubohých žen – naneštěstí se mohu postarat jen o jednu z nich.“

Tenhle kočár by obě dvě nezvládl. Není na to stavěný. Pamatujete se na katastrofu Titaniku? Posádka hrdinně setrvala i s vytrvale koncertující lodní muzikou na palubě a šla za zvuků písně Blíž k tobě, Bože můj ke dnu. Do člunů se, pokud se to v obecném zmatku vůbec podařilo, dostaly ženy a děti. Vid', Romolo!“ poplácal děvče, sedící už na miniaturním sedátku stroje, vlastnickým gestem po rameni. Zřejmě se do své úlohy vžil a bude ji hrát důsledně až do konce.

„Ať už jste jakkoli velký lump, Stanhope, nevěřím, že byste po mně... po tom všem... dokázal střílet...“, řekl jsem a udělal dva váhavé kroky ke stroji.

Kroužek hlavně Huddyho pistole se na mne upřeně podíval. „Že váháte, kamaráde!“ řekl Stanhope a oči mu ztvrdly. Už jsem věděl, že by střílet dokázal a že by to také udělal. „Jakési rodinné nesmysly earlů of Bannister nás odvozují od Viléma Dobývatele, Jordane. A ten se pral o ostrov, který za takovou námahu podle mého mínění ani nestál. Mně jde o víc, Jordane. O celý svět. A vy si myslíte, že ho prošvihnu kvůli sentimentálním vzpomínkám na to, jak jste mi dvakrát zachránil život? Na mou duši, kdyby to šlo, vzal bych vás v tu ránu s sebou. I ty holky bych tu nechal.“

Třeba by se už samy nějak protloukly.“

„Proč to neuděláte?“

Stanhope pohazoval pistolí, pak ji sklonil. Věděl, že zůstanu stát.

„Tak naivní otázku jsem od vás nečekal. Protože – zkrátka dva bohové najednou jsou trochu moc, Jordane! Jestli se nemýlím, a já se odjakživa mylím hrozně nerad, tak bychom se brzy rozešli... hůř než teď. Rozumíte mi?“

Rozuměl jsem dokonale.

„Nemyslíte, Huddy, že budete dvacáté století postrádat?“ zkusil jsem to naposledy.

„Občas určitě! Před chvílí, když jsme se sem drápali, jsem o tom zrovna přemýšlel. A víte, co jediné mě napadlo, kamaráde?“

Specialita: středomořské langusty na fenyklových listcích.

Nejllepší jsem jedl v Bec Rouge v Monte Carlu. Znáte to?“

„Ne.“

„Výborně – tím je vaše rozloučení s dvacátým stoletím podstatně snazší než moje. Máte zkrátka kliku. Chcete ještě něco, kamaráde?“

„Abyste táhnul k čertu, Stanhope...“, řekl jsem bez zloby. Už ani rozčítat jsem se nemohl. Zdálo se mi, že se mé kosti a svaly v těle rozpouštějí a mění v bláto.

„Už se na tom tvrdě pracuje, kamaráde...“, zasmál se Stanhope, vstrčil pistoli do kapsy a popadl nějaké páčky na řídicím panelu.

„Drž se, holka, jedeme z kopce...“, houkl rozjařeně na Romolu, která se po celou dobu jenom oddaně usmívala a vytahovala si z vlasů větvičky a listy.

Pak se obrysy chronokomunikátoru rozplývaly, znejasňovaly, síť silokřivek ochranného pole se změnila v divoce rotující stříbrné těleso, rozmetávající kolem sebe kusy lián a strhující do času pošetilé zelené papoušky loros, kteří se slétli k nezvyklé podívané. Selva se rozezněla pronikavým kovovým zvukem. Stoupal až k neslyšitelnosti, trhal uši a pronikal do morku kostí. Někde nad ním křičela Anna, ale neposlouchal jsem ji.

Kroužící stříbrný disk se pojednou změnil v černý otvor do prázdnoty, do minulého času, pulzoval a odstříkoval výrony energie, drtil a lisoval květy orchidejí, ronící dusivě vonící zelenou mizu. Černá nicota se stále zmenšovala, až

se rozplynula úplně. Nervy drásající zvuk ustal – slyšel jsem jenom rychlý dech Anny. Klečela vedle mne v močále a zakrývala si oči. Do mělkého dolíku, vytlačeného chronokomunikátorem, se hrnuly kalné vody.

První rozhořčení papoušci loros se opět vraceli prozkoumat, co se to tu stalo.

Vlastně nic – vůbec nic, nepočítáme-li jízvu v korunách lesa, a ten ji brzy tak jako tak k nepoznání zacelí. A nepočítáme-li šest mosazných válečků s ocelovými hroty, ležících na převráceném kmenu. A stříbrný fotoaparát. Chtěl jsem je v prvním okamžiku vhodit do močálu, ale pak jsem přece jenom vsunul náboje do zásobníku a minox do kapsy. Alespoň jeden náboj může být hrozně důležitý – ten poslední pro mne.

Nemělo smysl o tom pořad přemýšlet.

Vztekle, bezohledně jsem popadl Annu pod rameny a postavil ji na nohy. „Kein Tod hier. Leben!“

Neodpověděla, ale zase mne poslušně chytla za ruku. Klopýtavě jsme pokračovali v cestě tam, kde jsem tušil sacbe.

Nemohla být daleko. Otřásl jsem se odporem, když jsem ve tmě obličejem trhal pavučiny z vláken silných jako špagety a když jsem pak na tváři ucítil zběsilý úprk chundelatých pavouků. Selva se budila šramotem a hlasy zvířat všude kolem nás. Noční lupiči vycházeli na lov. Anna se ke mně přitiskla celým tělem. „Chica,“ zašeptala.

„Chica hier...“

Zastavili jsme se, dokud se kroky nevzdálily a neztratily ve stále silícím akordu úvodních taktů nočního pralesa. Neměl jsem tušení, co by to mohlo být – chica. Obrovský lenochod. Drobeček?

Možná. V žádném případě jaguár – ten by netropil takový kravál.

Nevím už, jak dlouho jsme se prodírali pralesem – ale konečně se před námi trochu rozsvětlo modravým přísvitkem

měsíce. Blížili jsme se k bílé cestě. Ještě několik kroků, a stanuli jsme u zidky. Docela vyčerpán jsem se na ni svalil.

Anna mi přisedla k nohám, vzala mi poškrábané a pořezané ruce do dlaní a třela o ně tvář. Chudák holka! Teď už nevypadala nahá – bláto ji zakrývalo jako černý trikot, jehož trhlinami jen tu a tam prosvítala bílá pleť.

Někde nad selvou za našimi zády stál měsíc – zakrývaly ho kmény stromů – zato vrhal jasné a výrazné stíny na kamennou dlažbu i na protější stěnu pralesa, hemžící se studenými bludičkovitými jiskrami cucuyo.

„Noch gehen,“ řekla Anna, když vyčerpala železnou zásobu své něžnosti. „Hier schlecht.“

Zнала místní poměry jistě lépe než já. Rozhodl jsem se ještě na chvíli odložit skončení toho všeho, té mizérie a šílenství, a vstal jsem. S údivem a mírným pobavením jsem v jakémsi halucinatorním rozdvojení osobnosti pozoroval sám sebe, bizarní, zablácenou a zarostlou postavu, jak se s podklesávajícími koleny potácí vedle nahé dívky od jednoho okraje silnice k druhému. Bylo mi toho utahaného, hladového a žiznivého chlapa tak líto, že jsem se nad ním div nerozplakal. Pak jsem se zase nějak vrátil do osvědčené karoserie vlastního já a cítil jsem, že mám jazyk naběhlý a suchý a že se docela nevědomky předkláním bolestí v okolí žaludku. Druhou noc jsem nespál a vlastně ani – nepočítáme-li studené španělské ptáčky a odporný ovocný sirup – nejedl, ani nepil. Nejhorší ze všeho byl asi nervový otřes.

Bránil i tak jednoduchému pohybu, jakým je střídavé posunutí jedné a pak druhé nohy vpřed, krok, krok a ještě jeden.

Pořád jsem si to pletl, zakopával jsem a klopýtal. Chvillemi se mi zdálo, že kolem hustě sněží, prales vypadal v měsíčním světle jako dekorace Dvořákovy Rusalky, mizel za bílou stěnou, otevíral jsem ústa, abych nachytl pár vloček, ale vyhýbaly se mi, kroužily výsměšně kolem mne, tancovaly a ukládaly se do měkkých polštářů, krásně chladivých a svůdných.

„Schnell gehen,“ řekl někdo vedle mne a já se probudil klečící u zidky na okraji bílé cesty a Anna, pro změnu teď ona, mne tahala za rukáv. Sníh zmizel, změnil se v bílý kámen, vydechující ještě teď nashromážděný žár dne.

Bůhví jak, ale dopotáceli jsme se nakonec až k okraji selvy.

Vůbec jsem nevnímal vražedná vlákna, natažená přes cestu. Snad na ně dávala pozor Anna a převedla mne. Nevím. Opravdu nevím. Ještě několik kroků a prales s cucuyi, záhadnou chicou a zneklidňujícími zvuky ve tmě, nasáklé vlhkem a smrtí, zůstal za námi. Vstoupili jsme do měsíčního světla. Opřel jsem se Anně o rameno a obrátil se k starému dobrému průvodci té naší ztracené planety. Ano – ten jediný se nezměnil. Mare Serenitatis, Tranquillitatis, Foecunditatis a Crisium, společně vytvářející – alespoň pro mne – odjakživa obraz obrovského klepeta, jasné okolí Koperníka a Plinia, Sinus Medii, vyčnívající jako pupek v samém středu Měsíce...

„Gehen. Trinken, essen hier,“ ukazovala Anna k prvním banánovým keřům, odrážejícím se na pozadí postříbřené roviny jako japonské kaligrafické znaky tuší. Jíst, pít. Hlavně pít! Třeba vodu z příkopu, hemžící se pijavkami a kdovíjakým neřádem. Muška colmoyote. Malé vajíčko, ale velká ponrava, vyžírající sval.

Kliš'ata garapatos a pilinios. V rozkroku. A když se omylem nechá palec u moskytiéry, přiletí zubatý netopýr el murciélagu a pije a pije a pije... A Anna někam odešla. Ne, neodešla. Byla už zase zpátky a podávala mi k ústům dlaně stejným gestem, jakým asi dávala Odysseovi pít Nausikaa. Nebo to nebyla ona? Houby na tom záleží! Voda chladila a rozpouštěla kámen, který jsem měl v ústech místo jazyka. Ještě jednou přišla, ještě jednou jsem pil vodu se zvířeným bahnem. Pak už jsem došel k louži, odkud ji nabírala, sám, lehl jsem si na břicho a ponořil obličej.

„Tak to bychom měli,“ řekl jsem po chvíli Anně. „Teď už se, děvče, asi nemohu vrátit, ani kdyby si to Stanhope přece jen rozmyslel a objevil se tu...“

Seděla na bobku proti mně a měsíc jí modeloval malá nadra a hluboký stín klínu. Asi se snažila tvářit přívětivě, i když mi ovšem nerozuměla. Kdyby si to Stanhope rozmyslel. Kdyby se vrátil.

Myšlenka mne málem porazila. Ano – třeba v minulosti nalezl něco ještě daleko horšího než zdejší provincii. Třeba se opravdu vrátí – snad i tady platí alespoň dílčí časová bariéra, podle které mne zase bezpečně najde. Snad už to nebude dlouho trvat, a budu zase zpátky v okamžiku, kdy jsem v hotelovém pokoji s duhově orámovanými obrysy všech předmětů lezl do té prokleté sítě silokřivek chronokomunikátoru. A já blbec pil vodu tohoto tisíciletí! Čert to vezmi – je to prašť jako uhoď. Vrátil-li se Huddy, a já byl v té chvíli přesvědčen, že se vrátí, ať třeba zajdu. Stejně by mě tady nic lepšího nečekalo.

Několika doušky se mi vrátila schopnost jakž takž uvažovat. Ani Huddy nemá vodu – jen jednu nebo dvě konzervy. A

ovšem kyslíkové bomby. Musí se tedy vrátit co nejdříve. Ještě dnes v noci nebo ráno.

„Gott essen,“ řekla mi u ucha Anna a nastrovala oloupaný banán.

Kdoví kde ho utrhl. Odsunul jsem jí ruku. Teď ne, děvče! Huddy se vrátí. Až v jídelně Continentalu si to jaksepatří vynahradím.

„Schlafen,“ navrhla a pokynula směrem k banánovým keřům; rozeznal jsem tam jakýsi přístřešek z větví nebo listí.

Vypadá tak trochu jako bouda polního hlídače a kdoví zda neplní stejnou funkci.

„Nicht schlafen,“ snažil jsem se jí vysvětlit. „Gott zurück.“

Bruder. Wir Bruder, rozumíš? Er zurück. Jetzt.“

Visela mi očima na rtech, jak se snažila pochopit. Nakonec jí to snad došlo.

„Nicht Gott zurück,“ řekla prostě, jako by to tím bylo definitivně vyřízeno. „Gott und Co-o-la. Nicht. Schlafen,“ a znovu mě tahala za rukáv k boudě. Než jsem se jí mohl vytrhnout, pokračovala ve svém dosud nejohlednějším veřejném projevu „Ich schlafen nicht. Gott hier, ich...“, a jemně mi zabloumala ramenem, aby naznačila, co provede, když se bůh Stanhope vrátí.

Rozmýšlel jsem se. Byl jsem zoufale ospalý, chvílemi se opět ze zevních ploch zorného pole vynořovaly bílé zástěny sněhu, chladné a konejšivé, z nichž jsem se vymotával jen silou vůle. Snad bude nejlépe, když si opravdu na chvíli zdřímnu. Pak Annu vystřídám.

Nechal jsem se vést k přístřešku, ale po několika krocích jsem se zarazil. Nad městem velké pyramidy, skrytým mírnou vlnou terénu, se objevila slabá rudá záře, sílila a vystupovala po obloze stále výš a výše.

Ukázal jsem Anně tu červenou záplavu.

„Feuer.“

Udiveně se na mne podívala – viděl jsem bělma jejich očí jako dvě plošky růžové perleti – a potřásla hlavou: „Nein Feuer. Gott du.“

Jo-o-dan. Gott Jo-o-dan.“

Teď jsem zase nerozuměl pro změnu já. S tím ohněm na obzoru jsem přece neměl nic společného, město jsem nezapálil a vůbec, bylo záhadou, co tam mohlo hořet. Chatrče, ovšem – ale ty stály dost daleko od sebe, aby vznikl tak obrovský požár. Snad mniši provádějí očistu našich svatokrádežných stop po vzoru tibetských kolegů.

Podíval jsem se, co o tom soudí Anna. Nezdála se nijak znepokojená, spíš trochu pobavená. Právě se zabývala odstraňováním vrstvy uschlého bláta z těla, které se tak kus po kuse vylupovalo do měsíčné noci.

Oheň na obloze sílil, vypadalo to teď, jako když hoří celá bažina, jako když co nejdříve vyrazí plameny za samotným pahorkem, který sacbe překračovala nedaleko od nás. A sotva jsem domyslel, vytrysklo za trsy banánů a za několika osamělými kokosovými palmami jasně rudé světlo. Několik okamžiků trvalo, než jsem pochopil, a zejména než jsem se přiměl uvěřit, že mne ani oči, ani hlava neklamou. Nad pahorkem vycházel druhý Měsíc.

Ne, nebylo o tom pochyby – za námi, nad lesem, visel stále zdánlivě nehybný Měsíc dvacátého století, dotýkaný a všelijak obtěžovaný, ale tím důvěrněji známý. Purpurová koule, podobající se hlavičce do ruda rozžhaveného hřebíku, se pohybovala neporovnatelně rychleji, postupovala mezi hvězdami, které zhašela, téměř jako umělá družice. Byla sotva poloviční úhlové velikosti než Luna. Rozpálená kulička, honící se po nebi Atlantidy.

Nechápal jsem, jak jsme ji mohli za dne na jasném nebi přehlédnout, ale pak jsem si uvědomil, že jsme většinu času strávili uvnitř pyramidy, že ji žhavé slunce téměř jistě přezářilo a konečně že jsme neměli ani moc času, ani důvodů bavit se astronomickými observacemi. Obzvláště v aréně ne.

Anna skončila slupování bláta. Stála ve světle dvou měsíců jako modelka pošetilého fotografa, který doufá stát se umělcem tím, když co nejpravděpodobnějším osvětlením zbaví akt všeho, co je na něm žádoucí. Vypjala se na špičky a ukázala prstem nad selvu, k modravé Luně.

„Ta-laac,“ řekla. „Gott Ta-laac. Gott Sta-a-ope.“ Pak se otočila tváří k rudému vetfelci. Teď se přece jen podobala alespoň barvou pleti ilustraci šestákového westernu. Indiánská princezna zachraňuje zbloudilého sympatického trappera. Její úbor ostatně odpovídal ustáleným požadavkům kreslených comics, jenomže tak fantastickou situaci by si asi nevymysleli ani autoři Barbareilly nebo Jodelle. A že mají fantazii... „Xo-chil,“ pokračovala s očima upřenými k mředěnému Měsíci. „Gott du. Gott Jo-o-dan.“

Teď jsem pochopil. Považovala nás za vtělení obou Měsíců.

Stanhope přirozeně obsadil Měsíc větší a reprezentačnější, na mě zbyla tahle příšera. Mlčky jsem sledoval, jak pomalu stoupá výš a výš jako reklamní rudý balon.

Je to tedy přece pravda. Nejstarší mýty lidstva se nemýlily.

Existoval terciární, třetíhorní Měsíc, který Země kdoví kde ve vesmíru ulovila. Snad planetoida, snad dávná vnitřní planeta degradovaná teď na pouhou oběžnici oběžnice. A odsouzená ke zkáze, to především. Podle rychlosti pohybu musel být už pámbiček Xochil zatraceně nízký, sotva pár tisíc kilometrů. Jeho dráha je definitivně změněna ve spirálu a každým oběhem se blíží Zemi. Ne o moc, to se ví, nejvýše o nějaký ten metr. Bude trvat ještě dost dlouho, než se s ní srazí. Snad tisíce let – ale jednou k tomu nevyhnutelně dojde. V podstatě je jedno, jestli člověk padá ze židle nebo z Empire State Building, dopadne tak jako tak.

Následky se ovšem různí, a tohle bude mít asi následky dost špatné. V tom okamžiku jsem teprve pochopil další kapitolu románu.

Moje vtělení Xo-chil je tedy oním dlouho a marně hledaným neznámým členem rovnice o zničení Atlantidy. Mředěně zářící kat, kroužící nad svou obětí. Ano, byl už opravdu velice blízko.

Rozeznával jsem na něm krátery, památku bombardování meteorů, před nimiž tak malé těleso nemohl chránit ani plášť atmosféry, rozebraná pohoří a hluboké trhliny, zčásti zalité ztuhlou rudou lávou.

Až tohle uvidí Stanhope, určitě se vrátí! Také on přece pochopí, že nad vytouženou Atlantidou visí neodvratná zkáza,

že jeho pošetilá dynastie dalších earlů Stanhope of Bannister, vládců Atlantidy, by měla jen velice krátké trvání. „Ich schlafen,“ řekl jsem Anně. „Du machst...“ zatřásl jsem jí názorně ramenem, „Xo-chil hier.“ Snažil jsem se jí poněkud omezený repertoár slov doplnit posunky, aby pochopila, že mne má vzbudit při dalším oběhu rudého Měsíce. Podle hrubého odhadu by se měl znovu vynořit nad městem za dvě nebo tři hodiny – pohyboval se po obloze asi poloviční úhlovou rychlostí umělých družic. „Du nicht schlafen, Anna! Nicht jetzt,“ opakoval jsem pro jistotu. „Gott Stanhope kommt. Wir Bruder.“

Neodpověděla. Dovlekl jsem se k boudě. Sotva jsem do ní vstřčil hlavu, uslyšel jsem zběsilé cupkání mnoha nožek a po suché trávě kolem se rozběhly černé stíny. Krysy. Přesla mne chuť na spánek v tomhle apartementu. Složil jsem se na trávě před chajdu tam, kde jsem zrovna stál. Cítil jsem ještě, jak si vedle mne lehá Anna a jak se ke mně tiskne celým tělem.

A pak už jsem spadl do spánku jako do studny zapomnění.

XI.

A vzešel den, kdy lidstvu vládla smrt. Dospělí museli tehdy odejít do kraje Mictlan, nejmladší děti však směly zůstat a usadit se pod zázračným stromem. Tento strom živil děti jako matka – svým mlékem. Tak vznikla nová rasa obrů, která přežila 4

008 let. Bohové s ní však nebyli spokojeni a seslali na zem potopu. Všichni lidé se proměnili v ryby – jen jedna dvojice, ukrytá v koruně stromu ahuehuéte, nikoli. K této pohromě došlo v den 10 Atl. Když vody opadly a lidé se počali znovu rodit, vznikla nová rasa. Přežila 4 010 let až do dne, kdy se z nebes v den Ce Itzuintli snesl uragán nevídané síly a zničil lidi i stromy. Tehdy se lidé změnili v opice a opice byly pohlcný jaguáry, kteří vyšli z temných nebes. Jedna dvojice se však opět zachránila, neboť se skryla mezi kamením. Zkoušky, jimiž bylo lidstvo postihováno, však neskončily. Potomci lidí z kamení žili

4 801 rok, nežli je zničil oheň. A tak jako dříve jedna, jediná dvojice unikla smrti v lodi, se kterou vyplula na moře. Stali se praotci čtvrté lidské rasy, tentokrát již podobné nám. Radovali se ze života, který byl za oněch časů příjemný. Svět naplňovaly radost a veselí. A tehdy přišel na svět syn panny bůh Quetzalcoat. Byl svrchovaně váženým knězem, vynikajícím člověkem přísných mravů. Usmířil bohy, rozhněvané na lidský rod, obětí vlastní krve. Stal se milovaným učitelem lidu – přesto však měl mocného nepřítele. Nebyl jím nikdo jiný než sám démon Tezcatlipoca, který se všemožně snažil Quetzalcoatovi uškodit a rozhodl se jej zničit. Jednou se mu podařilo Quetzalcoatla přimět, aby vypil mocně opojný nápoj. Když se Quetzalcoat probudil, sám sobě určil za porušení vlastních zákonů přísný trest: vyhnanství. Zakrátko skutečně opustil milovanou zemi a odplul na moře vorem z hadí kůže. Před odchodem však lidu slíbil, že se roku Ome Acatl vrátí, aby se démonu Tezcatlipocovi pomstil za spáchanou krivdu a aby se do země vrátilo štěstí. Když pak odrazil od břehu, jeho vor vzplanul a shořel i s ním. Jeho srdce se však vzneslo k nebi a zůstalo tam dodnes jako jitřenka.

Quetzalcoatl uložil před rozloučením odznaky svého důstojenství ve svatyni. Když zemřel, zavládl nad světem zlý démon. Jednoho dne, a to v den Naui Ollin, nastane konec světa. Všechno živé zničí zemětřesení. Tehdy bude lidstvo vyhubeno počtvrté – leč nevíme, zda i tentokrát, popáté, bude mít štěstí, aby zanechalo semeno.

Mayský kodex Telleriano-Remensis a Rios

„Podíváte-li se, co vám to leze u nohou,“ řekl Komár (Alenka zděšeně stáhla nohy pod sukénku), „uvidíte Mouchu Chlebařku. Její tělo je dlouhý bochník výrazkového chleba, křídla má z tenkých krajíčků chleba s máslem a místo hlavy má kostku cukru.“ „A čím ta se živí?“ „Slabým čajem se smetanou.“ Alenku napadla nová nesnáze. „A co kdyby žádného nenašla?“ podotkla. „Pak by ovšem musela zahynout.“ „Ale to se jistě stává dosti často,“ poznamenala Alenka zamyšleně. „To se vždycky stane,“ řekl Komár.

Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Bylo to marné, zbytečné. Anna zmizela definitivně. Ochraptlý křikem jsem se posadil zase na zídku sacbe a otáčel v ruce zlatým náramkem, který jsem zahlédl blýskat se před boudou, zalitou rajským protlakem světla měsíce Xo-chil. Byl zašlápnutý do země, jako by tu došlo k nějakému strkání a zápasu. Takhle se přece suvenýry neodevzdávají. Bylo mi hrozně zle – nejen hladem a znovu se hlásící žízni. Někaké rozumné vyřešení Annina osudu bylo tím posledním a celkem vzato jediným, co mohlo poněkud povzbudit mou prudce upadající sebedůvěru. Alespoň jsem ji měl přece zachránit před následky ztřeštěného Stanhopova nápadu – ani to se mi nepodařilo.

Zvlněná planina kolem dokola byla mrtvá a pustá. Měsíc Stanhope už zapadl za selvou. Zřejmě jsem spal podstatně déle, než jsem chtěl. Snad mne Anna nevzbudila ze soucitu, sentimentálnější důvody jsem odmítl připustit – snad už nemohla. V každém případě bylo dost časně k ránu – na východě počínala obloha šednout, nejmenší hvězdy bledly a ztrácely se. Jestli se Huddy zatím vrátil...

Ne. Nemohl. Nesměl se vrátit! Nesměl jsem ho přece promeškat, jenom pro pár hodin spánku. Ten řetěz groteskních malérů, navazujících na sebe jako ve scénáři bláznivé filmové grotesky s Keystonovými policajty, musel konečně skončit. Naposledy jsem se rozhlédl kolem sebe, naposledy zavolal. Nikdo se neozval.

Doklopýtal jsem v šeru po bílé cestě až na pahorek nad městem.

Skvrny pyramid, vystupující ze tmy stromů, splývající ještě s odcházející nocí, se podobaly vyběleným kostem, ležícím dostatečně dlouho na slunci. Tu a tam zašramotila v suché trávě krysa nebo snad jiné zvíře. Vzpomněl jsem si na hady i na jejich noční procházky a vzápětí jsem zase myšlenku zahnal. Co na tom všem záleželo. Musel jsem se vrátit do selvy, k místu přistání chronokomunikátoru. Stanhope přece cosi říkal nejen o časové bariéře, která by nás měla

privést bezpečně zase do vteřiny, kdy jsme opustili náš čas, ale i do místa startu. Vráti se tedy do selvy. Snad tam už na mne čeká. Musí čekat.

Vydal jsem se zpět k okraji pralesa, nejprve krokem, pak klusem a nakonec jsem běžel jako šílenec, se srdcem až v hrdle a s bušícími spánky. Cítil jsem na holeni slabé trhnutí – přetřhl jsem zřejmě provázek otrávené pastí, ale než se listy snesly, byl jsem už daleko. Několikrát jsem klopýtl, několikrát málem upadl.

Ta zatracená bolest v žaludku mi ani nedovolila narovnat se.

Teprve mezi prvními stromy selvy jsem trochu zpomalil. Tady, na silnici, bylo ještě husté šero a v pralese samém tma jako v ranci. Čas lovu asi ještě neskončil a neúspěšní obyvatelé selvy čekají, podobně jako malá, ale velmi tvrdošíjná sekta rybářů, zda je neodškodní poslední hodina před svítáním. Zdálo se mi, že z podrostu slyším tlumené dusání chichi, ale byly to jenom mé vlastní tepny. Cucuyos zmizeli – posvítili, zalezli ke kmotříčkům do chaloupky a spali a spali a spali. Dobře se jim to spalo.

Musel jsem především nalézt jizvu v pralese, vytáout smřští silového pole chronokomunikátoru. Jenom odhadem. V hlubokém šeru nebylo ani pomyšlení, že bych objevil Stanhopem pečlivě zamaskované místo, kam včera ráno vyryl svůj monogram. Horečně jsem pátral po nějaké orientační známce naší cesty pralesem, ale siluety stromů byly jedna jako druhá. Musel jsem to risknout.

Překročil jsem zidku a pustil jsem se nazdařbůh do selvy. Hned při prvních krocích jsem zapadl až po kolena do močálu a jenom centimetr po centimetru jsem se na liánách vytáhl ven. Cítil jsem, že mi z dlaní teče krev, bolest jsem však nevnímal. Jen kovové cvrkání hmyzu nad mokřinou. Každým dalším krokem jsem zapadal hlouběji a nebezpečněji. O boty jsem musel s bažinou bojovat – bosý bůh nebo dokonce bůh v ponožkách se mi nezdál dost důstojnou osobností. Ne – tudy to určitě nešlo.

Vrátil jsem se namáhavě zpět na bílou cestu a zkusil to o několik desítek metrů dále. Tady se zdál terén trochu přijatelnější, pokud je ovšem možné takhle lichoťit lužnímu pralesu, podtrhujícím vám každou vteřinu nohy a obalujícím vás blátem jako při dámském catch-

-as-catch-can show, pořádaném v bazénu s bahnem. Cvrkot neustával – ačkoli bylo dost chladno, skoro zima. A proč taky ne? Ptali se vlka, kdy je v lese největší zima. A vlk odpověděl: když se slunce rodí. Vlk by to měl znát. Vlk nebo vlkodlak. Ti žerou mrtvolu. Ne, mrtvolu žerou zase ghúlové. Vlkodlaci jsou vlastně upíry, el murciélago. A neodrážejí se v zrcadle. Přicházejí po setmění za deštivých večerů a páchnou jako mokří psi. Krev, krev na rukou a v obličejí, smísená s rozdrčenými těly sametových pavouků. Krev pro upíry. A co by byli upíři bez lidí?

Trápil jsem se tím složitým problémem hezkou chvíli – až jsem si uvědomil, že ležím v bahně jako včera večer Anna, chudák Anna! – a zarávám prsty do shnilého kmene. Leželo se tam docela pohodlně, jen zavřít oči a spát a pomalu se propadat hořce páchnoucím močálem dolů, do ještě časnějších tisíciletí, k dinosaurům a trilobitům, až na skálu, vyvělou z prvopočátku času a starou jako čas sám. Jen kovový, nestálý cvrkot mne rušil a bubnoval do spánků. Zdvihl jsem oči, abych si prohlédl, pokud to šero dovozovalo, odporný hmyz, dovolující si vstupovat do božího usínání. Nad močálem se nic nehýbalo, jen svíjející se pijavka, přísátá k hřbetu mé ruky. „Nech toho a nedělej kravál, žížalo,“ domluvil jsem jí a odtrhl ji i s kouskem kůže. Pak jsem znovu poslouchal. Cvrkot tu byl stále, všudypřítomný, neustávající.

Zdvihl jsem hlavu ještě výš. Ne, to asi nebyl hmyz. To byl jednotvárný hukot stroje. Huddy je tady. To vibruje silové pole.

A není daleko.

Rozesmál jsem se štěstím. Všechno se zase dostávalo do starých kolejí. Až na Annu ovšem, ale i tu s Huddym najdeme a postrčíme ji kousek zpátky do času. Ať holka pozná svět! Ta druhá, jak se... aha, Romola, ta už si hopká někde v perfektu a shání amanty.

„Hej, Stanhope, tady jsem!“ zavolal jsem – ale ke svému údivu jsem slyšel jenom zachroptění. Nechápal jsem – vždyť je mi báječně! Pokusil jsem se podruhé. Zase nic. Jazyk se rozhodl stávkovat a rty jsem měl bůhvíproč pod maskou bahna zkroucené křečí. Škoda že nebylo dost světlo, abych se v některé louži viděl. Musela to být ohromná legrace, vypadat jako nehybná maska řecké tragédie.

Ovšem – zvedl jsem poučně prst – Huddy nesmí uletět. To by byl zase malér! Ne že by nepočkal – ale překvapím ho a půjdu mu naproti. Ať vidí!

Chtěl jsem vstát; šlo to lépe po břiše. Voda mne chladila a zábavně si povídala, když jsem se hrabal z jedné kaluže do druhé.

Jenže to bylo trochu pomalé. No nic, Huddy počká. Už kvůli tomu orlovi... a... co to bylo to druhé? Zastavil jsem se a přemítal.

Drobeček? Ne. Jaguáři taky ne. Konečně jsem na to přišel: listy s otrávenými trny. To se ví! Jak jsem na ně mohl zapomenout.

Spokojeně jsem se plazil dál s krátkými přestávkami, abych si trochu oddechl.

Bzučení sílilo a zároveň měnilo tón. Zvyšovalo se, jako když Stanhope s tou dívkou, Romolou, samozřejmě, přejížděl kousek zpátky do času. Třeba už tam má i Annu. Třeba ho našla a líbil se jí lépe než já. Měsíc Stanhope. Bůh Stanhope of Bannister. Já jsem malý a červený, ale to nevadí. Jen až ji chytну!

Ještě pár louží, ještě pár pavouků, ještě pár pijavek – a dovlekl jsem se k vyvrácenému kmeni, který se mi položil do cesty jako hradba. Neřád! Několikrát jsem sklouzl zpátky do močálu, než se mi podařilo zachytit se o pahýl větve a trochu povytáhnout vzhůru, abych viděl za ten zlomyslný vývrat. Poznal jsem mýtinu, na které jsme přistáli. Místo stříbrného čeřenu vláken silového pole chronokomunikátoru na ní stál na třech teleskopických podpěrách se širokými patkami, zpola zabořenými do měkké půdy, stříbrný disk s písmeny EUAC, namalovanými červenou barvou na obvodu. To tedy rozhodně nebyl Huddy. Ledaže by si opatřil nové fáro.

Před diskem stáli dva chlapi v přiléhavých modrých overalech nebo džínsech nebo zkrátka v něčem takovém a se zelenými slunečními brýlemi na nose. Vypadali jako ilustrace z Karafiátových Cucuyos.

Míním samozřejmě Broučky; tak velké brýle to byly. Jeden z nich právě zalezl otevřenými dvířky do disku, druhý dokuřoval cigaretu. Asi to byli Mart'ani, protože přece přiletěli v létajícím talíři. Nikdy jsem si Mart'any se slunečními brýlemi nepředstavoval, ale já si je vlastně nepředstavoval vůbec nijak, tak proč by nemohli mít na nose, co chtějí? Ani chapadla, ani tykadla neměli. Zkrátka podivní a nedůvěryhodní Mart'ani.

Dlouhán dokouřil, zašlápl nedopalek do bažiny, pak se zamyslel, zase ho sebral a vstrčil do kapsy těch modrých věcí, co měli na sobě, a hrnul se taky do disku, který teď vrčel jako kolovrátek, když je adventu již nakrátku a blízko blizoučko Štědrý den.

Jenomže se netočil jako dotyčný kolovrátek.

Huddy to nebyl – ale turistický ruch tu alespoň docela uspokojivě vzrůstal. Na deset tisíc let před novým letopočtem to nebylo špatné. Možná že vědí o Huddym. Že se s ním někde v čase potkali a že je poslal pro mne, starý dobrák.

Abych neměl péči.

Ještě jednou jsem zkusil zavolat. Nešlo to. Vzal jsem kus shnilého dřeva a hodil ho směrem k talíři. Zapadl s mlasknutím do louže a ten dlouhán, už s jednou čapí nohou uvnitř mašiny, se ani neohlédl. Napadlo mne geniální řešení. Sáhl jsem do kapsy pro bouchačku. Zablácená ruka mi klouzala po pažbě, nakonec jsem ji však přece jenom vydoloval, odjistil a zmáčkl spoušť zrovna v okamžiku, když se už dvířka do talíře zavírala. Vůbec jsem si nedělal starosti, kam mířím. Kulka mi odštípla pořádnou třísku kousek od hlavy. Ještě že tu kamarád Huddy nechal ty bonbony.

Klika. Já mám zkrátka pořád kliku.

Mart'ani mne slyšeli. Vlastně ne mne, Huddyho bonbon. Dvířka se zase otevřela, napřed se vysypal ten čahoun a za ním jeho menší komplic. Rozhlíželi se, kde to bouchlo. Chtěl jsem na ně zamávat nebo vybafnout, ale potvora ruka mi odepřela poslušnost a jazyk pořád setrval v úspěšné stávce. Tak jsem zmáčkl podruhé. Dalo to strašnou práci a plamen mi tentokrát málem ožehl nos. Ale ti dva frajeři z Marsu se teď už bleskurychle orientovali, propletl se mezi loužemi, asi aby si nezablátili lakýrky, a ve chvíli stáli nade mnou jako sudičky nad čerstvě narozenou princeznou.

„Ahoj, Mart'ani!“ pozdravil jsem je. Neslyšel jsem se. Hluchý jsem nebyl, to zase ne, ten jejich legrační stroj značky EUAC pořád bzučel a vrčel, a dokonce jsem zřetelně slyšel, jak to šplouchalo, když jsem se svezl po mazlavém kmenu zpátky do bažiny. A taky jak něco křičeli, jenomže to bylo už daleko, hrozně daleko, a potom všechno zapadal zase ten příjemně chladivý sníh.

XII.

Teopompos nám vypráví o rozhovoru fryžského vládce Midasa se Silénem. Silén byl synem nymfy, zrozením tedy stál níže než bozi, avšak výše než lidé; kromě toho byl i nesmrtelným. Vyprávěl Midasovi mimo jiné i to, že Evropa, Asie i Libye bývaly kdysi obklopené koldokola oceánem a že jediná skutečná pevnina ležela vně hranic nám známého světa. Byla nesmírně velká a žili na ní ohromní tvorové. Také lidé tu dorůstali dvojnásobné velikosti obyvatel naší země. Tato pevnina byla osídlena mnohými městy, v nichž platily jiné zákony a vládly jiné obyčeje nežli u nás.

Zejména dvě města dosáhla značné rozlohy, ačkoli spolu neměla nic společného. První se jmenovalo Město Války, druhé pak Město Míru.

Obyvatelé druhého města žili v míru a v pokoji, přinášejícím blahobyt. Plody země sbírali bez pluhů a bez potahů, nevzdělávali pole a neseli. Neměli ani ponětí – jak dodal Silén – o nemocích.

Celý život jim plynul v zábavách a v radostech, bez viny a bez hříchu. Tím si naklonili bohy. Naproti tomu obyvatelé prvního, Válečného Města, byli hádavi a uvyklí zbraní. Snažili se ujařmit své sousedy a vládnout nad mnohými národy. Počet obyvatel tohoto města dosahoval nejméně dvou milionů. Někteří z nich, ač velmi zřídka, umírali ranami kamením nebo kyjem utrženými v boji.

Železem však byli nezranitelní. Zlata a stříbra měli dost a dost, takže si drahých kovů cenili méně nežli my železa. Kdysi – pokračoval Silén – se pokusili zaútočit na naše ostrovy. Nalodili deset milionů lidí a přeplavili se s nimi přes oceán. Dostali se až k Hyperborejcům. Zřekli se však dalšího tažení, když shledali, že našli národ sice šťastný, ale velmi chudobný. Silén pak vyprávěl ještě cosi podivnějšího. Jejich města prý obývají lidé zvaní Meropové. Na hranici jejich území se pak nachází kraj zvaný Anostos a podobný soutěsce. Není tu ani světlo, ani tma, jen jakási tmavočervená mlha. Touto krajinou protékají dvě řeky, řeka Radosti a řeka Smutku. Jejich břehy jsou porostlé košatými ovocnými stromy. Kdo pojí ovoce, rostoucí na břehu řeky Smutku, bude ronit slzy a neustane plakat až do nejdelší smrti. Ovoce z břehu řeky Radosti má opačné účinky; kdo ho jen ochutná, rázem se zbaví všeho trápení. Zapomene na vše, co až dosud považoval za důležité, a bude stále mládnout, až se konečně vrátí do dětských let. Stařec se stane mužem nejlepšího věku, mladíkem, chlapcem, konečně pak dítětem, než skončí svůj život.

Claudius Aelianus, Různé pověsti

„Jak se jmenujete?“ řekl konečně Kolouch. Jaký měl sladký měkký hlas! „To bych sama ráda věděla!“ pomyslela si ubohá Alenka. A odpověděla trochu smutně: „Teď právě nijak.“ „Přemýšlejte znovu,“ řekl Kolouch, „to nestačí.“
Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Chvilí jsem nechápal, kde to jsem a co se se mnou vlastně děje.

Někdo mne držel za zápěstí, předloktí druhé ruky jsem měl obnažené a chlap, kterého jsem jaktěživ neviděl, právě

vytahoval z kožní řasy jehlu injekční stříkačky. Mluvili spolu nesrozumitelnou řečí a trvalo dost dlouho, než jsem se přinutil poslouchat ji. Španělština, ovšem. Ani mne to moc neudivilo. Když mohou Atlant'ané konverzovat německy, proč by nemohla na Marsu zdomácnět třeba španělština? Všechno fuk!

Bylo mi už trochu lépe. Injekce zabrala. Tlumené dup-dup-dup chici, procházející se mými mozkovými tepnami, ustalo. Mohl jsem už vládnout i rukama a nohama. Ne sice moc, ale jakž takž to šlo.

Pokusil jsem se přenést zorné pole trochu výš, abych se pořád nekochal jenom málo povzbuzujícím pohledem na tmavomodré džinsy, přepásané nějakým pásem z umělé hmoty, připomínajícím Jánošíkovu výstroj nebo kostýmy nefalšovaných lidových souborů s brejlatými sólisty; byl vepředu rozšířen a opatřen řadou knoflíků, které zřejmě nesloužily zapínání ani ozdobě, ale nějakému rozumnému účelu.

Menší z chlapíků – teď už jsem si mohl prohlédnout i do modra vyholenou tvář a černé, trochu stříbrně prokvetlé vousy pod nosem – mně pustil zápěstí, kde prsty, zažloutlými tabákem, zkoušel tep. Doktor to nebyl – ti to nedělají palcem, jako by nacpávali fajfku.

„Bueno. Dobrý!“ prohlásil lakonicky a oťel si prsty o kalhoty.

Pochopitelně – moje zápěstí musel hledat pod vrstvou bahna.

Druhý, čahoun bez vousů, zato s romanticky dlouhými vlasy typu Jezinka, složil stříkačku do pouzdra a pozoroval mne s autorskou pýchou. Teprve teď jsem si povšiml, že polosedím, pololežím, opřen o jednu ze tří teleskopických noh stříbrného stroje. Ti mládenci mne sem zřejmě ze selvy přinesli. Vousáč vylezl po několika příčkách kovového žebříku do talíře a vynořil se vzápětí s pohárkem něčeho kouřícího, co bylo černé jako káva, vonělo jako káva a nejspíše také byla káva. Strkal mi to k obličejí.

„Ne – nebudu tady nic pít. Ani jíst,“ oznámil jsem trochu těžkým jazykem a ze zvyku posledních čtyřiaadvaceti hodin anglicky.

Milosrdný samaritán s kávou pokrčil rameny a podíval se na svého vzrostlého parťáka.

„Inglés, Angličan,“ konstatoval dlouhán, zřejmě zastávající funkci kybernetického překladatele. Nepovažoval jsem v tomto okamžiku za důležité vysvětlovat mu, že Slovan jsem a Slovan budu, pokud mi to jenom půjde.

„Mohlo to dopadnout hůř,“ poučil mne. „Koukejte si sednout do své mašiny a zmizet. Kde ji máte, hombre?“ zajímal se. To bych byl taky moc rád vědět a řekl jsem mu to. Pronesl delší souvislý projev v půvabné mateřštině, skládající se, pokud jsem mohl soudit, ze souboru obzvláště sprostých kleteb. Pak teprve vysvětlil situaci vousatému. Chvilí se spolu dohadovali. Vousatý zase zašel do kabiny, vrátil se a mlčky zavrtěl hlavou. Zřejmě nebyl moc řečný.

„Tu kávu vypijte. Klidně můžete – vodu jsme měli s sebou,“ řekl kupodivu slušně dlouhán, ačkoli se tvářil, jako by mne chtěl spíš nesportovně zkopat. Zřejmě jsem asi něco provedl – jenže mi nebylo jasné co. „Pak vám dáme najíst. Teď by vám bylo špatně.“

Poslušně jsem si spálil okorálé rty a dřevěný jazyk.

„Ještě?“ zavrčel Jánošík. Mlčky jsem přikývl. Hodil pohárek vousatému, který za pár vteřin přinesl další dávku. Asi jsou v létajících talířích espresa.

„Jak vypadala vaše mašina, co s ní ten canalla, ten brión, zmizel?“ zajímal se, když jsem zdolal i další porci kávy. Popsal jsem ji, jak nejlépe jsem dovedl – i s čítením špagátů silokřivek a s levitujícím glóbusem nad řídicím panelem. „Panenko Maria!“ vzdychl zbožně čahoun, když jsem se zmínil o glóbusu, který byl zřejmě závažným poznávacím znakem. „To přece byla Bé stotřináctka...“ což vzápětí nadšeně vysvětlil vousatému. Zdálo se mi, že se na mne od toho okamžiku dívají trochu přívětivěji, ba dokonce s jistou dávkou uznání. Vousáč při té příležitosti jen tak pro sebe poznamenal:

„Uno.“ Domníval jsem se, že to nějak patří ke konverzaci, nebo že jsem se přeslechl.

„A vy jste to přežil, camarada?“ díval se na mne dlouhán jako na obzvláště vzácný exemplář pravěkého tvorstva.

„Jak vidíte. Ledaže byste byli andělé, ale na to moc nevypadáte.“

Kde jste se tu vzali? Kde je Stanhope?“

Potřásl hlavou. „O té putě nic nevím, jenom že udělal pořádný malér, protože... Ale to je konečně jedno. Já jsem Ernesto a ten lenoch tady Vincente.“

Lenoch Vincente právě příčinlivě nesl třetí porci kávy. Trochu mi pomohla, přinejmenším jsem už měl pocit, že by se mi nějaký menší zákusek docela dobře vlastní vahou udržel v žaludku. Třeba půlka vola. Ernesto opatrně odložil pohárek na kruhovou podpěru za mnou jako na podnos, obřadně mi potřásl rukou a patrně ujistil svým nejhlubším potěšením. Prozradil jsem jim, co jsem zač.

„El medico?“ zajímal se Ernesto a pak projevil lehký údiv, jak se může el medico takhle zřidit. Měl asi v lékaře větší důvěru než Stanhope. Puta Stanhope. Od boha Ta-laaca k děvce prožil dost náhlý sestup.

„Ještě jste mi neřekl, kde jste se tu vzali, Ernesto,“ poznamenal jsem a poopravil svůj předchozí názor. Ten vůl by mohl být klidně celý.

Prohnul se v kovbojsky úzkých bocích a podíval se po očku na Vincenta, který mu mlčky ukázal dva prsty. Ernesto se zašklebil.

„No, coby, camarada! Patrola. Ve vaší mašině byl zahrabán kousek levia, jako v každé...“

„Tres,“ poznamenal nezúčastněně Vincente.

...takové káře, a tak jsme se za vámi vydali, abychom...“

„Abyste co?“ naléhal jsem. Zřejmě jsme se dostávali k jádru věci.

„No, abychom vás odtud co nejrychleji dostali, verdad que sí? To se rozumí. Ovšem situace je poněkud...“

Pořád jsem nechápal, jaké starosti jsme jim nadělali.

„Prosím vás, Ernesto – vůbec nic nechápu. Kdo to je – my?“ Teď zase pro změnu nechápal on. „No přece – my! Vincente a Ernesto.“

Tedy přesně řečeno Organización Internacional de Chronodifusión.

Koho jste myslel?“

Teprve teď mně začalo docházet, že mi připisuje znalosti, které nemám, a vědomosti, jež jsem nezískal, abych tak řekl.

„A ta písmena?“ Otočil jsem hlavu a přečetl přímo nad sebou:

EUAC.

Ernesto se bezradně podíval na Vincenta, potom na mne a nakonec na písmena, jako by se přesvědčoval, jestli tam ještě jsou.

„Odkud jste spadl, hombre? No přece EUAC! Estados Unidos de America Centrale! Já jsem už někde slyšel, že vy Angličané se vůbec nestaráte...“

„Un momento,“ vložil se do toho Vincente a cosi mu naléhavě vysvětloval. Ernesto udiveně vrtěl hlavou, nakonec ho však poslechl.

„Z kterého roku jste se tu ocitli?“ zeptal se. Odpověděl jsem.

Zamával pažemi jako rozčilený plameňák a posadil se na žebřík.

Úplně ho to oddělalo. Musel jsem ještě jednou opakovat letopočet, jestli se snad neráčil přeslechnout. Teprve potom přeložil mou odpověď Vincentovi. Ten rázně odmítl něčemu takovému věřit – jak jsem alespoň z jeho gest pochopil.

„Poslyšte, amigo, to od vás není hezké,“ domlouval mi něžně Ernesto. „Tolik se tu o vás staráme, vlastní kávu vám přenecháme... Tak vážně, z kterého?“

Rezignovaně jsem opakoval, že z roku 1970. Že je mi líto, když jim to vadí, ale že si opravdu nemohu pomoci. „Estupidez – to je blbost!“ rozhořčil se Jánošík Ernesto. „Bé stotřináctky se objevily... to je konečně fuk kdy, ale určitě o hezkých pár let později. A hned šly taky do šrotu, po těch... ehm...“ provinile mrknul okem po Vincentovi. „To je vlastně taky fuk. Tak co?“

„Je to trochu dlouhá historie, víte?“ snažil jsem se obhájit svůj neposkvrněný štít. „Beze všeho vám ji povím, ale nerad bych tu déle dýchal vzduch. Tenhle vzduch.“

„Por que? Aha, máte pravdu, s běčky to byl ještě problém. Tak to pusťte klidně z hlavy, hombre. A s naší čtyři sta...“

Poznamenal jsem stydlivě, že mám taky tak trochu hlad. Současně se mnou sdělil Vincente vrcholům selvy: „Cuatro.“

„Co to pořád počítá?“ neudržel jsem se. „To je nějaký countdown ke startu té vaší čtyřstovky?“

„Ale ne!“ mávl rukou Ernesto. „My si vždycky navzájem počítáme, kolikrát se prohřešíme proti řádům Organización Internacional de Chronodifusión. Většinou jsou to úplné pitomosti – ale pak to spolu propijeme.“

Marně jsem vzpomínal, čím asi Ernesto zhřešil, a zeptal jsem se na to.

„Tak vidíte, amigo – a zase to bude stát pesetu,“ řekl odevzdaně.

„Ale že jste to vy... My totiž nesmíme poskytovat žádné informace z budoucnosti. Totiž těm, které bychom náhodou potkali na patrole a vůbec. Chápete? Šéf si na to moc potrpí a řadí como un loco, jako blázen, když se o něčem takovém dozví. Neříkal jste, že máte hlad?“

Radostně jsem přisvědčil a za chvíli už třetihorně žvýkal řádně obložený chléb s uzeným masem, okurkami a strašlivě pálivými papričkami chilli. Obstaral ho samozřejmě zase Vincente, který asi kromě počítání hříchů zastával i funkci markytána. „A ze které doby jste vy?“ zeptal jsem se.

Ernesto odmítavě zamával rukama. „Tak tedy tohle vám už vůbec nemohu říci. Ono stačí, že vás s Vincentem budeme muset zase vrátit, odkud jste přišel, když vás ten cabrón tak podfoukl. To znamená, že vypadneme ze svého rajonu.“

Tuším, že pravidlo Společnosti to explicite zakazuje.“

„Děkuju vám,“ řekl jsem. Na víc jsem se nezmohl.

„Jaképak děkování, člověče?“ zaškaredil se. „Myslíte si snad, že to děláme pro své potěšení nebo pro vaše krásné oči? Že tady blbneme jen tak z potřeby rozsévat milosrdenství?“ Zřejmě se uměle rozčiloval. Asi se domníval, že mu to sluší k pečlivě vypracované stylizaci romantického vaquera. „Tak to tedy ne – a dvakrát zrovna ne tady, v téhle době! Zatím jsme se ještě jaktěživi tak daleko zpátky nedostali a podruhé mne už sem taky nikdo nezažene. Mám rád klid a nerad bych z Esperanzy udělal předčasně vdovu...“

„Manželka?“ zeptal jsem se, abych přerušil činnost jeho nadledvinek, vstříkujících stále nové a nové dávky adrenalinu do krevního oběhu se všemi dalšími fyziologickými důsledky. Za chvíli by mne třeba mohl opravdu nakopnout.

„Jo. Vlastně ne. Skoro,“ popsal záhadný vztah k dámě s krásným jménem Naděje. „Na to nejsou naše čtyřstov... tedy stroje toho typu, co jsme tady s ním, stavěné. A pár jich už zařvalo právě kvůli takovým frajerům jako vy, co se motají kdoví ve kterém tisíciletí a ještě ke všemu tam všechno možné zapomenou, nebo dokonce tam zůstanou i s mašinou. Jako ten brión. To zase bude ve vedení Společnosti sranda jako v márnici. Už to vidím!“

„Nechápu to. Proč by měly stroje havarovat...“

„Koukejte, vy se pořád jenom ptáte, jako bychom byli informační kancelář, a ne patrole. Impertinenzia...“

Vrčel, ale nakonec se rozhodl zřejmě obětovat další pesety na konto mého poučení.

„Bodejť – taky to nevěděl nikdo, dokud se nám nestal ten malér v Grónsku, kde nějaký bláznivý científico chtěl...“ Vincente si odkašlal.

... zkrátka tam něco potřeboval vidět nebo fotit, nebo já nevím co vlastně. A mašina se mu rozpadla na šrot, zrovna když už vystupoval z fáze dezintegrace. No, a potom se přišlo na to, proč: protože jsme nechali v minulosti celé hromady smetí, dokonce se připravovala společnost, která chtěla zřídit kontralokátory na přesouvání starých autůků za mírný poplatek do minulosti místo na automobilové hřbitovy. Ať prý se páni neandertálci povoží! Stejně toho moc ze života neměli. K tomu sice nedošlo, ale i to, co už se do minulosti dostalo, stačilo vytvořit s tím neřádem časem nějakou porquerii. Asi jako dvojramenná páka – jenže to rameno do minulosti je asi milionkrát delší než to druhé, na kterém i tahle mašina –“ pleskl s profesionální, nedbalou, avšak zřejmou zálibou do stříbrného boku disku, „- visí, když se zase pěkně sbírá dohromady doma, v našem čase. Ještě jedno café solo navrhnout?“

„Ne. Děkuji. O žádném maléru v Grónsku jsem neslyšel.“

„Tak vidíte, že kecáte, amigo! Stal se sakra dávno před rokem

1970. No – de todos modos – na každý pád máte štěstí, jestli náhodou nelžete. Člověče! 1970! Co bych za to dal, kdybych tenkrát žil. Por todos partes se něco dělo, začalo to zrovna s Měsícem, pak přišel Mars...“

Vzhledem k jeho laskavosti jsem mu jeho idylické představy nevymlouval. Neměl jsem zkrátka to srdce.

„No, kamaráde – pomalu dáme zpátečku. Vyklopíme vás zase tam, odkud jste se sem zamotal. A už to prosím vás nedělejte. Nemá to smysl a jsou z toho jenom maléry. Co je?“ obrátil se k Vincentovi a vyslechl jeho stručný projev.

„Jo – to má pravdu,“ poznamenal zamyšleně. „Když jste z roku

1970, jak jste tedy přišli k tomu Běčku, co s ním podle vás ten ladrón, ten asesino, fouknul i s vlečákem?“

Neméně stručně jsem vysvětlil historii existence dvou chronokomunikátorů v západoafrické jeskyni – zřejmě k malé radosti obou členů patroly a k ještě menšímu budoucímu potěšení jejich nadřízených. Představa dvou strojů času, bloudících někde v hluboké minulosti, jim, jak se zdálo, drásala nervy. „Proč se za nimi nepustíte?“ zajímal jsem se.

„Když mají ten kousek... levia, ne? Tak jak jste tomu říkali.“

„Na to prestissimo zapomeňte, jestli vás o to smím prosit,“ zamával zase rukama Ernesto. „No – nemůžeme! Jaksi por un capricho del azar, hrou osudu. Už to, že se placatíme tady, je tak říkajíc o ústa. A každá stovka let nazpátek by byl úplný malér s kdovíjakými následky. Někde by to mohlo docela dobře udělat bác – tady, chci říci teď, nebo třeba u nás doma, v našem čase. Ony se teď ani nové mašiny pro cestování časem nesmějí vyrábět – těch pár, co je ještě v provozu, už jenom sbírá smetí.“

Jako my dva. Nebo, jak je vidět, zapomenuté dobrodruhy, jenomže to se nám ještě jaktěživo nestalo. Dneska poprvé.“

„Vážně ne?“

„Palabral. Na mou duši! Dřív, když tohle courání časem byla velká móda a nikdo netušil, jaké to všechno může vzít konce, tak pochopitelně k nějakým takovým malérům došlo. Ale to OIC strašně rychle zarazil...“ Podrbal se na bradě.

„Sranda to byla, o to nic, když přivezli na Základnu toho cabróna – jak se jmenoval, aha, Enoch...“

„Veinte,“ poznamenal neosobně Vincente.

„S. S. S.,“ vyjel Ernesto. „Su seguro servidor, nejuctivější služebník! Ten se zase nějak bojí, aby nebyl alespoň jeden večer střízlivý! Ale stejně to s tím Enochem byla sranda. V bibli stojí, že si ho vzal k sobě Bůh. Pěkně Bůh! Pues sí!

Jeden flákač od televize, co si chtěl udělat reklamu, kamaráde. A udělal, caracoles!“

Tak tedy i tohle, i Enoch... I budoucnost i minulost současně byla dávno v řetězu příčin a následků... Absolutní čas, ve kterém se všechno srovná...

Vysvětlil jsem to pokud možno plasticky Ernestovi.

„Quía! Co vás to napadá, člověčku! Tohle si taky naši milí eruditas mysleli, a potom se to nevyplatilo. To se nedá předem...“

„Venticinco,“ zahuhlal spokojeně Vincente.

„Mierda!“ reagoval Ernesto slavným a historickým výrokem generála Cembronne u Waterloo na dobře míněnou anglickou výzvu: „Vzdejte se, chabří Francouzi!“

„Moc si tu povídáme, hombre. Nejvyšší čas, abychom se odpíchli o dům dál. Nasedat, panstvo!“

Vincente zmizel v nitru létajícího talíře – Ernesto mi zdvořilým gestem naznačoval, abych koukal šplhat po žebříku za ním.

„Strašně vám tam všechno umažu,“ varoval jsem ho a dost zbytečně poukázal na své šaty, které se změnily v hroudu zasychajícího bláta, ozdobně pocukrovanou bílým prachem. „En absoluto, vůbec ne,“ ujistil mne Ernesto. „Všechno, co jste tady na sebe nasbíral, zůstane při dezintegraci taky tady...“ starostlivě se podíval, jestli Vincente neposlouchá, ... prostě při startovacím manévru, rozumíte? Budete čistý jako slovo boží, pokud jste sem ovšem čistý přišel. S tím, co je ve vás, si už nějak poradíme, naturalmente.“

„Poslyšte, Ernesto, kamaráde...“ začal jsem rozpačitě s jednou nohou na příčce žebříku, ... doprovodila mne sem... jakási dívka.

Mám o ni strach, víte? Nemohli bychom se trochu poohlédnout po okolí, jenom tak kousíček směrem k městu...“

„Tady že je město? Tady? A teď? Nezdá se vám něco, amigo?“

Ujistil jsem ho, že se mi nic nezdá a že už pohled sám stojí za tu chvilku zdržení. Vylíčil jsem mu zkrátka tu krysami se hemžící díru jako cosi podobného Hollywoodu.

Už poněkolkáté zoufale rozhodil rukama, protáhl se kolem mne a šel zagitovat Vincenta. Slyšel jsem jenom úryvky jejich rozhovoru: „Los lindes de bosque... pokraj lesa... carca... docela blízko... segura ente... jamás... sobre todo – především...“ Co především, jsem se nedozvěděl.

V průlezu se objevil Ernesto s výrazem nejhlubšího smutku, asi jako Buster Keaton.

„Treinta,“ oznámil mi tragicky. „Kdyby to šlo alespoň zinkasovat vás... Ale nic od vás tak jako tak domů dovézt nemohu. Tak pojďte – uděláme si maličkou excursión za vaší dívkou.“ Raději jsem neprotestoval.

„Jak vypadala?“ zajímal se Ernesto. „Měla nějaké zvláštní znamení?“

„Celkem snad ani ne...“ váhal jsem s odpovědí. „Černovlasá – u nás by asi působila trochu – trochu výstředně, ale zase ne tak moc. Víte – ona neměla nic na sobě!“

„Vaya! Vy máte ale známosti...“ poznamenal jenom upjatě a pečlivě zavíral dvířka několika šrouby. „Sirvase usted, račte prosím si posloužit okénkem, buďte tak laskav a nemotejte se mi tady. Teď je s mašinou trochu fušky. Pak už to samozřejmě zvládnou automaty.“

Snažil jsem se tedy zmenšit na co nejmenší formát – prostor uvnitř disku byl těsný i pro dva muže patroly. Když jsem k nim přibyl já, nebyli jsme umístěni o nic komfortněji než posádky kosmických lodí Apollo ve velitelské sekci, poskytující asi tolik místa jako lepší a okázalejší rakev.

Ernesto v přiléhavé čapce, která mi byla nejasně povědomá, zmanipuloval nějakými hejblaty na řídicím panelu. Vypadal svrchovaně jednoduše – ten panel – rozhodně méně komplikovaně než pult našeho Běčka se zneklidňujícím glóbusem, žijícím vlastním podivným životem, a s poskakujícími ciframi na obrazovce počítače. Vzápětí se ozvalo kovové bzučení, totéž, které mne přivedlo selvou v posledním, takřka románovém okamžiku ke stroji.

Sklem (nebo co to bylo) býčího oka, posunujícím všechny barvy k modrému konci spektra, jsem pozoroval, jak se k nám blíží koruny stromů a jak zůstávají pod námi. Třinohý lesklý hmyz odstartoval téměř bez ořesu a rozhodně s menšími efekty než ten krám, který Huddy vyhrabal jako danajské dědictví Paula Schliemanna. Zatím.

„El rejos va bien – zatím to šlape dobře,“ konstatoval spokojeně Ernesto. „Takhle hluboko v minulosti člověk nikdy neví...“ Lehce pohyboval pákou, opatřenou červeným knoflíkem. Létající talíř klouzal nad vrcholky stromů selvy a patrně velmi znepokojoval zelené papoušky. Už museli mít pomalu nervy nadranc.

„Tak co říkáte našemu kastrólu?“ obrátil se ke mně kovboj Ernesto s prastarou pýchou všech postilionů, šoférů a kosmických pilotů.

„Dobré, co? A hele – je tu namouduši město!“ Blížili jsme se mu nad sítí kanálů, zavodňovacích příkopů a nad trojnásobným prstencem průplavu, který snad měl v mezích možností napodobovat pyšné vodní dílo hlavního města Atlantidy. Ani teď nebylo na ulicích a mezi chatrčemi živého človíčka. Aréna byla prázdná, Drobečkova zdechlina zmizela. Na terasách a na temenech pyramid se nezablýskala ani jediná žlutá přilba. Jenom vyrušení zopilotes se neochotně zvedli, několikrát zakroužili, a jakmile se disk trochu vzdálil, pokračovali v požehnaném díle.

Bílé město se opět jednou schoulilo do ulity pyramid a barabizen z větví jako rak poustevník a čekalo, až přejde nebezpečí.

Ernesto několikrát zakroužil přímo nad vrcholy pyramid. Zdálo se mi, ovšemže jenom zdálo, vždyť jsme byli hermeticky uzavřeni, že ke mně zavanul sladký zápach hniloby. „Desgraciadamente... bohužel, kamaráde,“ zabručel. „Ta chica je už kdoví kde. Máme to marné...“ Pokrčil rameny. „Jedem, odpich! Tak – hasta la vista, anebo spíš sbohem. Doufám, že se už ty dvě mašiny neozvou a že nebudeme muset strkat hlavu...“ Mávl rukou a zřejmě něčím pohnul, protože se krajina pod námi rozběhla, jako když vystřelí, ačkoli jsme tady, v kabině, nepocítili ani nejmenší účinky setrvačnosti.

Anebo docela nepatrné, rozhodně menší, než když řidič tramvaje pohne reostatem.

Yucatan se pod námi odvíjel jako různobarevný koberec. „Hermoso, co?“ liboval si Ernesto. „Krása! Dovedl jsem se narodit.“

„Vincente není odtud?“ zeptal jsem se.

„Kdepak! Copak to na něm nevidíte? Vincente je Hondureño.

Z Hondurasu.“

Vincente pochopil, že je řeč o něm, a s úsměvem pokýval hlavou.

„Vidí nás teď ze země?“ pokračoval jsem v průzkumu.

„Probablemente, pravděpodobně. Proč se ptáte?“

„Jenom jsem si ujasňoval, co to vlastně nad námi létalo. Víte, v našich dobách. Létající talíře.“

„Aha – discos voladores... No, samozřejmě. Co jste myslel? Že je kočírují zelení Mart'ané nebo pumprlíci z Andromedy? Ten... ten... oficiál, důstojník, jak se jenom, aha, Mantell, to přece už dávno prošvihl, když se setkal s nějakými ožraly, co nad letištěm očumovali pradědečky. Zachytili jsme tenkrát jeho zprávu na zem – že prý jsou v tom kastrólu lidi. To bych rád věděl, co jiného tam mělo být... Veverky?“

„Také jsem to slyšel, jenže se to nějak ututlalo,“ přikývl jsem.

„To už je tak svět,“ zafilozofoval si Ernesto. „Zažijete ještě větší legrace, amigo. Jestli jste opravdu z roku 1970,“ podíval se na mne podezíravě, „a jestli nejste, tak to raději vyklopte. A mí me importa – víte, záleží mi na tom, protože jinak vás asi moc v pořádku nevrátím. To chce přesně načasovat!“

„Na mou duši, Ernesto,“ ujistil jsem ho. „A co ještě zažijeme?“

Alespoň mi to trochu naznačte.“

„Máte řeči jako farář při Todos los Santos,“ zamračil se.

„Frescura! Vy si zřejmě myslíte, že vám budu contar con todos los pelos y señales, všechno vyprávět pěkně do puntíku, co? Nic takového. Mám svoje předpisy, pane! Co uvidíte, uvidíte, a uvidíte hlavně spoustu flákačů, kteří neměli zrovna nic jiného na práci a měli moc zbytečných prachů. A tak se vozili očumovat ty vaše legrační mašiny, co jim hoří oheň u ocasů nebo co se jim vrtí vepředu šroub a podobně. De cuyas resultas se stala hromada malérů...“ poučil mne s neobyčejně rozvinutým smyslem pro zachování tajemství všeho druhu. Hondureño Vincente už asi rezignoval. Nesnažil se ani sečítat trestné pesety.

„A proč se tolik ukazovali – pardon, proč se tolik ukazují, vlastně budou ukazovat?“

„Por vida! A to měli být ti villanos, ti lumpové, pořád v dezintegraci? Proč by potom vyhazovali peníze? Ostatně z toho teď máte hromadu legrace, ne? Cosmic Brotherhood Association, co se k discos voladores modlí jako ke spasitelům...“

„A co když tohle všechno budu doma vyprávět a napíšu a...“

„Trhněte si nohou, pues señor vaya mucho con Dios – spánembohem.

Nebudete ani první, ani poslední. Nejspíše si uděláte reklamu jako un loco, jako blázen. Někde jsem četl, že zrovna tohle zkoušeli ti dva manželé, co je ten idiot...“

„Ernesto!“ zahučel káravě Vincente.

„Perdón. Zkrátka jeden moc podnikavý a zvědavý doktor, no.

Trouba, nic víc. Ale ti dva si taky nepomohli, señor mio. Takže žádné strachy. A pomalu se připravte. Jsme už nad Ma-ri-ánské Lázně. Strašné jméno.“

Udiveně jsem se podíval býčím okem dolů – posledních pár minut jsem díky zajímavé konverzaci přestal sledovat let. Je to vůbec možné? Za těch několik okamžiků...

Pod námi byl zase prales – zřejmě se jich už nadosmrtni nezbavím.

Jenomže tohle nebyla tropická selva, ale míchaný les, z něhož jako prapory vyčnívaly vrcholky jedlí, plovoucí na moři rozložitých buků a dubů. Snažil jsem se rozeznat reliéf krajiny.

Marně.

„Tohle že jsou Mariánské Lázně, Ernesto?“

„Sera otros dia, příteli. Podle všeho ano. Totiž přesně řečeno tohle budou za nějakou tu tisícovku let ty vaše lázně. Teď musíme hupky hupky do mimoprostoru a za chvíli se tam k obecné radosti těch – jak jim říkáte – aha, ufologů objevíme. Lehněte si.“

Uposlechl jsem. Vincente mi připevnil na hlavu nějaké dráty, ukončené kovovými placičkami jako elektrody encefalografu.

Povzbudivě se na mne usmíval. Asi tím projevoval vděčnost za dosaženou výši Ernestových hříchů.

„Co se bude dít?“ obrátil jsem se opatrně k Ernestovi, abych nezmařil výsledek Hondureňovy práce.

„Absolutemente nada. Musíme vám jenom regenerovat těch pár mrňavých věcí v mozku...“

„Buněk.“

„Exacto. Při dezintegraci, a hlavně až zase budete kompletní, by vám třeba mohly chybět. Ty, které jste živil tam...“ mávl rukou do minulosti, jako by ukazoval do vedlejšího pokoje.

„A kromě toho je ten krám taky napojen na řízení mašiny, abychom vás vyklopili zase přesně v okamžiku, kdy jste vypadl ze svého času. Jinak by to mohlo dopadnout všelijak.“

„A co ostatní buňky v těle? A co vaše mozky?“

„O ostatní buňky se nestarejte, zbude vám jich ještě hromada. Na mou duši! A my s Vincentem si dneska večer vykurýrujeme mozky tequillou. Už jsme na to zvyklí. Připraven?“

Přikývl jsem.

Měl jsem pocit, že jsem se propadl do absolutní tmy, která vyskočila ze všech stran a zavalila mne v tom okamžiku, když se někde mimo čas a mimo prostor rozkývalo obrovské kyvadlo z věčnosti do věčnosti, věděl jsem, že je někde docela blízko, že letí kolem mne beze zvuku, bez jediného závanu v té hrozně černé prázdnotě. Pak se rozzářilo oslnivé světlo, vybuchlo mi do očí, které jsem musel zavřít a zakrýt dlaněmi. Hlava se mi točila a ve svalech jsem cítil křečovitě záškuby, ale jinak mi bylo rozhodně lépe než po té děsné materializaci v Atlantidě. Ernesto a Vincente seděli dál na svých místech u řídicího panelu, šklebili se a potřásali hlavami jako boxeři, kteří právě inkasovali propagační úder do brady.

„Terminado – jsme tady, váženosti!“

Shrnul jsem si z lebky dráty a opatrně – hlava se zatím nepřestávala motat – jsem se došoural k okénku. Pod námi svítila šňůra světel hlavní lázeňské třídy. Tu a tam mrkaly neony a nedaleko projíždělo auto s rozsvícenými reflektory. Zastavilo uprostřed silnice.

„Vidí nás?“ zeptal jsem se.

Ernesto se naklonil k okénku. „Tamten? Asi ano. Při takovém skoku se mašina na povrchu obvykle rozžhaví dorůda. Musíme chvíli počkat. Vysadím vás někde kousek bokem, ať tu neděláme velký tyátr. Šéf to nevidí rád. Nedovedete si představit průšvih, co jsme s Vincentem měli, když se zjistilo, že ty palice v La Ventě jsme my. Na mou duši, my dva! Někdo nás tam okoukl.“

„Ty obrovské sochy, kosmonauti?“ blýskl jsem se nedávno získanými vědomostmi a zároveň jsem pochopil, proč mi byly přiléhavé čepičky Ernesta a Vincenta povědomé.

„Exacto! Jenomže ani já, ani tady kamarád bychom se nikdy nesnížili k létání po všech čertech. My nejsme komedianti, señore! My ne. My se živíme poctivě!“

Létající disk se sesunul stranou, zakolébal, sklouzl nad obdélníky opuštěných tenisových kurtů s barabiznou střelnice a přistál na silnici nedaleko místa, kde jsem se poprvé setkal s Huddym.

„Tak pohyb, doktore,“ vystrkoval mne Ernesto, „nebo tu za chvíli bude tábor lidu a my si to od starého vypijeme jako dva kluci.“

Ono už takhle...“

„Tak vám děkuju, moc,“ řekl jsem upřímně. Málem jsem dodal „za svezení“, ale včas jsem se zarazil.

„S. S. S.“ opakoval se Ernesto, „váš uctivý služebník. Hasta la vista, amigo! A mějte se v těch vašich časech prima!“

Měl jsem stažené hrdlo jako malý kluk a nedokázal jsem už říci ani slovo. Dvířka zapadla, kovový brouk zavrčel, tiše se vznesl nad vrcholky stromů a odletěl někam směrem na západ. Asi do Mexika, co já vím.

Zůstal jsem na silničce sám. Dokonce i veverka Zuzany už šly do hajan. Vdechl jsem vůni lesa A. D. 1970, lehce říznutou výfukovými plyny a kouřem. Byl jsem zase doma.

Pomalu, krok za krokem jsem sestupoval z mírného kopečku směrem k městu a vychutnával pocit, který jsem si ještě včera vůbec nedovedl představit: jistotu, že ať se stane co se stane, jakože se obvykle stane to nejhorší, nevystřelí tu nad stromy hlavu Drobeček a nezačnou padat otrávené listy. A ovšem nesetkám se také už nikdy s Annou... Co asi dělá?

Teprve pak jsem si uvědomil, že je už nejméně deset tisíc let mrtvá. Zvláštní.

Nemělo smysl o tom uvažovat. Teď ne. Teď určitě ne. Hlavní bude, dostat se nějak nepozorovaně domů. V těch zablácených šatech...

Ba ne. Bláto i rafinovaně ozubené kuličky semínek z Atlantidy byly ty tam, košile byla sice propocená a tvrdý límeček patrně navždycky ztratil apreturu, ale co do bělosti mu nebylo možné nic vytknout. Někaké ty trhliny na kalhotách i saku ovšem jako památka zbyly, ale to se ve tmě ztratí. I minox, podobající se ještě před chvílí kouli bláta, jak jsem si je nahnul při plazení selvou do náprsní kapsy, zářil chrómem. Což by jako fotoaparát, zrozený původně pro špionáž,

vlastně ani neměl dělat.

Teď už jsem rázoval podstatně klidněji. Ernesto slíbil a Huddy také, že všechno zůstane ve správném čase. Právě při této myšlence jsem vyskočil snožmo do výšky, protože se těsně přede mnou ozvalo strašlivé zaječení.

Nejdříve mne napadlo, že hrůzy ještě neskončily a že to asi přece jen s návratem do přítomného času nebude tak jednoduché, ale pak jsem poznal, že proti mně stojí ve světle prvních lamp, umístěných nad silnicí ve velice úsporných vzdálenostech, drobný, zcela nebojovně vypadající mužik. Třásl se jako sakura ve víchřici (když pan Hloucha dovolí), takže ze sebe nemohl vypravit ani slovo. Teprve po chvíli se přiznal, že se mě děsně polekal, protože si myslel, že jsem Marťan.

„Jak jste na to, člověčku, přišel?“ zpytoval jsem zvědavě.

„Tady nahoře – prosím – před chvílí – pane, na vlastní oči, slyšíte, na vlastní oči... Létající disk se světélky na okraji, a přistál někde v lese. Pane, já jsem viděl...“

„Pane, já jsem zase lékař,“ oznámil jsem mu. „Jdu právě odtamtud a neviděl jsem vůbec nic. Jděte domů, dejte si obklad na čelo, pane, a spěte. Nebo bych vás musel nechat vyšetřit...“ Mužik se zděsil, vydal několik neartikulovaných zvuků a odpelášíl směrem k silnici, kde zřejmě před chvílí zastavil automobil.

To by tedy bylo.

Na rozcestí nad kolonádou jsem se na okamžik zarazil. Pak jsem místo směrem ke svému hotelu zamířil do kopce ke Continentalu.

Jestli si to Huddy rozmyslel dřív, než bylo pozdě, než už se příliš mnoho těch mňavých částek mozku změnilo kyslíkem a vodou a ovocem Atlantidy, pak je teď ve svém pokoji. A já si to s ním vyřídím, s lumpem, cubrónem, putou! Zaťal jsem rozedrané ruce v kapsách kalhot a za chvíli už pokud možno rychle, aby vrátnému unikly jisté nedostatky mého obleku, proběhl recepci. Udiveně povytáhl obočí nad tím, že mne neviděl vycházet, ale poznal mne a zdvihl ruku k čepici nenapodobitelně ledabylým a elegantním gestem frontových bojovníků, které si nejdříve osvojí příslušníci jednotek v hlubokém týlu. Především od proviantury. Nečekal jsem ani na výtah. Vyběhl jsem po dvou schodech a popadl za kliku Stanhopových pokojů.

Bylo otevřeno. Uprostřed místnosti stál chronokomunikátor, svítil jemnou síťovinou silového pole a nad pilotní deskou se pomalu otáčel fantasmagorický glóbus.

Vletěl jsem do ložnice. Byla prázdná.

„Stanhope! Huddy!“ zavolal jsem – ale pak jsem si povšiml, že na jednom z maličkých skládacích sedátek je kouskem nějakého hadříku nebo tkanicí připoután Stanhopův zápisník. Před chvílí to byla exkluzivní věcicka z černé hlazené kůže a se zlatým monogramem – teď byl otřelý, trochu potřhaný a po písmenech zbyly jenom dírký v kůži desek.

Klesl jsem do křesla – ještě vonělo Stanhopovými doutníky – a díval se jako hypnotizován na deník. Pak jsem protáhl ruku silovým polem a jediným trhnutím se ho zmocnil.

Notes byl popsán tužkou i propisovacím perem spoustou čísel, počmáraný nákresy čehosi, co mohlo, ale také nemuselo být sklářskou pecí nebo milířem – nebo snad nějakou hutí, a dalšími malůvkami. Zalistroval jsem až do konce. Několik posledních stránek bylo prázdných, ale pak jsem našel konečný, roztřesený zápis.

„...bohužel, nepodařilo se to. Patrně nelze udělat výjimku v absolutním čase. Pokus nevyšel. Nemám už čas – zase ta bolest u srdce a škrcení v levé ruce. Tentokrát to trvá příliš dlouho a lék mi nepomáhá. Už asi nedopíši. Posílám stroj zpátky s deníkem – snad na něj nepůsobí... Nevím. Vlastně nevím vůbec nic. Jako on. Noc se blí...“ Zápis končil klikatou, křečovitou čarou, vybihající za okraj stránky.

Chvilí jsem zamyšleně seděl, pak jsem vstřčil notes do kapsy a prošel, jako řízen cizí vůlí, silovým polem k řídicímu panelu.

Pamatoval jsem si, kde mi Stanhope ukázal tlačítko, vypínající zdroje té zatracené smrtácké mašiny, Běčka stotřináct. Silové pole zhaslo a hned bylo možné sklopit obě titěrná sedátka k řídicímu panelu, kam vzápětí zmizel i glóbus. Celý chronokomunikátor se změnil v něco velmi podobného příručnímu kufříku s rukojetí.

V recepci jsem se postavil do stínu oleandru, trčícího vedle pultu. „Ten pán nahoře...“ začal jsem.

„Já vím, prosím,“ přerušil mne úslužně noční úředník, „hlásil, že odcestuje. Všechno je v pořádku, prosím. Odpoledne už odeslal svého šoféra.“

„Ano, odeslal šoféra... Aha. Děkuji vám.“

Byl jsem opět odměněn fešáckým pozdravem. Za několik minut jsem se ocitl na hlavní třídě, zející prázdnou. Stále mne neopouštěl pocit, že kdosi jedná za mne, že mne nutí zajít do strmě stoupající uličky, sevřené výlohami dávno opuštěných a prázdných obchodů.

U chodníku stálo několik pomačkaných popelnic a na všudypřítomném staveništi nebo bouračce nebo snad obojím se povalovaly cihly.

Jednu z nich jsem potěžkal v ruce a vši silou třískl do kufříku chronokomunikátoru. Alespoň tohle, Ernesto, mohu udělat. Škoda že se o tom šéf nedozví. Potěšilo by ho to. Snadnost, s jakou se ta věc měnila v drobné střepy, mne překvapovala. Z jakési schránky se vysypalo několik hrstí drobnohledných součástek, za které by asi každá fabrika elektronických zařízení s rozkoší dala prvorozenství i nesmrtelnou duši. Ale to nic. Všechno má zůstat ve svém čase. Glóbus se rozpadl v černošedý prach – zůstalo jen kovové jádro. Hřálo v ruce. Tak, Hondureño, a je to. Ještě trochu smetí z druhé popelnice navrch. Hotovo.

„Děláš... kravál... moulo...“ poučil mne osamělý vrávorající chodec a hned se zase věnoval složité fyzikální problematice udržení rovnováhy tělesa vratce podepřeného, jímž je i člověk trapně střizlivý. Oprášil jsem si ruce. V Colibri ještě sedělo při polospuštěných roletách několik posledních hostů kolem kvílejícího magnetofonu.

„Ballantine. Bez sody,“ objednal jsem.

„Ten pán včera vás nakazil?“ zeptal se pan Kvido, když přelával kostku ledu brunátným nápojem, zatímco jsem

schovával krvavé dlaně pod stůl.
„Prosím? A tak – ne, nenakazil. To je stejně asi naposledy, víte?
Jako jakási – jakási tryzna.“

XIII.

Milý Suro, oba teď máme čas, já učít se a ty poučovat. Rád bych totiž věděl, zda podle tvého názoru jsou duchové, zda mají skutečnou postavu a nadpřirozenou podstatu, nebo zda to jsou jen jalové a neskutečné jevy, jimž náš strach propůjčuje podobu.

Plinius mladší, Strašidelný dům

„Nu, vám není nic platno mluvit o jeho probuzení,“ řekl Tidlidum, „když jste jenom něčím v jeho snu. Víte velmi dobře, že nejste skutečná.“ „Já jsem skutečná,“ řekla Alenka a začala plakat.
„Neděláte se ani ždíbeček skutečnější pláčem,“ poznamenal Tidlidum. „Není tu proč plakat.“ „Kdybych nebyla skutečná,“ řekla Alenka – napůl se již smějíc slzami, vše se jí to zdálo tak směšné – „nemohla bych plakat.“ „Doufám, že si nemyslíte, že tohle jsou skutečné slzy?“ přerušil ji Tidlidum nesmírně pohrdavým tónem.
Lewis Carroll, Alenčina dobrodružství

Byla to moje oblíbená podvečerní chvíle, když poslední konzumenti Lesního pramene odpěchali k chudým dietám a kolem dokola se konečně usadila chvíle klidu. Uvědomoval jsem si, že si tak trochu hraji na lorda Ransoma, jenomže ten posedával na verandě rajipurského bungalowu, popíjel brandy a poslouchal, kterak sluha Jana Křtitele muzicíruje na flétnu. Já jsem tu měl pamětní kámen Václava Beneše Třebízského, zácpotvorný a průduškám blahodárny pramen, vypelichané veverky Zuzany a občas houknutí auta od silnice k přehradě. Mohlo by to být, když se to tak vezme kolem a kolem, ještě horší.

Cítil jsem v kapse objemnou tíhu Stanhopova deníku. Mám, nemám...

Mám někde v nedalekém lese nasbírat hromádku roští... Fotografie jsem už včera obdržel, vyvolané a zvětšené, i s drobným svítkem filmu, podobajícího se spíš černé nudli. Dost mne udivilo, že pán za pultem nekomentoval ani zvláštní formát negativu, ani kazety, které by se rozhodně do mikromy nehodily. Buď byl náтурой přívržencem stoické filozofie a bylo mu to fuk, nebo sem cizinci s minoxy jezdí častěji.

Zdálo se, že negativu neublížilo ani bláto, ani deset tisíc let a že měl Huddy s teorií latentního obrazu pravdu. Snímky byly kontrastní, ostré a dost názorné, i když by se Stanhope jako profifotograf pravděpodobně neužil.

Pomalu jsem probíral vějířek snímků. První pyramida, trochu zvětšely sloupový chrám na ústředním náměstí, velká pyramida, bůh-král Pavel Schliemann coby veslař bez vesla, ornamenty s hady a jaguáry, sošky – ani nevím, kde je Huddy zmáčkl. Co tomu asi říkají odborníci-historikové?

Dovedl jsem si vlastně odpovědět sám: že jsem poměrně šikovný mystifikátor a hochštapler, který se chce dělat zajímavým nebo si nějaký ten groš přivydělat. Ernesto měl pravdu. Asi bych vypadal como un loco, jako koncesovaný blázen. ň propos Ernesto – objevil jsem i ty maléry, co se o nich zmiňoval, díky místnímu ufologickému nadšenci, vykládajícímu minulost, přítomnost i budoucnost a samozřejmě i discos volaclores podle bible. Bystře a s obdivuhodnou jistotou mi nalistoval nejen jakousi agenturní zprávu o panu Henochovi, kterého „nebylo, nebo Bůh vzal si ho“, ale i vyprávění proroka Ezechiela, jenž „třicátého ledna, čtvrtého měsíce, dne pátého, když byl mezi zajatými u řeky Cheber“ spatřil, že „a aj, vítř tuhý přicházel od půlnoci a oblak veliký a oheň plápolající a okolo něho byl blesk, a z prostředku jeho jako nějaká velmi prudká světlost, z prostředku toho ohně“.

Načež po tomto žurnalisticky dost přesném určení místa i času následuje popis vozidla, jehož „kolo jedno bylo na zemi při zvířatech u čtyř tváří jednoho každého z nich. Na pohledění byla kola a udělání jich jako barva tarsis, a podobnost jednotejnou měla všechna ta kola, a byla na pohledění a udělání jejich, jako by bylo kolo uprostřed kola. Na čtyři strany své jítí majice, chodila a neuchylovala se, když šla. A loukotí své i vysokost měla, že hrůza z nich šla, a loukotě jejich vůkol všech kol byly plny očí. Když pak chodila zvířata, chodila kola podle nich, a když se vznášela zvířata vzhůru od země, vznášela se i kola.“

Ochotný nadšenec mne delší dobu přesvědčoval, že zkrátka nemohlo jít o nic jiného než o nějaké univerzální terénní vozidlo, patrně i vznášedlo, opatřené hromadou objektivů jako špiónážní družice.

Pomyslel jsem si, že se v tom případě vůbec nepodobalo ani létajícímu disku kovboje Ernesta a Hondureña Vincenta, ani zmetku, který měl málem na svědomí mne, ale třeba bylo více prototypů. I s kolečky a teleobjektivy.

Konečně jsem se osvobodil, obtěžkán ještě na cestu historií z Lámechova svitku, nalezeného u Mrtvého moře, kde se to jen hemží „syny nebes“ a jejich potomky, a o Henochovi, jemuž se podařilo uprchnout před potopou podstatně modernějším způsobem než na house-boatu, totiž „ohnivým vozem“. A ještě něčím: adresou nejbližšího reprezentanta mezinárodní společnosti APRO, založené manželi Lorenzenovými a snažící se létající talíře nepředpojatě zkoumat. Což se našemu biblickému badateli nezdálo dost uctivé.

Patrně.

Tam jsem načerpal další znalosti – i o příliš horlivém budoucím panu kolegovi lékaři, který sbalil 19. září 1961 na silnici č.

3. mezi Kanadou a Portsmouthem u Cannon Mountain pána a paní Barney Hillovy a zatáhl je do létajícího disku, patrně aby řádně vyšetřil fyzickou kondici pradědečků. Prasklo to teprve roku

1964, když se oba manželé pro stálé nervové obtíže obrátili na psychiatra, doktora Benjamina Simona v Bostonu, a v hypnóze vypověděli naprosto shodné údaje o svém dobrodružství – což by se asi nepodařilo ani dvojici perfektně

sehraných recidivistů.

Celkem jsem se nedivil, že se Ernestův šéf tak dohřál. Tohle byl, vulgárně řečeno, odvaz první třídy.

Také o vraku, nalezeném někde na Špicberkách – ačkoli Ernesto mluvil o Grónsku, ale to je jedno, obojí je to skoro vedle sebe – věděl. Roku 1952 ho tam vystrachali Norové a mlčeli jako hrob, ačkoli plukovník Darnbyl naléhal na sdělení objevu veřejnosti tím spíše, že šlo o nějaký superzáhadný kov, jehož spektroskopické složení vůbec neodpovídalo pozemským výrobkům. Že by mohl pocházet z budoucnosti, samozřejmě nikoho nenapadlo, zrovna tak jako v případě nálezů kanadského letectva začátkem července 1960.

Téměř půldruhého roku později se nechal – patrně ve slabé chvíli – slyšet poradce námořnictva USA, dr. Wilbert Smith z Ottawy.

Opsal jsem si část jeho prohlášení od nadšence APRO: „Nalezli jsme množství velice zvláštního kovu... Je toho okolo tři tisíc liber... Nalezli jsme věci, které se nedají vysvětlit. Máme tu něco, co nebylo přineseno na naši Zemi ani helikoptérou...“

Bodejť by taky bylo! „Domníváme se, že to, co máme, je část velkého zařízení, které bylo přeneseno do tohoto slunečního systému, a že to pobývalo dlouho v prostoru, než se ocitlo na Zemi. To lze soudit podle meteoritů, jež tkví v jeho povrchních vrstvách. Nevíme, zda se to stalo před několika lety – nebo před několika staletími...“

„To je jako z Jefremova, že?“ poznamenal na odchodu můj ochotný informátor. „Mlhovina v Andromedě. Hvězdolety, pokryté meteority jako Santa Maria škeblemi...“

Vydal jsem neutrální zvuk, něco mezi souhlasem a zakvilením.

Měl-li jsem ještě nějaký úhybný prostor k uklidňující představě, že jsem se nakrátko pominul rozumem, kdovíkdě si sehnal zánovní minox, vyfotografoval reprodukce nějakých jiho- nebo středoamerických vykopávek a konfabuloval cestu s Huddym do Atlantidy, pak tato naděje velmi rychle mizela. V absolutním čase se všechno báječně srovnalo.

Otevřel jsem váhavě deník. Zápisy byly nesystematické, některé téměř nečitelné. Huddy zpočátku datoval nejjednodušším způsobem, totiž ode dne našeho znebevstoupení do Atlantidy, ale brzy zřejmě přešel na místní kalendář, soudě alespoň podle ustavičně se opakujících slov „Imix“, „Chiccan“, „Muluc“, „Ahau“, „Pop“, „Kankin“, „Cumhu“, „Uyaeb“ a dalších, znamenajících asi v atlantském systému označení dnů a měsíců. Pokud jsem slyšel, byl i daleko pozdější mayský kalendář tak zamotaný, že z něho dodnes žije celá řada odborníků. A ne špatně. Takže jsem se vzdal touhy po dešifrování dat a spokojil jsem se s nadějí, že snad Stanhope své poznámky nepsal na přeskáčku.

„Vyšlo to!“ hlalo vítězně první zápis, energický a téměř přes celou stránku asi v polovině notesu, jehož počátek je hustě popsán vzorci, rovnicemi a několika výpisky, týkajícími se Atlantidy. „Skutečnost překonává očekávání. Romola bude zřejmě k nezaplacení jako překladatelka ctihodné boží vůle.“

Na dolním okraji stránky je připsáno drobnějším písmem: „Báječné banány. Cesta zpátky je ovšem uzavřena – ale s tím jsem počítal.“

Yankee na dvoře krále Artuše. V každém případě to bude legrace.“

Ano – patrně to byla legrace. A Huddy si ji očividně nenechal ani na okamžik kazit výčitkami svědomí nebo alespoň vzpomínkou na chlapíka, kterého unesl z dvacátého století do deset tisíc let vzdálené pohraniční provincie a ještě ke všemu ho tam nechal i po totálním rozpadu božské svatozáře. Bral to zkrátka sportovně.

Yankee na dvoře krále Artuše. Taky mám tenhle Twainův román rád.

Už proto, že v něm nejsou žádné mašiny času. Stačí pořádná rána do hlavy a hrdina se „pěkně veze dějinami.“

„Schliemann asi předvídal další návštěvníky – udělal mi tu předem znamenité renomé. Skoro jako by mne čekali. Málem jsem se strefil do jeho doby; co to je nicotných sto padesát let v téhle díře času?

Trochu obtíž s kněžstvem – jdu jim na nervy. Romola se naučila spoustu příjemných věcí, ale moc mne hlídá. To musím zarazit.“

Obtíže s klérem v bronzových přilbách a s lidumilnými zábavami v aréně Huddy ostatně taky předvídal. Asi je řešil všelijak – a v poslední instanci pistolí. Zmínka o trablech tohoto druhu se už v deníku alespoň neukázala.

Následovalo několik stránek, popsanych mnohokrát přeškrťávanými chemickými rovnicemi a technologickými poznámkami – pak konečně další zápis:

„Se sklem je to lepší od té doby, co G. našel vhodný písek.“

Uhlí, bohužel, špatné. Začneme se silnicemi.“

Odložil jsem sešit vedle na lavičku a zadíval se na rododendrony a sousoší dvou žen, které se čemusi usmívají, ale v duchu jsem viděl bílé sacbe, rozbíhající se z Města zlatých bran, od Paláce průzračných stěn, opatřeného tabulemi zvláště a chorobně zeleného skla. Bílé cesty – Stanhopovi asi muselo dát dost práce přinutit obyvatelstvo k takovému výkonu, ale zdálo se, že každodenní starosti ustaraného despoty uspokojivě zvládl.

Další sdělení:

„Schliemannova posvátná zbrojnice je k ničemu. Zabílo by to asi dříve obsluhu než nepřítele. Musím se na to konečně trochu podívat – na východě jsou nějaké potíže s Evropou. Smůla, že nevím, jak dlouhý čas zbývá do velké...“

Zápis nebyl dokončen. Snad chtěl Stanhope dopsat „války“. Ano, to ovšem nemohl tušit, jen neklid na východních hranicích mu signalizoval blížící se maléry. Jestli mají pravdu někteří vědci, jako třeba Thor Heyerdahl, byl tehdy na oceánech podstatně živější provoz, než jsme si až donedávna představovali. U břehů Atlantidy, obložené zlatem, mosazí a orichalkem, se asi vystřídalo poměrně dost evropských a egyptských barbarů, kteří si tam chtěli trochu přilepšit. Někteří z nich se jistě vrátili domů a vyprávěli. Takže „nějaké potíže s Evropou“ nebyly ničím nepochopitelným.

„Už pět let...“ hlásal další zápis. „Ženské tu chátrají hrozně brzy. Romola už není tak hezká, jak se mi zdávala. Musím mít syny. Všechno jde kupředu pomaleji, než jsem očekával. Lidský materiál a podnebí. Vozy. Uvažoval jsem o přemístění sídelního města do Británie, ale byla by to práce na celé generace. Musím to zkusit tady. Geologický

průzkum vypadá slibně. Jestli to vyjde...“

Pět let už strávil Huddy v Atlantida-Hiltonu. Rád bych viděl, jak asi vypadal. Jestli nosil taky bronzovou přilbu na pleši a trojzubé vidle – ačkoli to na lorda of Bannister nevypadá. Spíš atraktivní krátkou minisukénku jako helenističtí místodržitelé Judeje, rozhořčující do nepříčetnosti místní mravní a zbožné obyvatelstvo. Tady by ovšem asi k pohoršení nedošlo – ledaže by se Huddy v tom horku svlékl z kůže.

„Mám to, ale začalo mne zlobit srdce. Malárie je jakž takž v pořádku – našel jsem chininovník. Romola zemřela.“

Pořadí záznamů bylo velmi charakteristické. Napřed něco, co Huddy má – ať už je to cokoli – pak srdce, pak malárie a nakonec strohá zmínka o chudince Romole. Pokoušel jsem se vybavit si ji – marně.

Pořád se mi před očima místo ní objevovala Anna. Anna na terase nad arénou, Anna klopýtající na plochých nohou po rozpálené sacbe, Anna ležící nehybně tváří k zemi v močálu, Anna s dlaněmi složenými do misky a nabízející mi vodu z kdovíjaké louže...

Příští stránky se zdály naznačovat, co Stanhope měl – alespoň podle lakonických glos po okrajích.

„Mít tak alespoň pořádné kuchyňské hrnce – ta hlína ustavičně puká. Děláme sto věcí najednou.“

„H. a R. onemocněli. Musel jsem je na pár týdnů propustit.“

„Začíná se zbytečně moc mluvit. Co mám dělat? Nebudu se přece zdržovat vymyšlením manipulátorů. Kdyby došlo k válce s těmi opicemi v Evropě, padlo by jich víc.“

„Nové žíly – materiál vypadá dobře, ale už se bojím přibližovat.“

Potom soukromý zápis:

„Lamat je asi v tom. Chichen ještě ne. Musím se jí víc věnovat, dokud ta zatracená věc...“

Opět nedokončil. Začal jsem chápat a horečně převracel stránky dál.

„Alespoň na pár měsíců někam na sever nebo do hor – ale bojím se nechat provoz stát. Nemohu nikomu věřit. Ostatně se čím dál tím více zdá, že hlídají oni mne, ne naopak. Několik záchvatů denně – vyrobil jsem si ovšem nitroglycerin z tuleního tuku a pyritu, zrovna jako ten pošuk Cyrus Smith ve vernovce. Výbuchuje, ale na srdce kupodivu nepomáhá. Nevím proč. Farmakologii jsem jaktěživ ani okem neviděl. Škoda.“

Ne – tady to nebylo, ani v několika dalších zápisech, oznamujících zhoršování choroby věčnitých cév, kterému se Stanhope snažil předcházet zřejmě úpravou stravy, ale bez valných výsledků. Začal se kurýrovat nějakými bylinami a stěžuje si na bolesti hlavy. Lamat porodila dceru – jak zjišťuji na jednom jediném řádku. O slečně Chichen už ani slovo. Další stopa.

„Za pár měsíců už budu schopen udělat alespoň ukázkově pořádný bengál. Snad by i to stačilo. Na ty evropské kozojedy určitě.“

Experiment pokračuje úspěšně.“

To se dobře shodovalo s Huddyho slovy v selvě u chronokomunikátoru. Ano – on byl také fyzik. Docela dobrý fyzik, jak se pochlubil. Potřeboval jsem ještě jeden údaj a hledal jsem ho.

Kdo hledá, najde – jak říkával šenkýř Kafka nad hosty, hrabajícími se po kapsách v honbě za posledními korunami.

Po několika nesrozumitelných poznámkách, spíše útržcích slov, utopených ve vzorcích a číslech a smysl nedávajících slovech, následovaných proškrtanými plůtky čárek (snad znamenala ženská jména), jsem našel zápis:

„Konečně slušný stupeň čistoty. Je to kuchyňský experiment, daleko prostší, než o jakém uvažoval Fermi, ale jsem si skoro jistý, že vyjde. Všechno je připraveno – chlapi G. a R. jsou alespoň zčásti zasvěceni. Snad vědí víc, než si myslím. Nic nevádí! Tak jako tak – srdce a levá ruka a tak dále. Zítřka.“

Poznámka byla podškrtnuta tlustou čarou. Pod ní následoval jenom jeden jediný řádek:

„Vyšlo! Prestiž bohů zas jednou podstatně stoupl. Velký experiment by se měl zdařit.“

Nepotřeboval jsem víc.

Ačkoli se už den dost schýlil k večeru, zdálo se mi, že od města ke mně postupuje žhavá stěna. Snad to byl vzduch, tetelící se ještě žářem slunečného dne. Snad také něco jiného. Huddy byl fyzik. Dobrý fyzik.

Řada věcí se vysvětlila. Teď už jsem věděl, čím byla strašlivá zbraň, popisovaná v Mahabharátě, schopná usmrtit všechny válečníky, kteří nesou na těle kov. Dozvěděli-li se včas, že má být této zbraně použito, strhali vše kovové, co na sobě nesli, z těla, a důkladně omyli v řece sebe i vše, čeho se dotkli. Bylo to nutné – jinak totiž vypadaly účinkem této zbraně vlasy i nehty na rukou a nohou a všechno živé bledlo a sláblo. Pochopil jsem také, proč se k francouzskému fyzikálnímu chemikovi a později atomovému fyzikovi Jacquesu Bergierovi dostal dávno před válkou neznámý muž s důtklivou žádostí, aby jeho ústav okamžitě zastavil pokusy se štěpením atomového jádra. Může prý dojít ke strašlivým výbuchům a k zamoření celých krajin. My, alchymisté, – poznamenal muž – to víme už velmi, velmi dávno...

Říci „my, alchymisté“ tváří v tvář vědci, je pochopitelně něco podobného jako vyprávět křižáckému rytíři o výhodách Prorokovy víry. Bergier (jenž se za několik let stal jedním z vůdců francouzského protifašistického odboje) návštěvníkovi vysvětlil, že nemá na podobné nesmysly čas, protože jeho laboratoř, ačkoli dost slušně vybavena elektronickými aparáty, vakuovou technikou, zkrátka vším, co bohatí dobrodinci mohou chudým fyzikům poskytnout, přece jen ani zdaleka nestačí nadělat na světě takový nepořádek. Dozvěděl se, že ani vakuové techniky, ani elektroniky není třeba. Postačí prý velmi primitivní zařízení a jednoduché geometrické uspořádání jistých chemicky čistých látek. O několik let později zapálil Enrico Fermi svůj „atomový milir“ a zahájil tím novou epochu dějin. Nepotřeboval vakuovou techniku ani elektroniku. Jen jisté geometrické uspořádání kostek čistého uranu a grafitu.

Před mojí lavičkou se zastavila zchátralá Zuzana a skepticky se na mne zadívala. Asi jsem nevypadal na štědrého majitele burských oříšků. Odběhla.

Letmo jsem prolistoval zbytek zápisníku. Záhadní mládenci – nebo panny, jenomže bez sčítacích znamének – G. a R. se vyskytli ještě několikrát vedle výpočtů a stručných poznámek o střídavém postupu nemoci, která zřejmě Huddyho

zneklidňovala a trápila čím dále tím více.

Na předposlední popsané stránce jsem narazil na zajímavou glosu.

„R. konečně pochopil princip a pokouší se vyrábět použitelné železné roury. Modely z bambusu se nám docela daří.“

Tohle byl tedy počátek. Potom – kdoví po kolika generacích – přišlo to, co opět líčí Mahabharáta. Novinka:

„Gurkha vymrštil z paluby mocného létacího stroje jednu jedinou střelu, podobnou stříbrnému a ohnivému šípu, proti kvetoucímu trojměstí. Oslnivě zářící oblak, desettisíckrát jasnější Slunce, se zdvihl v nekonečné záři...“

Zdalo se, jako by byly živly vypuštěny ze řetězu. Slunce kroužilo. Svět, ožehlý plamenem strašlivé zbraně, se potácel v horečce. Sloni, popálení žárem, divoce pobíhali sem a tam, aby našli ochranu před mocnou silou. Voda vřela, zvěř zmírala, nepřítel byl zkosen a planoucí stromy se jeden za druhým kácely jako při lesním ohni. Sloni příšerně řvali a tu i tam klesali mrtvi k zemi. Koně a válečné vozy shořeli společně a vše vypadalo jako po požáru. Tisíce vozů bylo zničeno, pak se sneslo nad moře velké ticho. Větry počaly znovu dout a nad zemí se rozsvětlilo.

Objevil se strašlivý pohled. Mrtvoly padlých byly ohněm tak znetvořeny, že se již nepodobaly lidem: Nikdy dříve jsme tak strašlivou zbraň neviděli a nikdy dříve jsme o takové zbrani neslyšeli...“

Jeden malý, pichlavý zoubek zasahoval do druhého. Huddymu se opravdu ledacos podařilo. Procházel dějinami. G. a R. předali jeho dědictví, které se k nepoznání zkreslené a dětinské dostalo i do alchymistických knih, do pověstí a mýtů.

Snad si to ani neuvědomil. Snad chtěl opravdu jenom podniknout velkorysý experiment v čase a trochu poopravit Platona. Jinak by ani nemohl skončit – vlastně snažit se skončit – teatrálně jako starý bard Heinrich Schliemann: noc se blíží... Strašně dlouhá, deset tisíc let dlouhá noc. Pochopil jsem, co pohnulo gigantickým kvádrem v Sacsayhuamanu.

Už jsem také věděl, co zničilo Atlantidu. Nebyl to můj rudý měsíc.

Zuzany zmizely. Mezi stromy a keři probleskovala první světla večerního města.

KONEC